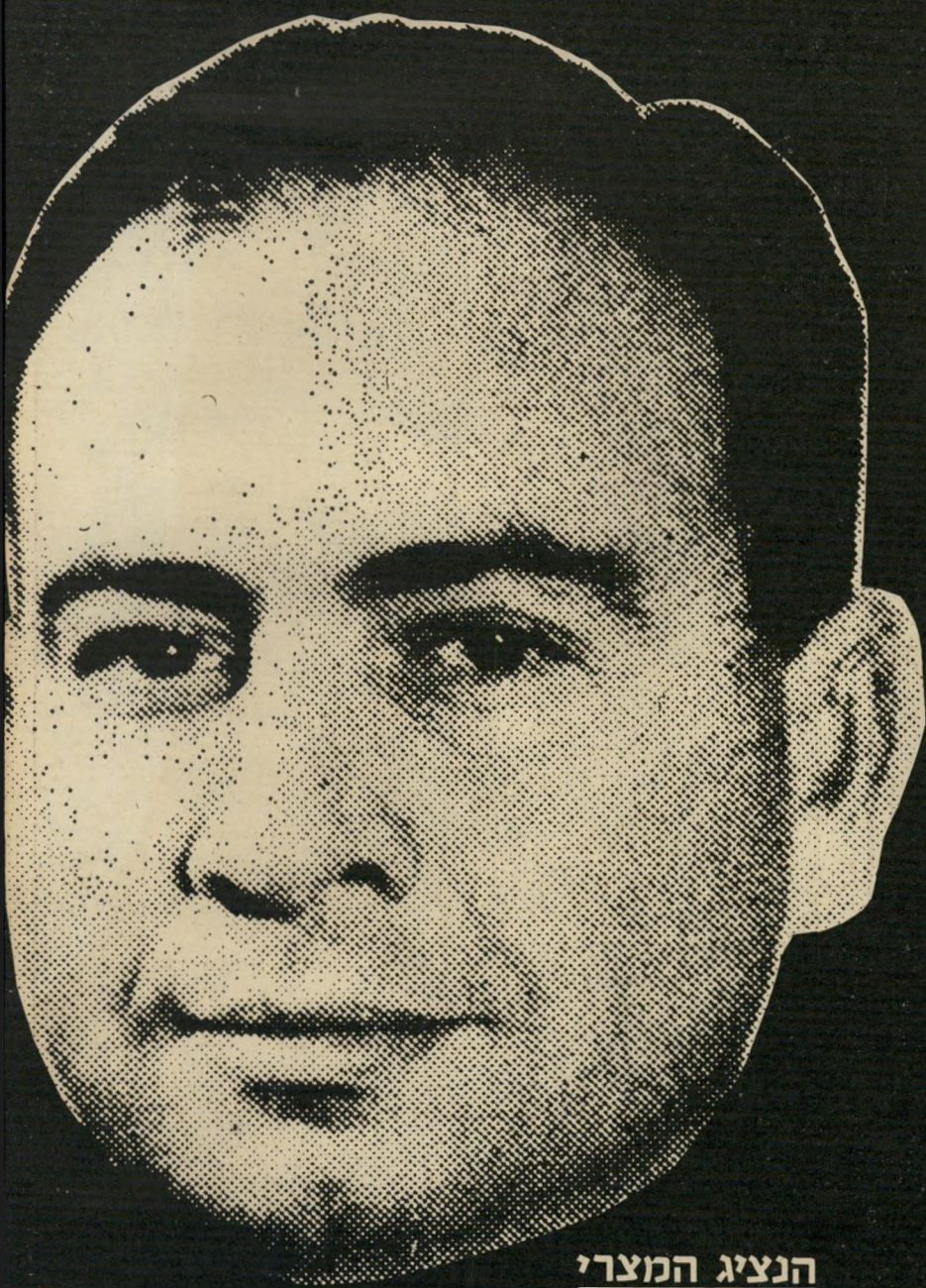

העולם הזה

אורי אבנרי מדווח:

הנציג המצרי
חאלד מוחי-אל-דין

המאבק

הסמיו

סביב

ועידת בולוניה

פ שיטת הבטחה של צה"ל לבסיסי הפידאיון בפתחלנד, עמדה במרכז המאורעות בשבוע שעבר. יותר מאשר תועלתה הצבאית הזמנית של הפשיטה, היתה חשיבותה נעוצה בהיבטים פסיכולוגיים והסברתיים: בפעם הראשונה פעל כוח צה"ל על אדמת ארץ אויב נגד מטרות צבאיות ברו"ר, כשהוא לא רק נמנע מלפגוע באוכלוסייה האזרחית, אלא זוכה באימונה, ביטחונה ואפילו בעידודה.

שינוי מהפכני זה, שהיה ללא ספק אחד הגורמים לתגובה המדינית הקלושה על הפשיטה, לא זכה כמעט כלל לדיווח לא באמצעי התיקשורת בחו"ל ולא בארץ.

מאחורי מחלל שערורייתי זה, הסתתרה קריסתה המוחלטת של מערכת היחסים שהוקמו וטופחו במשך שנים בין צה"ל לבין העיתונות, שהגיעה לידיעת הציבור בצורת פירסום הודעתם של הכתבים הצבאיים של רשות השידור, על הפסקת כיסוי האירועים הקשורים בצה"ל.

זכותם של אזרחי ישראל לקבל דיווח שוטף ומלא על פעילות צה"ל ממקורות מהימנים ולא באמצעות סוכנויות ידיעות זרות ודוברים של ממשלות אויב, ניצבה בשבוע שעבר שוב בספק, כאשר נראה היה כי עיקר מאמציהם של שלטונות צה"ל סביב הפשיטה בלבנון, הוקדשו למניעת דיווח ישיר של עיתונאים וצלמים מהצד הישראלי אודותיה.

אפשר היה לקבל גישה מורה זו, שהחזירה את יחסי העיתונות וצה"ל 15 שנים אחורנית, כשהיתה מלווה בהסברים על חיוניות האיסור המדיני וערפל הקרב סביב הפעולה. אולם טיעונים אלה הופרכו נוכח מה שאירע באיזור הפעולה.

הכלל של איסור הוא יפה, כל זמן שהוא חל על כולם. לא יתכן שבשעה שצה"ל מרחיק עיתונאים וצלמים, המאומנים על ידו, מאזור הפעולה, ניתן לאזרחים אחרים, בזכות פרוטקציה ויחסים אישיים, להצטרף לכוחות צה"ל בשעת פעולה קרבית, להשיג "סקופים" ולהפיק רווחים לכיסם הפרטי.

★ צבא של חיילים או סוחרים?

ה עיקרון לפיו אין להפלות בין עיתון ועיתון במידע ובחומר עיתונאי לפירסום, בכל מה שנוגע לפעילות צה"ל, הופר הפעם בצורה חמורה ושערורייתית.

מאחר שלא ייתכן לצרף לכל פעולה צבאית הראויה לדיווח את נציגי העיתונות כולה, התקבלה לפי העיקרון הנ"ל השיטה של ה"פול" — כיסוי באמצעות נציג נבחר, המעמיד את החומר העיתונאי שאסף לרשות העיתונות

חיילי צה"ל בטיהור בסיס פידאיון בחבריה בלבנון

כולה. שיטה זו לא הופעלה הפעם. לעומת זאת ניתנה העדפה לכתבים של שבועון מערכת הביטחון ולבעלי קשרים אישיים עם מפקד זה או אחר של הפעולה.

כך אירע שבועד שמרבית העיתונאים בישראל, כולל העולם הזה, נאלצו להסתפק בשאריות עלובות של צילומים מטושטשים ומשעממים מאזור הפעולה, ובדיווחים יבשים של דובר צה"ל, זכו בטאונים בודדים ב"סקופים" מפוקפקים, שראוי היה שוועדות חקירה יבררו כיצד הושגו.

מדיניות פירסום כושלת זו עלולה לגרום לתופעות שליליות מסוכנות ביותר. כיוון שלא ניתן לסגור הרמטית דיווח בעיתונות, אלא באמצעות הפעלת הצנזורה, רק טבעי שהעיתונות תחפש כל פירצה אפשרית בחומת האיסורים. כך קורה כבר היום שחיילים בצה"ל נושאים עימם מצלמות בצד כלי הנשק שלהם, דואגים לצלם תוך כדי פעולות קרביות, בידיעה שהם עשויים לזכות תמורת צילומיהם בתמורות משתלמות.

זהו כמובן עבירה על החוק, אבל כשאין היצע גדל הביקוש, בכל התנאים, כמה מהתמונות שפורסמו השבוע בישראל מפשיטת צה"ל בלבנון, היו תמונות שצולמו בידי חיילים בשטח לבנון והגיעו לעיתונות בדרכים לא שיגרתיות.

עם קום המדינה היו שהתגאו בעובדה שעם של סוחרים הופך לעם של חיילים. נראה שיש כיום מי שגורם לכך שצבא של חיילים עלול להפוך לצבא של סוחרים.

א/י נמ"א

אפנה צעירה

TREVIRA®

2000

החוטאים מיוצרים ע"י ג'רוסלם ג'רסי בע"מ

...דיפלומט. כתב ההאמנה החדש לגבר.

"דיפלומט" הוא ההבדל הקטן בין גבר - לגבר מקסים.

מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר ?

מבלה כמה רגעים חטופים בטיפוח עצמי.

"דיפלומט" עושה רגעים אלה לחלק הנעים של הבוקר. קצף גילוח "דיפלומט" הרך והנעים או משחת גילוח "דיפלומט" מרככים את עור פניך וסכין הגילוח "דיפלומט" פלטינום פלוס מחליק חרש על לחיך.

- רחיצה בסבון "דיפלומט" ואתה יוצא את הבית כאדם חדש.

"דיפלומט" - כתב ההאמנה החדש לגבר.

Diplomat
דיפלומט - יחיד ומיוחד

תשקיף

יחסים אישיים

מעוררים

בין חברי הממשלה

היחסים האישיים בין חברי הממשלה הורעו לאחר רונה בצורה חמורה. אווירה עכורה של חשדנות ותכונות שוררת אפילו בין השרים השייכים לאותה מפלגה עצמה. מיספר שרים אינם מדברים זה עם זה ואחרים מתלוננים בפני מקורביהם כי שרים אחרים חותרים תחתם.

אופייני למצב זה היתה התגובה בעקיבות החלטה שהתקבלה בממשלה, לפיה לא יגיב אף אחד מהשרים על פעולת צה"ל בלבנון. דווקא סגן ראש הממשלה, יגאל אלון, ששימש כממלא מקום ראש הממשלה, היה הראשון להפר החלטה זו.

בעקבותיו הלך השר ישראל גלילי. אחרי הצהרה תיזה הפומביות בעניין שגם אינו שייך לתחום עיסוקיהם, נענה גם שר הביטחון משה דיין להגיב בטל-וויזיה על הפעולה, בראיון אותו יזמה הפעם הטלוויזיה עצמה ולא השר.

הצהרת ספיר:

טכסים ארגעה

אל תתרגש יתר על המידה מהצהרתו האחרונה של שר האוצר פנחס ספיר, לפיה אין הוא רואה את עצמו כמועמד לראשות הממשלה וכי ברצונו לחדול גם מכהונתו כשר האוצר בתום הקדנציה הנוכחית. כמו הצהרות דומות שהושמעו מפי ספיר בעבר, נועדה הצהרתו גם הפעם להימנע מלהיות אובייקט לתחקקות וחיצים מצד אלה התומכים במועמדותם של אחרים לתפקיד זה.

ספיר לא יודיע על הסכמתו להיות מועמד לראשות הממשלה, עד שלא ידע בבירור מוחלט שגורדה מאיר אומנם מתכוונת במלוא הרצינות לפרוש מתפקיד זה.

מדוע נלקחה הרצועה

מהאלוף אריק שרון?

ההסברים שניתנו בשבוע שעבר להעברת רצועת עזה מתחום פיקוד הדרום לתחום הסמכות של פיקוד

שמועה על פגישה

סודית של חוסיין

בין נכבדי הגדה המערבית מספר רבים מפה לאוזן על פגישה סודית שנערכה לפני כשלושה שבועות בין המלך חוסיין לבין אישיות ישראלית בכירה, כנראה שר בממשלה.

לפי אותם מקורות, נערכה הפגישה בתיווכו של אנואר נסייבה, שר ההגנה לשעבר בממלכת ירדן, שהעמיד את קשריו הטובים עם שני הצדדים, לצורך קיום אותה פגישה.

בעבר כבר נערכו פגישות סודיות דומות בין המלך חוסיין לבין השרים יגאל אלון ואבא אבן, עליהם דווח בעיתונות בהרחבה.

המרכז, לפיהם נעוצה ההעברה כאילו בסיבות מיני הליות ובצורך לספק תעסוקה לפיקוד המרכז, שמאז הפסקת האש, מחוסר עבודה, אינם תואמים המציאות. הוצאת רצועת עזה מתחום פיקודו של אלוף פיקוד הדרום, האלוף אריק שרון, דווקא כאשר המיבצע שנוהל ביזמתו ובפיקודו לחיסול הפיגוע ברצועה החל לשאת פירות, מהווה פגיעה ברורה באריק. חילופי הפיקודים נעשו בגלל חילוקי דעות חמורים בין אלוף פיקוד הדרום לבין שר הביטחון משה דיין, בקשר למדיניות בה יש לנהוג כלפי בעיות הרצועה. חילוקי השקפות אלה באו לידי ביטוי בפרשת פיי נוי מחנות הפליטים וכן בפרשת ראש עיריית עזה, אישאוורה, שהסתיר חלקן מכף קש בביתו.

גם היחסים בין ראש המינהל האזרחי ברצועה, תתי אלוף נחום פונדק, שהוא איש דיין מובהק, לבין אריק שרון, לא היו תקינים. היוו את אחת הסיבות להוצאת הרצועה מפיקודו של אריק. דיין, המבקר ברצועה לעיתים תכופות ביותר לרגל הפירות העתיקות הבלתי חזר קיוות שיו וצורך מסחר עתיקות בלתי חזר עב ערכי הרצועה, יגביר את פעילותו כי תחום זה, בעקבות חילופי הפיקודים.

רשימות מוסכמות

בערי הגדה

ראש עיריית שכם, חאג' מעוזו אל-מצרי, וחברי מועצת העיר, "ייעצו" לתכין עות הציבור ויגישו את מועמדותם ככח"רות הקרובות למועצת העיר.

מופעל עליהם לחץ מצד חמדי כנען, וחוגים המקורבים לו. חמדי מאיים שאם הם לא יגישו את מועד

פת יוכלו לרכוש לדא מכס רק מכוניות צרי פתיות, ועודים מבריטניה לא יוכלו לרכוש לדא מכס כלים חשמליים מתוצרת גרמניה. בכך, מקווים אנשי האוצר, יוחזר היעוד האמיתי לתקנות ההקלה שנקבעו בזמנו: לעודד עליית עולים מארצות הברית.

חודש רעיון

הטלוויזיה הצבאית

הרעיון שהועלה בשעתו — ונגנז, על הקמת תחנת טלוויזיה צבאית, בדומה לתחנת הרדיו גלי צה"ל, שתשדר במקביל לטלוויזיה האזרחית וששודרה יקלטו גם באזורים בהם חונם רבים מחילי צה"ל ובהם לא ניתן לקלוט את שידורי הטלוויזיה הישראלית — חודש.

הפעם עושים כמה מבתי ההפקה הגדולים בארץ נסיונות לשכנע את שר הביטחון משה דיין וצמרת משרדו בתוכניות הקמת תחנת הטלוויזיה הצבאית. בין תומכי הרעיון נמצא גם מפקד גלי צה"ל והשבור עון במחנה, יצחק לבני.

התקציב צומצם -

הנסיעות יורחבו

תקציב רשות השידור לשנת התקציב 1972/73 קוצץ ב-20% בקירוב. למרות קיצוץ ניכר זה, שיפגע כנראה בתוכניות רבות, הן ברדיו והן בטלוויזיה, יש סעיף אחד בתקציב רשות השידור, שלא רק שלא

סוף שחור

קוצץ, אלא גם הוגדל בלא פחות מ-65%. זהו סעיף החוצאה המיועד למימון הוצאות הנסיעה של ראשי רשות השידור לכינוסים וקונגרסים בחו"ל.

יפורסם מיכרז

לתובלה אווירית

משרד הביטחון עומד להוציא בימים הקרובים מיכרז בין חברות התעופה הפרטיות לצרכי תובלה אווירית פנים ארצית.

מאז מלחמת ששת הימים, עם ריבוי חברות התעופה הקטנות, נתן משרד הביטחון עבודות בשטח זה ללא מיכרז, עקב לחצם של החברות לחלק את העונה באופן שווה. בעקבות הלחצים חילק משרד הביטחון את העבודות באופן יחסי למיספר המטוסיים של החברות השונות.

עם התגבר הלחץ מצד החברות הקטנות על משרד הביטחון, עקב מצבן הכלכלי הי קשה ובעקבות ריגוזים על הערפה ושחרר, הוחלט להוציא מיכרז בנושא.

עד מלחמת ששת הימים העסיק משרד הביטחון בתובלה אווירית את שלושת החברות הגדולות בלבד, ארקיע, כנף ויער.

קיצוצים בזכויות

המיוחדות לעולים

ההתמרמרות שעוררו ההקלות וההטבות הניתנות לעולים חדשים בקרב תושבי הארץ הוותיקים, יביאו בקרוב לשינוי בתקנות המגדירות את זכויותיהם של העולים.

לפי התקנות החדשות לא יוכלו עוד עולים חדשים מרוסיה, למשל, לרכוש מכוניות פרטיות פטורות ממכס, מיצרך שלא יכלו אפילו לחלום עליו בארץ מוצאם, לעומת זאת עולים מארצות הברית, שבארץ מוצאם נחשבת מכונית לכלי עבודה אלמנטרי וזול, יוכלו להמשיך לרכוש מכונית ללא מיסים. השינוי ייעשה בצורת תקנה שתקבע שכל עולה חדש יהיה רשאי לרכוש לדא מכס רק מוצרים מארץ מוצאו. עולים מצרי

חלומי של רמי

כמה זה יהיה נפלא לנהוג במכונית חדשה. הישנה פשוט כבר נמאסה עלי. בעוד 6 חדשים, אם אמשיך לחסוך, יהיה בידי סכום כסף מספיק כדי לרכוש רכב חדש לעבודתי. זה כל כך פשוט ונוח עם תכנית "יתרון לכל" של

בנק דיסקונט

הלא כל רק בנק-הלא כל יד

רמי כבר חוסך במשך חמש וחצי שנים. מדי חודש הוא מפקיד בבנק - 100 ל"י. בעוד חצי שנה יעמוד לרשותו סך - 16,950 ל"י, הכולל קרן ריבית והלוואה. סכום זה עשוי אף לגדול בגלל הפרשי הצמדה למדר. אם יוסיף רמי לסכום זה את תמורת רכבו הישן, יוכל בהחלט להגשים את חלומו. פרטים בכל סניפי בנק דיסקונט.

מכתבים

הסוציאליזם של

שמעון פרס

הידר למפלגה הסוציאליסטית שבראשה עומדים "סוציאליסטים" ידועים כגולדה, דיין ופרס ששולחים פועלים למאסר בעוון שביטה. גדול "הסוציאליסטים" בדורנו, שמעון פרס, הזדרז להתראיין בטלוויזיה כשעובדי משרדו הכריזו על שביתה. באותו ראיון הכריז הגאון פרס שלא ישלם משכורות לפועלים ששובתים, ויפיל נגדם את כל האמצעים המשפטיים שעומדים לרשותו. נפלא, נכון! גולדה ודיין שלחו פועלים רק למאסר אבל הוא חייב להתעלות עליהם, ולכן העלה רעיון גאוני שכזה. הדבר היחידי שנותר לפרס לעשות לפועלים שממשיכים לשבות זה לירות בהם, ולא אתפלא אם הוא יעשה זאת. **יניב שחר, תל-אביב**

רפשי

תוסס ורענן

ערב הבחירות האחרונות לכנסת של שנת 1969, מצא ח"כ שמואל תמיר לנכון לפנות אל קוראי העולם הזה בבקשה שתתנו לו את קולם בבחירות. במודעת בחירות שפירסמה מפלגתו של תמיר, בי העולם הזה, נאמר אז בין השאר: "אם אתה בעד הרוח התוססת והצעירה שעליה

אם אתה בעד הרוח התוססת והצעירה שעליה אתה קורא תמיד בעולם הזה

אבר את אלה גם מתנגד בתוקף להשקפות התבוסניות שאותן מפרסם עתון זה — מקומך איתנו! נזכרתי במודעת בחירות זו של המרכז החופשי כשקראתי את דבריו של ח"כ תמיר בכנסת, כשכינה את העולם הזה בשם רפשי. הייתי רוצה לדעת מתי אומר תמיר את האמת: כשהוא פונה אל הבוחרים כדי לזכות בקולותיהם, או כשהוא מאבד את עשתונותיו בכנסת? **ברוך יהודאי, נתניה**

המרכז החפשי

מודעת המרכז החופשי ב"העולם הזה"

אתה קורא תמיד בעתון הזה אבל אם אתה גם מתנגד בתוקף להשקפות התבוסניות שאותן מפרסם עתון זה — מקומך איתנו! נזכרתי במודעת בחירות זו של המרכז החופשי כשקראתי את דבריו של ח"כ תמיר בכנסת, כשכינה את העולם הזה בשם רפשי. הייתי רוצה לדעת מתי אומר תמיר את האמת: כשהוא פונה אל הבוחרים כדי לזכות בקולותיהם, או כשהוא מאבד את עשתונותיו בכנסת? **ברוך יהודאי, נתניה**

הבילבול של

מושה שמיר

כנראה שהשם משה'לה אינו מביא רוב טובה וברכה לבעליו בימים טרופים וסוערי רים אלה. הנה, למשל, הסופר משה שמיר במאמרו "מבלבלים את האויב או את עצמנו?" (מעריב, 11.2.72). ובכן, איפוא, משה'לה התבלבלת, מה? שוב אינך בטוח שתפשת את כוונת הרוחות המגשבות וי אינך יודע בדיוק למי ולמה להיות שופר. מה עושה בן-אדם חכם שאיבד מעט את הכיוון? שותק! חביבי שותק. הרי אינך חייב לזעוק בקולי קולות שהתבלבלת. פשוט הצנע עצמך עד יעבור זעם, עד שיתחזר לך סופית מי הוא על הסוס, מי על החמור ומי הוא, אבוי, בעצמו חמור. גם סופר גדול ונאה כמוך לא ישכיל לכסות ברוך מלל על חלל ריק, אחרי הכל הקוראים אינם מטומטמים! זו לא בושה לאבד את הצפון אבל במיקר רה כזה לא מוכרחים לכתוב מאמר ועוד בעיתון של יום ר'!! כשכותבים על מה שקרה לפני אלפים שנה זה יותר קל, יש פרספקטיבה יודעים כבר מי גיצח, מי הפסיד ואז כמובן אפשר להתכסות בקצה גלימתו של המנצח. (המשך בעמוד 8)

20 CLASS A CIGARETTES

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

איזה רגע נאה להנאה מהטעם המרענן של קנט

קופסא קשה, קינג-סייז, באורך 100 מ"מ ובטעם מנטול

מסג'יסט מדופלם

מסג' כללי
מסג' רפואי
טלפון 449060 12-15 אחח"צ
945436 16-19

עולם הבכש

תיקים כיליים מחשבות העולם וישראל...

מאמיה... רצח בנ"מ...
בסיפור ח"ן המדהים והמרתק
של אל קפונה
סקופ

הרצחת וגם ירשת? ועוד... ועוד
★ להשיג בכל הדוכנים

■ על הקשיים בחייה של ראש-ממשלה סיפרה השבוע גולדה מאיר, אשר בעת ביקורה בארצות-הברית רואיינה על-ידי עיתונאית מקומית — בעיקר על חייה הפרטיים. בי סוף הראיון חזרה גולדה לנוח בבית-המלון. בשעה שתיים אחרי-הצות העיר אותה משנתה צילצול הטלפון. על הקו היתה העיתונאית. שאמרה: "סליחה גבירתי, שכחתי לשאול אותך עוד שאלה אחת: "איך היכרת את בעלך?"

■ למרות היחסים בין ישראל ומצרים, נערכה השבוע פגישה ישירה בין ראש ממשלת ישראל וחולצה מתוצרת מצרית. היה זה בשוק שנערך על-ידי אירגון אמהות עובדות בבית החייל בתל-אביב. גולדה מאיר ערכה במקום סיור-קניות, נתקלה באחד הדוכנים בחולצת-סופ בצבעי ירוק-חום. "את זה אקנה לנכדתי, נעמי", אמרה ראש-הממשלה ובדקה את החולצה. הבדיקה העלתה כי תג היצרן קרוע. גולדה, שאינה מושמת "זה מושמש?" וביקשה חולצה אחרת. התברר כי את התג קרעה חובנית שהבחינה כי כתוב עליה באנגלית אינדיפט (מצרים) — ולא רצתה שראש הממשלה תבחין בכך. מנעה את המשך המגעים בין שני העמים.

■ זמן קצר אחרי שגולדה מאיר עזבה את השוק, הגיע לסיבוב קניות במקום שריהבי טחון משה דיין. בין השאר הציעו לו את המילון לעברית מדוברת של נתיבה בריהר דה ורן בראמוק. דיין סירב: "דן בראמוק אינני רוצה, ועברית מדוברת אינני צריך" הסביר.

■ אדיבות מופתית ותושייה גילה השבוע שריהחץ אבא אבן. היה זה ביום השישי הי-אחרון. אשת יחסי-הציבור מרי רי זכרונני יצאה מאולפני שידורי ישראל בקריה, נכנסה למכוניתה ונקלעה לפסקת-תנועה שנוצר במקום. באותו זמן הי-גיע לאולפנים שריהחץ. כאשר עבר, רגלי ליד מכוניתה של מרי, שבירכה אותו לשלום, השיב אבן באדיבות, חייד וי

אמר, "חכי רגע, הכל יסתדר". השר נעמד באמצע הכביש, הי-חל מכון את התנועה כשומר מנוסה, חילץ את הגנה.

■ שפע של פארודיות על תוכניות גלי-צה"ל הושמעו במסיבת פורים שערכו אנשי התחנה הצבאית. התחילו ב-מלאכה מספקת התחנה יצחק ליבני ועורך מיצעד הפיומור גים העברי גדי ליבנה, שהי-פיעו במיבחר פיומונים מתוך ערב שירי משוררים שערכו גלי-צה"ל. בהמשך הערב השי-מיע אחר מעורכי התוכניות הקלטה בה השמיע יצחק ליבני דיעה קטלנית על ערב שירי משוררים שהוא עצמו יום, על גלי-צה"ל, על עצמו ועל כמה מעורכי התוכניות של התחנה. רק בסוף השידור הסתבר כי ההקלטה בושלה מתוך שיחור-תיו של ליבני והמשפטים הוצ-או מהקשרם המקורי, צורפו אליהם שאלות שנגעו לתחומים פיקנטיים, ונוצר הרושם כאילו ליבני אמר על שידורי התח-נה — "אם זו תרבות — הרי

זה עצוב מאוד". על ערב שירי משוררים — "זה היה כישלון חרוץ". ועל כל עורכי התוכ-ניות — "ילדים, כולם ילדים..."

■ דפיקות לב גרם השבוע לטייס הליקופטר של צה"ל, דגם ענק של מטוס מדיקט, שהקים תפאורן אולפני הרצליה זאב ליכטר עבור צילומי ה-סרט שתי דפיקות בלב. את דגם המטוס הניחו על צוק ליד שפיים. טייס ההליקופטר שחג במיקרה מעל הצוק, ראה טונה תקוע בשדה, החל מסי-תובב מעליו, נחת לידו, ניגש לאנשים שמסביבו, ושאל: "חב-ריה, מה קרה? אפשר לעזור במשהו?" החברה פרצו בי-צחק, וליכטר הודה לטייס, הסי-ביר כי הם בסך-הכל עוסקים בהסרטה.

■ הסרטה אחרת נערכה בביתה של עוזרת ההפקה של תוכנית הטלוויזיה קטעים, נע-מי קלמן. אמן הפעלולים הי-גרמני וולטר קרנסקי שבא

זמירה חו
הזמרת הישראלית הנמצאת עתה בסיבוב הופעות באירופה, הופיעה במלון "פארק-הוטל" בפרנקפורט, במיסגרת השבוע הקולני הישראלי הנערך שם. בערב הפתיחה חראו שני אשפייטבטב ישראלים את כוחם בחכנת מטעמי ישראל, כשזמירה מלווה אותם בשירה.

לחתפרץ לבימה כדי לנוע באילון (בתמונה השמאלית). אחד שהצליח להתפרץ ולחגוג עד הכוכב, נישק אותו, וזה בתמורה למחלומות אגרופו של בראנט, הורד מהבמה על-ידי הסדרנים.

(במרכז התמונה הימנית) הזמר היש-ראלי היושב בצרפת, הופיע השבוע ב"היכל הספורט" בישראל ושלח את קהל הצעירות שניסו

גולדה מאיר
מתמוצת מצחק כאשר אחד מ-100 המו"לים שהוזמנו לירושלים מרחבי תבל להגל הוצאת 400 אלף העותקים של הספר "היו ירושלים", נתן לה במתנה בובה מעיר הולדתו שרבורג, המוכרת ביש-ראל בזכות "ספינות שרבורג" שהוברחו לארץ. בזברי התודה אמרה גולדה: "חבל שבשרבורג לא מייצרים יותר מבובות."

ענקית של חביתות. שהנוכחים נאלצו לחסל.

■ הזמר ליאור ייני וה-ציירת אביבה אורי-שלום, שהחליטו לפתוח גלריה, מא-מינים באסטרולוגיה ולא עו-שים צעד רציני בחייהם מבלי להתייעץ בכוכבים. ייני, הי-עובד עתה על תוכנית יחיד של שירי המשורר היווני מיקים תיאודרוקיס, ואורי-שלום, שי-למדה בפרס את תורת הצבע והאור — התייעצו באסטרולוג-גים והגיעו למסקנה כי היום הטוב שלהם הוא ה-11 במרס. ואכן, ביום זה הם פותחים את הגלריה, שמלבד תערוכות ייני תן בה גם יעץ לצבע ולאור.

■ לקראת בכורת הסרט הי-ישראלי הגדולה, סיפר השבוע הבמאי דוד פרלוב על מיקרה שאירע כשהתחילו לצלם את הסרט, לפני שלוש שנים. בי-אחת הסצנות נראה השחקן יוסי בנאי כשהוא עף באוויר, כו-מן הצילומים הרימו את יו-סי, כשהוא קשור בחבלים, לי-גובה של שישה מטרים. כדי להסתיר את החבלים וליצור אפקט שהיה דרוש לבמאי, השי-תמשו ברימוני-עשן. העשן הח-ניק את יוסי המרחף באוויר, והוא התעלה. הדבר הראשון שביקש אחרי שהתעורר, היה שלא יספרו על כך לאשתו. וי-אכן, ההתעלפות נשמרה בסוד — שלוש שנים. הזמן שעבר לא עזר ליוסי, שחטף סקנדל מאשתו על שהוא לא גוהר בעבודה.

דיעה כזו ועוד בעיתון פורנוגרפי חולני. המתפרנס מכספם של אנשים טפשים בעלי רמת חשיבה גבוהה מאד" — כפי שאפי שר לשפוט ממכתבי הקוראים. באמת בושע לדמוקרטיה שעורך עיתון מלוכלך כזה יושב בכנסת ומקבל משכורת מכספי משלמי המיסים.

מ. דגן, כפר-נגים

תשובה

לאסנת סויד

"העולם הזה" 1798, "האצבע ח" סטנה של שר-הביטחון", מכתבה של הקוראה אסנת סויד מהרצ-ליה, בזכות התנהגותו של משה דיין בפרשת אלישבע.

אם את נשואה, יתכן ובעלך נאמן עד כדי כך שאת מרשה לעצמך להתבטאות מעל העולם הזה בצורה כזאת. אם אינך נשואה, אל תאחלי לעצמך בעל דו־ז'ואן כמו משה דיין.

עשו אהבה

לא מלחמה

לסידרה המצויינת שלכם על האהבה

(המשך מעמוד 6)
אבל בחיינו האקטואליים לא תמיד יודעים ולא תמיד עושים את החשבון הנכון... אתה כותב על פיקחים ועל חוכמה — דחילק! תתחבא.
אריה שובב ציון (בוכבינדר), חיפה

גנבים יש

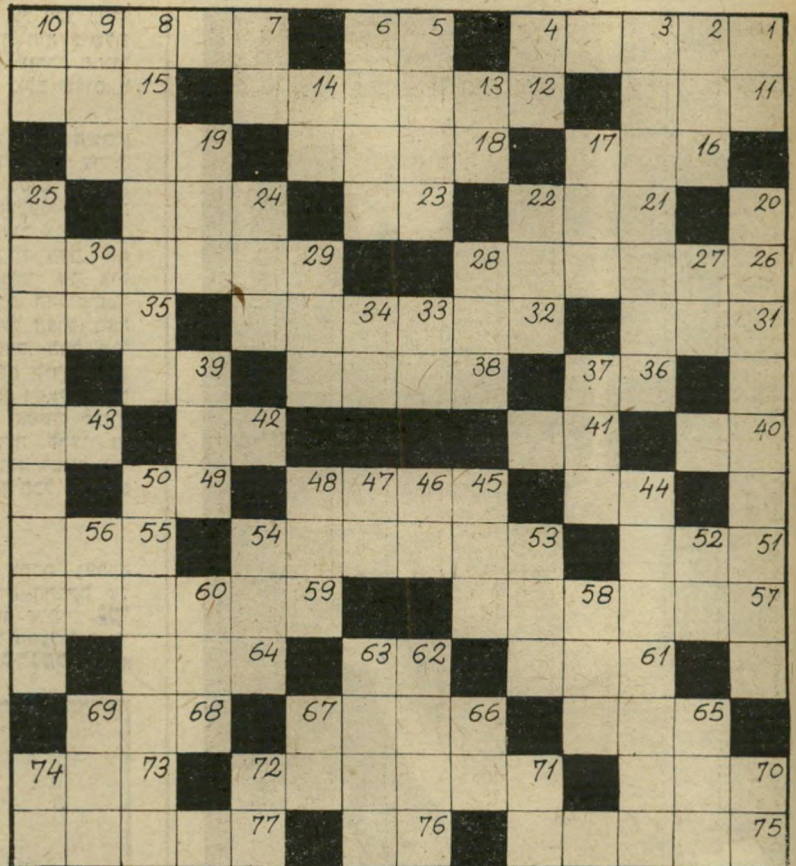
לעמיר לדין

קראתי בעיתונכם בהקשר לקצין הביטחון שהסגיר את אחד מחברי הכנסת על גניבת מצרכים בסופרמרקט. כתוצאה מכך, כתבתם, איבד קצין הביטחון את מקום עבודתו.

מפליא אותי מאוד שאותו קצין ביטחון בא בטענות על כך שפיתרו אותו. הוא צריך להבין שהוא לא מילא את תפקידו כראוי, מאחר והוא לא הצטייד מראש בתמונותיהם של חברי-כנסת ואנשי ציבור, ולדעת שלהם מותר הכל.

הייתי רוצה להציע שיחוקקו חוק בכניסת האומרי, שכל חברי-כנסת הנתפס בגניבה, שיועמד לדין, אפילו אם המדובר במשה דיין.

שמואל, סטודנט לרפואה, בולוניה

את סיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה: "תשבץ 1801". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאיון: (1) עצירה, סדירה. (5) זוז ממקומי. (7) עומר, אגודת שבילים. (11) קיר מגן צבאי. (12) גמילת הפירות הראי-שונים. (15) מטרה. (16) עבירה. (18) חזיון לילה. (19) הרג. (21) תנועת אוויר. (23) בסיס. (24) אליל כנעני. (26) ציה. (29) עיר באיטליה. (31) אחי רבקה. (32) שושלת מלכים צרפתיים. (35) אשת נשיא ישראל הראשון. (36) מילת חיוב. (38) הלא היא ירושלים. (39) שאינו עדין. (40) הפסוקה שבתכונה. (41) מילת חיוב. (42) מילת בקשה. (43) אילן. (44) מכשף. (45) כינוי לפקיד גבוה בכבל (נחום ג' י"ז). (49) אומר. (51) מפלגה. (53) שליחים. (55) צעד. (57) מדינה אפריקאית. (59) מלך פולני שהזמין יהודים להתישב בארצו. (61) רגל, שוק של בעל חיים. (62) גזול החיים. (64) מלחין צרפתי 1823—1892. (65) עיר במרכז הארץ. (66) קול מוויקלי. טון. (68) ששונה. (70) סימן. (71) אלה שהסתדרות אמורה לייצג גם. (73) מפל מים. (75) סוג מאכל. סופלה בלע"ו. (76) חיה טורפת. (77) שליח ויועץ מיוחד של הנשיא טרומן.

מאיון: (1) שונן. (2) סוס צעיר. (3) צאריה רוסית 1762—1796. (4) תן! (5) אליל כנעני. (6) איזור בארץ. (7) מילת תנאי. (8) קיסר רומאי 15—69 לספ"ה. (9) בגידה. (10) בת קול. (13) און. (14) צד מערב. (17) מוסד בינלאומי. (19) חלק באניה. (20) הר געש אפריקאי. (22) הלואה שיש להשיב. (24) עיר בגרמניה. (25) שור שלת שליטים פרוסים. (27) זקן. ישיש. (28) יופי. הדר. (29) עוף בית גדול ממשפחת הפסיונים. (30) אבי מצביאו של שאול המלך. (33) איש דת. (34) בתוכו. (37) תא בצמחים מחוסרי פרחים. (39) בן משפחה. (44) לא טבעי. (45) חלק דבור. (46) מילת בקשה. (47) טהור. (48) אין. חלל. (50) שושלת מלכים יהודית. (52) חס וחלילה (ר"ת). (53) ידיעה. חכמה. (54) גורל. (56) עיר שנכבשה ע"י יהושע. (58) בושם עתיק. (60) נער צעיר. (62) ירק מאכל. (63) סופר ילדים. כתב את "פו הדוב". (65) מדינה ערבית. (66) פקודה. (67) מילת יחס. (69) מנהיג ערבי בארץ ישראל בימי נחמיה. (70) תנור חמום. (71) אבר בפנים. (72) מלת שאלה. (74) אחד השבטים.

והמלחמה, אתם יכולים לצרף גם את אהבתם של בעלי החי החיים במים. כפי שראה אותה צלם מערב-גרמני. יעקב בריאור (בראור), חיפה

אהבת כלבי הים — ראה תמונה.

טעות

לעולם צורקת

ביום ו' י' באדר, בדפוס מעריב טעה הסדר. או שמא מגמה חדשה במסדרונות הקרמ?

חוקר הקג.ב. אמר לו: "א, תה טפיל. עליך להתחיל בעבודה מיד ולא — תיאסר". על כך השיב סלפאק: "הרי אתם פיתרתם אותי מעבודתי ואיש הקג.ב. השיב לכך כי צעקה: 'אתה יכול למצוא עבודה כבועל מחוץ למוסקווה ואם לא תמצא עבודה תוך ימים אחדים תישלח לבית ה' סוהר לשנה'."

לין להכריח לעסוק ואפילו במין שאם לא כן, כיצד לא נתפעל כיצד מהנדס אלקטרוניקה מוסב ל"בועל"? איציק שרומי, קיבוץ מגד

קוראים השוחחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרכים מכתבים נות למכתביהם.

איך מדרגים

שריביטחון?

אם הייתי מורשה עלידי שריביטחון מר משה דיין, הייתי מודת לכם בשמו על הפירסום הרב שגרמתם לו. אבל חבל. איני מורשה לעשות זאת בשמו. מה שכן אני מורשה לעשות, הוא להביע את הערכתי לכתב שלכם על שהצליח להחזיר סלידה מעיתונכם. ברצוני לשאול אותו: איך כבודו מדרג שריביטחון כטוב או שאינו מוצלח? האם זה עליפי טכניקה יעילה המביאה לביטחון האוכלוסין ושלמות הארץ? או האם זה עליפי יחסיו האישיים שאין אף אדם מורש להיכנס אליהם? ברצוני להעיר לכבודו עוד הערה אחת: אם לא היה לנו שריביטחון זה, היית מרצא את עצמך באותו מקום שהבטיחו לך, ולכלולנו, הסורים.

פחר ארדין וג'יה, דלית-אליכרמל

רמת

חשיבה

"העולם הזה" 1796, "חופש ה' עיתונות", מכתב למערכת של לביא אגרא מקיבוץ תראל בגנות החפירות הארכיאולוגיות של משה דיין.

איני מתייחסת למכתב כולו, אלא לפיס קה לאחרונה בו.

בשביל מי אתה חושב שהינך משרת במילואים, בשביל שר זה או אחר, או בשבילך ומשפחתך? מי צריך לעשות את העבודה הזו בשבילך? קשה לי להאמין שחבר משק יביע

זכו בפרסים

להלן רשימה נוספת של משתתפים בפתרון התשבצים והחשבצים, שפתרונותיהם זיכו אותם בפרסי ספרים. כל הספרים יישלחו לזוכים בדואר.

פרסי חשבץ

חשבץ 1791. (1) צובארי ישראל. חיים עוזר ג' 16, פתח-תקוה. (2) יונתן פלד, קבוץ מעברות. (3) צבי פיירמן, קב' ניצנים. ד.ג. אבטה.

חשבץ 1792. (1) סמל שרה פארו, מ.א. 2535003, ד.צ. 1004, צה"ל. (2) ירקי כהנא, רח' מנדלי 21, נוה-שאנן, חיפה. (3) ישעיהו קלוגמן, רח' בילו 12, פתח-תקוה.

חשבץ 1793. (1) ד"ר משה לוי, רח' כרמי 9, רוממה, חיפה. (2) יעקב דבורי, קבוץ איילון, ד.ג. גליל-מערבי. (3) שלמה סרי, רח' חיים עוזר 16, פתח-תקוה.

חשבץ 1794. (1) רבקה ארד, יפתח, ד.ג. מרום הגליל. (2) צור צבי-הנוד, רח' הנגב 5, קרית-שמחה. (3) ישעיהו לזר, מ.א. 2067669, ד.צ. 1093, צה"ל.

חשבץ 1795. (1) חיים גורא, נתיבי-חן 13 א', נוה-שאנן, חיפה. (2) פרץ פולדי, רח' טרומפלדור 13, רחובות. (3) יוסף בן-דב, רח' הס 16, חיפה.

חשבץ 1791. (1) רות הדרן, רח' ארלווירוב 9, חולון. (2) שרה בריאן, רח' יכין 157, אשקלון. (3) יהודה שמיר, קב' עמידה, ד.ג. חבל כוריים.

חשבץ 1792. (1) אילנה ביברשטיין, רח' קדושיק-היר 10, חולון. (2) דן רוזנטל, מעונותיים 20, בלפור 29, בתיים. (3) אברהם זהבי, רח' יהושע בן-נון 37, ירושלים.

חשבץ 1793. (1) סגן ז'ק מרום, ד.צ. 2563, צה"ל. (2) משה קירשנבום, רח' אבן גבירול 145, תל-אביב. (3) נגה לבגורן, מושב אורות, דואר קרית-מלאכי.

חשבץ 1794. (1) חיים משיח, רח' דניאל 71, בתיים. (2) רפאל פיגנבלט, שד' העצמאות 42, בתיים. (3) אבשלום דורון, תל-מריאליצור, ד.ג. השומרון.

חשבץ 1795. (1) דוד שליונגר, להבות חביבה, ד.ג. השומרון. (2) תרצה קרת, רח' אוסישקין 4, קרית-מוצקין. (3) אילן רוזנ' ברג, רח' נוה-יהושע 40, רמת-גן.

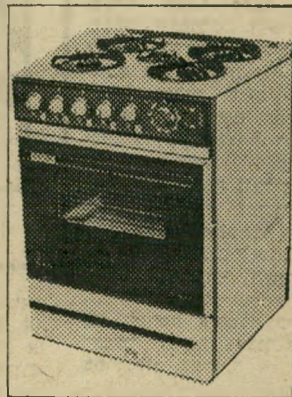

הספציאליטה של פזגז: גונדולה.

למערכת הרחבה של תנורי "פזגז" החדשים מתווסף תנור חדש: "גונדולה" - התנור המיוצר בלעדית עבור פזגז ע"י תנורי "שביט" החברה הגדולה והותיקה ליצור תנורי בישול. "גונדולה" - תנור בישול ואפיה אשר יקל עליך לבשל, לאפות, לצלות ולטגן.

"גונדולה" - מעוצב בסיגנון חדיש, מוסיף הדר לכל מטבח. "גונדולה" - מכיל חידושים ושיכלולים: שיפוד מסתובב, 5 מבערים, רשתות אמאיל, צלחות לקליטת נוזלים, טרמוסטט, דלת תא האפיה מזכוכית, 2 תבניות לאפיה ולגריל, רשת לתבניות.

מיוצר על ידי תנורי "שביט"
בלעדית עבור פזגז

פזגז רוצה שתהיי מרוצה

ביטוח שנתי לטלויזיה
— 30 ל"י

כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל

אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל-אביב,
טל. 615362, 625459

הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן ! הכונן !

אקספוזיציה

אקספוזיציה - היוצאים מהכלל - לארץ בפסח!

הלהקה הנודעת בעולם כולו בעיבודי ג'ז ופופ למוסיקה קלאסית
בת"א 5/4 • ירושלים 8/4 • חיפה 1/4
החלה מכירת הכרטיסים

"הבית" מאת דויד סטורי בתיאטרון "הבימה". נוסח עברי: עדה ברינבוים. בימוי: מייקל מיצ'ם.

כל ההכמה במחזה — הלהיט של דויד סטורי הבית — היתה להראות עד כמה מטושטש הגבול בין משוגעים לשפויים בדעתם. ועד כמה שיחת החולין של שני המינים גם יחד, דומה זו לזו. מכאן, הרי חכמה השנייה של המחזה, והיא שהצופה צריך, לפחות במרבית ההצגה, להאמין שהדמויות על הבימה הן נורמליות לחלוטין. קצת יוצאות-דופן אולי, אבל לא יותר ממרבית בני האנוש. והחכמה הנוספת היתה צריכה להיות בפארודיה שמתבקשת מהשמעת סידרה אינסופית של משפטים כנאלים הבאים בזה אחר זה על הבימה, משפטים שברחוב נשמעים אולי רגילים בהחלט, אבל כאשר מרכיבים את כולם יחד, הם מקבלים אופי אווילי ומגוחך. זה מה שקרה בהצגה האנגלית, אם לא האמין לביקורת ולאלה שראו אותה שם, ומה בהצגה העברית? קודם כל, איש אינו יכול לחשוד כאן, ולו לרגע, ש-

הנצט ודאר ב"הבית" אופי אווילי ומגוחך

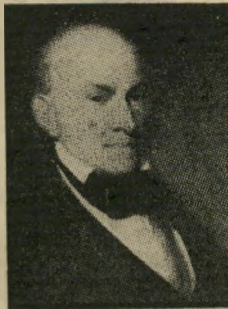
הדמויות על הבימה נורמליות. התפאורה של ג'ק קארל רומזת בעובי שמשוה חשוד בכל העניין, ואז בא התרגום, ומקלקל את שארית האשלייה, מי שמע פעם שיחת חולין ישראלית בה חוזרים ביטויים של "הו כן, הו לא" עד אכסורדים? והאם הנוהג הישראלי בשיחה חופשית היא לי- נתח את מזג האוויר? ומי שמע עזרת ישראלית האומרת למישהו, "מה אתה סח?" בקיצור, מה שנשמע באנגלית כתמצית מטבעות לשון הבאות בזו אחר זו, נשמע בעברית יבש ומשעמם.

הבימוי הסטאטי של מייקל מיצ'ם, שי היה בוודאי יעיל אילו היתה לדיאלוגים אותה המשמעות כמו בלונדון, נראה בתנאי אים אלה כסתם דלות בדמיון. ובתנאים כאלה, מי יכול עוד להעניז ולבוא בטענות לשחקנים נחום בוכמן, אברהם רונאי, שרי שנה דואר, בתיה לנצט, רולף ברין, שלא הותאמו כלל לתפקידיהם. הנאבקים ב"תמליל שאיבד כמעט כל משמעות בעברית, ומנסים ליצור יש מאין?

אם בכל זאת, תלכו להצגה, נסו נא, חוץ כדי צפייה, לתרגם לעצמכם את הדיאלוגים לאנגלית, ולתאר לעצמכם כיצד היו נשמעים מפי ג'ון גילגוד וראלף ריצ'ארדסון שהופיעו בתפקידים הראשיים בלונדון ובניו-יורק ואל תאמרו שזאת אי-

אור מתעמר

ספיחם

קדע דבור!

כמעט חך קקן!

אמה לא אומר! ביטוי תגובה המזלזל בחשיבות הידיעה שנמסרה או הסיפור שסופר. א: "אתמול ראיתי את בבה אידלסון במסעדה. היא ישבה קרוב מאוד אלי". ב: "אתה לא אומר!" א: "השנה ישראל תינצל לאפ"ריקה פטישי פלסטיק ונייר טואלט". ב: "אתה לא אומר!"

ג'בלאות ש' ר' נ' הרים וגבעות. "הלכתי לצנחנים מפני שחשבתיו שכל מקום יטיסו אותנו. לא תיארתי לעצמי שכל הזמן נרוץ על ג'בלאות."

ד'ק רובינזון (אנגלית) ביטוי המשמש יחידת מידה לשנייה, רגע קט, הרף עין. "אמרתי לה שתרגיש את עצמה בבית. לא הספקתי להגיד ג'ק רובינזון והיא כבר היתה במיטתה."

ה'חלה-מין ת' כינוי לאדם הלהוט אחר מיני מוטים ומגע מיני. סינונימים: דון ז'ואן, חרמן, מחומם, בידן, סקס-מניאק, מתחשמק לו. "אי אפשר לשבת איתו רגע בלי שיתחיל לדחוף ידיים. בחיים שלי לא ראיתי מין חולה-מין שכוה." א: מה זה חרמן? הוא האבא של החרמנים החולה-מין חוה!"

ו'הקפיץ פ' ז' הסיע. "אולי אתה מוכן להקפיץ אותי רגע לחיפה?" א: "השר אמר שתקפיץ את אשתו לשוק". א: "תקפץ אלינו פעם". ב: "אני אקפץ אם תקפיץ אותי."

ז'היית מת! 1) ביטוי שפירושו: היית רוצה בכך, היית משתוקק לדבר. א: "את מוכנה לעשות לי מסו?" ב: "היית מת!" א: "אז מה אם הוא קיבל כרטיס טיסה חינם ללונדון?" ב: "היית מת!" 2) תשובה מלעיגה שפירושה: לא, לא מניה ולא מקצתיה. סינונימים: בוקרה-פיל-מישמיש; באמת!; תסלח לי!; כן, אה!; שכח מזה; מה עוד.

א: "נראה אותך שוטף את הריצפה". ב: "היית מת!"

ח'הזין עלה לו לראש ביטוי הקובע כי תשוקתו המינית של אדם העבירה אותו על דעתו, פגעה בכוח שיפוטו וכוחו חשיבותו. "כשר בממשלה הוא לא יכול להרשות לעצמו לעשות שטויות כאלה, אבל כנראה שחזיון עלה לו לראש". א: "הוא הבטיח לה הרים וגבעות. הוא אפילו היה מוכן להתחתן איתה בשביל דפיקה. כשהזיון עולה לו לראש, הוא מאבד את המכנסיים."

ט'תשובה שמשמעותה: דייח לצרה בשע"ת; אל תדחק את הקץ; נחכה ונראה. א: "אבל כשיהיה לך כסף וכשיתחשק לך לקנות לי מכונית במתנה אז אני רוצה שתקנה לי מוסטאנג, טוב!" ב: "טוב, טוב. כש!" א: "ומתי תתחתן?" ב: "כש!" א: "מתי ועדתי ויתקון זאת כבר תגמור את החקירה שלה?" ב: "כש!"

מדור שבועי זה מפרסם תור ספות למילון העברית המדור. ברת. קוראים שיש ברשותם מילים, ביטויים והגדרות נור ספות, מתבקשים לשלוח אותם לפי כתובת המערכת.

נה השוואה צודקת. המחזה של דויד סטורי נכתב רק לביצוע כזה.

ספרים

יונסמן צ'רצ'יל בדולאר למילה

.....עד כאן, אוטוביוגרפיה מאת מאיר וייסגל, 303 עמ', חוצות וויינפלד וניקולסון.

בסיומו של הקונגרס הציוני שנערך בי ציריך בשנת 1929, הוקמה הסוכנות היהודית המורחבת, שכללה אישים יהודיים גדולים ומפורסמים באותם ימים: אלברט איינשטיין, ליאון בלום, לורד מלצ'ט, פליקס וארבורג, שלום אש, חיים נחמן ביאליק ואחרים. בתגובה להקמת גוף זה, פרצו או בארץ-ישראל מהומות דמים, בהם נהרגו יותר מ-150 יהודים. מאיר וייסגל, אז איש מנגנון של הס-

מאחורי הקלעים של הציונות האמריקאית, מזכירו של חיים וייצמן, מי שגילם את תפקיד דוד בן-גוריון בסרט אקסודוס, ומי שאחראי להפיכתו של מכוון וייצמן ברחובות למה שהוא כיום.

בלשון סיפורית קולחת וסוחפת, רווייה בהומור יהודי עסיסי וישרשלי, מגולל מאיר וייסגל לא רק את סיפור חייו העשיר, אלא פרק בלתי ידוע כמעט מתולדות הציונות — לידתה וצמיחתה של הציונות האמריקאית. יחד עם עדותו על דמותו ואישיותו של נשיאה הראשון של מדינת ישראל, יש בביוגרפיה של וייסגל ראייה מפוכחת ומחכימה של מדינת-ישראל כב שנוהיה הראשונה, החסרה כל-כך בעד-יות כתובות אחרות.

זהו סיפור אנושי, חם, מרחק ומשעשע. המאיר דמויות מפורסמות בתולדות הציונות באור בו לא האירו אף פעם. כמו למשל, הסיפור על ארתור רופין.

כשהיה וייסגל עורך הניו-יורק טיימס, נס רופין למשרדו וביקש ממנו תצלום של עצמו. הוא אמר שהוא רוצה בצילום של כרת. הבקשה כה החניפה לוייסגל עד

וייסגל כמוכר גפרורים • אלף דולאר למאמר

שמהר להצטלם אצל צלם יקרן ומסרה לרופין. כעבור שבועות מספר ביקש רופין סין מייסגל גם תמונה של אחיו, בהס-בר: "איש מקסים. הגרמנית שלו טובה משלך. אפשר לקבל גם תצלום שלו?" מספר וייסגל: "הופתעתי מחולשתו זו ליופיו הוייסגלי, אך עשיתי סידורים שי יקבל את הצילום."

רק כעבור שנים פיענח וייסגל את תעלומת הצילומים. הסתבר שהם היו דרוי-שים לרופין לצורך המחקר שכתב בגר-מנית: הסוציולוגיה של היהודים. בספר זה ("מעין אוסף נובלים של פרצופים יהודיים") הופיעו תמונות מאיר ואחיו זה לצד זה, כשמתחתם ההסבר: למרות ש-השניים הם בנים לאותם הורים, האחד הוא טיפוס יס-תיכוני והשני הוא ארי.

כתב וייסגל: "הייתי סולח לו על מע-שה הערמה אילמלא כינה אותו, גאליצ-יאנער, שהוא עלבון שאין למעלה ממנו בפולקלור האידיו."

תקליטים

אבר המין האטלנטי

וזאת להקה המורכבת משבעה כושים, חלקם מן החוף המערבי של אפריקה. חל-קם מן האיים הקאריביים. המגשרים מעל האוקיאנוס האטלנטי, בשבעה קטעים שהם בעצם תמצית המוסיקה האפרו-קובנית. כלומר, בכל שבעת הקטעים שבתקליט, מורגשים הקצבים הסוערים של טריני-דד וטכטי הוודו, עם משפטים מוסיקליים

(המשך בעמוד 12)

• בשיאגאן, בשנת 1909.

הופ! החורף עבר

חורף, חורף מסביב ופתאום בסוף השבוע — ביקור קצר ומפתיע של יום קיץ. פתאום משב רוח חם מן המדבר ובבת אחת, על כל מסכי הכורן והדמיון שלנו מוקרן בהבטחה ואוהרה ה"בקרוב" של הקיץ: רגלים יחפות בחול ועל מדרכות הרחוב; חולצה דקה, קצרת שרוולים; בגד ים מטפף על חבל במרפסת; לפתוח בלילה את כל החלונות ולהתכסות בסדין

בלבד: לקום מוקדם, לסייג גור את החלונות והתריסים ולרוץ לים, לבריכה; ממר טרות מסתובבות ללא הרף בדשא, אבטיח קר ואדום בצל העצים, מתחת שמי"ה, בבית-קפה; ארטיק ליומן, ארטיק!; כסא-גומי, בחול, ריח של קרם שיוף, מזרון גומי, דלי של פלסטיק, ענבים ומלפפון מקולף בשקית ניילון; לימונדה קרה בטרמס; תנומת צהריים על הרצפה הצוננת בחדר האפל; זבובים שטים ללא קול בחלל; חמיצה קרה, מרק פירות במסעדה; ריח

כפוי טובה

אני לא מבין אותם. אני ממש לא מבין את ממשלת לבנון! מה יש? מה ההתרגי שות הזאת? צה"ל חצה את הגבול וביצע כמה פעולות עונשין נגד ארגוני החבלה הפועלים שם — או בשביל זה צריך להגיש תלונה למועצת הבטחון נגד ישראל? אני פשוט לא תופש את ההגיון שבהחלטה הזו. מה זה? הם ילדים קטנים?

הם לא מבינים שהפגיעה הקלה ברבונותה של לבנון תביא לה ברכה שהיא הרבה יותר גדולה וחשובה מאשר הקפדה קטנה ניה על קדושת הגבולות? אנחנו עוקרים שם סלעים בבולדוזרים וטוללים דרכי גישה לכפרים שלהם — והכל חינם! אפילו לא ביקשנו מהם שיתחתמו בהוצאות. מי יהנה בסופו של דבר מהדרכים שפרצנו? אנחנו? בטח שלא! סוף סוף הכפרים הנידחים האלה יחדלו להיות מנותקים מהעולם ומהציוריו ילוציה. אז מה הם בוכים? הרי הגבול בינינו וביניהם לא השתנה. בסך הכל הוכחנו לעולם שעם מעט רצון טוב מדינה מפותחת יכולה לעזור למדינה מתפתחת. וזו הרי רק ההתחלה!

אם הם רק יפסיקו את צעקות ה"גוואלד!"

חשבון אחרון עם סנה

אני מלא הערצה לדוקטור משה סנה ז"ל. בעיני מעולם לא העידה הפסכוכתו הפוליטית לרעתו. ערכו לא ירד בעיני רק משום שהפך במחצית השנייה של חיינו מציוני-כללי לסוציאליסט, מסוציאליסט ל-קומוניסט שרוף, מקומוניסט לציוני-כמעט לאומי ומכאן ליהודי המבקש בצוואתו ה-אחרונה שיגידו קדיש ותהילים על קברו. להיפך: הוויזואלים האידאולוגיים והפור ליטיים של סנה מעדיים עליו שהוא היה אדם חושב. ואדם חושב המבקש להיות נאמן לעצמו חייב לברוק יום יום את אמיתותיו, לשפץ אותם בהתאם לתנאים המשתנים ואפילו להשליך אותם מאחוריו גבו ולבחור לעצמו אמיתות חדשות. גם הן חייבות לעמוד יום יום ושעה שעה ב-מבחן הביקורת והתבונה הטהורה.

רק סוסים וחברי מפלגה מטומטמים צועי דים עד סוף ימיהם בעקבות בתלם ש-לחוכו הוכנסו בצעירותם. רק אוטומאטים אינם סוטים מהתפקיד שהוטל עליהם, ורק מחשבים מתוכנתים אינם משנים את דעם ללא הוראה מגבוה. הומיסאפינס אדם אדם חושב ולא מחשב. הסטיות והתפניות של סנה מהדרך הפוליטית שבה החל לצעוד הן רק לזכותו.

לא רוצה - לא צריך

שרי-הבטחון ביקר בשבוע שעבר בשוק ארגוני-אמהות-עובדות וכשאלת האמהות העובדות הציעה לו לקנות "מילון עולמי לעברית מדוברת" אמר השר, לדברי כתב "מעריב": "את דן בן-אמון אני לא רוצה".

לא הופתעתי. משה דיין מייחס ערך ממש לא רק לחתימת ידו באנגלית אלא גם לדבריו הנאמרים באירועים מסחריים. הוא חושב ודאי שמכירת המילון תפגע אם הוא יכריז בפומבי שאין לו עניין בו. אך הוא טועה כפי שהוא טעה כאשר האציל את הסתור הממלכתי והבטחוני על הקרנת הבכורה של סרט מסחרי בשם

הבנק הצועד עם הזמן

להפצת רעיון החסכון בבנק הזרע, ותקל במידה רבה את הליכי ההפקדה. במקום לרוץ כל יומיים שלושה לבנק בתל-השומר כדי להפקיד שם כמה סטיליטר, במקום לנסוע לשם בשרות או באוטובוס ולחכות בתור ליד אשנב הקופאי — למה שבת החולים לא יצייד את לקוחותיו בקופות חסכון אינדיבידואליות שיעמדו בביתם כדי שיוכלו להפקיד בהם בכל עת ובכל שעה נוחה. אחת לשבועיים או אחת לחודש יקח הלקוח את הקופה לבנק ויפקיד את תוכנה במקרה הכללי או בכספת פרטית.

אינני תובע תמלוגים עבור ההמצאה שלי, אך אם ההצעה שלי תתקבל ותוכנה לפופולריות לא אתנגד אם תכונה ה"קופסא הכחולה שלי בשם "דן החסכון".

הללויה ושלוש פעמים הידד! פרופסור שר, ראש מחלקת היולדות בבית החולים "ע"ש שיבא הכריז לפני שבוע ש"בנק ה"ר לבנקו" יפתח בעיות של חרצה מלאכותית. הסתבר שאנחנו לא מפגרים אחרי אמריקה בהרבה. לא רק להם יש בנקים בהם יכול כל גבר להפקיד (להקפא) — תמורת תש"לום — את החרע שלו כאשר הוא יוצא למלחמה או לשליחות ממושכת. גם אצלנו עומדים להקים את "הבנק הצועד עם הזמן" וכל אחד מאיתנו יוכל לפתוח בו חשבון עובר ושב.

בהזדמנות כבר טיפלתי באפשרויות ה-מרחקות שבנק כזה פותח לפני המפקדי והחוסך הממוצע. הפעם אני רוצה להספיק הצעה קטנה שתתרום רבות, נדמה לי,

להגנתו של אבן

מצבו של שרי-החזק שלנו הוא בדי כי רע אם אני כבר צריך להגן עליו. אבל מה אפשר לעשות? ח"כ בנימין הלוי התנפל עליי במסיבת עיתונאים ואיש לא מצא לנכון עד כה להגן על השר המוחק. מצא הלוי טען כי שרי-החזק "היטעה במתכוון את הכנסת ושיקר בהסכריו" כפרשת ראיו-נו בטלוויזיה האמריקאית. בו התבטא בצור רה העלולה להתפרש כאילו איננו מעוניין יותר במשפטי פושעים נאצים. לאחר ש-שרי-החזק הסתמך בזמנו על דבריו של השוהיסט אלי ויזל שראה את השידור, לדברי אבן, ולא מצא בהם כל פגם, מסר ד"ר הלוי לפירסום את מכתבו של איש-ההשואה המקצועי המכחיש את דברי השר קו ההגנה אותו הייתי רוצה להציע לשרי-החזק שלנו כולל שתי עמדות חזקות. אם כי מנגודות כלשהן זו לזו. בידיו הברירה להודות שאמר את הדברים המיוחסים לו ולהגן על עמדתו או להודות ששיקר כאשר אמר שלא אמר את הדברים המיוחסים לו.

שר ראשי לשקר לכנסת ולאומה אם השקר שלו משרת לדעתו את האינטרסים של העם. אם שרי-החזק באמת אמר שאינו מעוניין יותר במשפטי פושעים נאציים וי-הגיע למסקנה שדברים אלה עוללים לפגוע בתדמיתו ובפופולאריות שלו ולהחל על ידי כך בתדמית של ישראל בעולם ו-במאמציו הכנים להגיע להסדר של שלום בר קיימא עם ארצות ערב — הסדר שאין כל אפשרות להשיגו ללא פעילותו הברוכה של שרי-החזק — ראשי מר אבא אבן ל-התחשב לדברים שאמר ולטובת האבן לשקר לכנסת ולאומה. אחרי הכל הוא לא השר היחיד שמשקר. שר האוצר שיקר כאשר הבטיח לעם ערב הפיחות שלא יהיה פיחות ושרי-הבטחון שיקר כאשר טען כי כנסת שלא חפר עתיקות. לא מכר עתיקות ולא השתמש בציור צבאי לתחביבו הפרטי. אם להם מותר לשקר, למה ששרי-החזק לא יוכל לשקר? ד"ר בנימין הלוי תמים או מיתמם כאשר הוא תובע את פטוריו של אבן רק משום שהוא לא אמר את האמת. יכול להיות שבמדינות מתוקנות זה באמת

ככה, אבל אנחנו חיים במדינת ישראל ונוהגים פרלמנטארים ממין זה זרים לנו ולרוחנו. אצלנו, שלא כנהוג במדינות ה-מתקנות של הגויים, רשאי שר להמשיך בתפקידו גם אחרי שהתברר כי הוא שיקר לציבור ולבית המחוקקים. כוחנו בייחודנו. העמדה הראשונה בקריאה הגנה שהצעת למר אבן, היא הרבה יותר קשה ודורשת אומץ-לב במידה שאינה מצויה אצל אף אחד משרי הממשלה שלנו. לו אני במקומו של אבן, הייתי אומר: נכון, אמרתי שאינני מעוניין יותר במשפטי פושעים נאציים ואי-נני חוזר בי מדברי! לא רק אני, כל שרי הממשלה ורוב רובו של העם אינם מעוניינים לגרור עד קץ כל הימים את הטרנדית שהתחוללה לעצמו בגרמניה. קשרנו קשרים דיים לזמאטיים עם גרמניה, קיבלנו ואנחנו ממשיכים לקבל פיי-צויים, יחסי ישראל-גרמניה משתפרים מיום ליום. הם בעצת צרה, כאשר שום מדי-נה אחת לא רצתה להושיט לנו יד.

רצינו לפתוח דף חדש ביחסינו עם גרמ-ניה. לשם כך לכדנו את אייכמן, הבאנו אותו לדין וגזרנו עליו מוות. לו באמת רצינו לגרור עד סוף הדור רות את אימת השואה, לו באמת רצינו להנציח בתודעת המין האנושי את אשר הגרמנים עוללו לנו, היינו מסתפקים במתן פסק-דין מרשיע לאייכמן ומסגירים אותו לשלטונות ברית-המועצות ופולניה אשר תבעו אף הם להעמידו לדין. יכולנו לגרום לכך שממשלת ישראל אייכמן ימשך עד עצם היום הזה בכל אחת מן המדינות בהן פעל הפקיד הקטן והממושמע הזה. הוצאתו להורג סתמה בויסטה דראמטית את הגולל על הפרשה הנוראה הזו. אין לנו עניין יותר בעמדתם של פושעים נאצים לדין. איש מהם לא ישיג עוד את האפקט ה-מועז שהשגנו במשפט אייכמן. זה מה שהייתי טוען, לו הייתי במקומו של מר אבא אבן. אלא שקו הגנה כזה דורש ביצים והשר היחיד שיש לו ביצים בממשלה שלנו הוא שרי-החזק, ואם זה לא באשמתו.

(המשך מעמוד 10)

החוזרים שוב ושוב על עצמם. במונטוניות שבסופו של דבר מסוגלת לחדור לדם, כפי שמקובל ביבשת אפריקה. כל אחד מחברי הלהקה מנגן על כמה כלים. לפי הצליל העשיר בתקליט מתקבל על הדעת שנערכו כאן גם כמה הקליטות כפולות, והתוצאה, בליווי קריאות עידוד של המשתתפים, היא בהחלט סוחר פת, אם לא מנסים לבלוע את כל ארוך הנגן בבבת אחת.

שני הקטעים הבולטים בתקליט הם הנגן החמה, מלא אווירה וקצב, ובדיחה מוציאה המבוססת על משחקי מלים שכל כור לה מסבירה כי לא גדולו של אברהם-המין הוא החשוב, אלא השימוש שעושים בו. הרי לכם מתנת יום-הולדת אידיאלית לכל מיני מתוסכלים.

קצת מזה

וקצת מזה

ג'ודי קולינס — לחיות — אלקטרה 75014

הרכב תקליטיה של ג'ודי קולינס מתחיל להיות צפוי לגמרי לגבי מאויניה הקיבועים. קצת ליאונרד כהן וקצת ג'וני מיצ'ל, בלדה אחת או שתיים עתיקות, שניים או שלושה שירי משוררים דגולים מימים עברו לפי מוסיקה שהיא ספק

ג'ודי קולינס
ידידים אישיים

פזמון וספק "ליד" קלאסי, כמה קריאות מחאה על בעיות באופנה (במיקרה זה מלחמת ויאטנאם וחיי אסירים) וכמובן, גם משהו של בוב דילאן.

מאחר והגברת קולינס היא זמרת בעלת כושר מוסיקלי גבוה מאד, חוש יוצא מן הכלל לביטוי נכון של כל הנושאים הנ"ל ושל כל היוצרים הנ"ל, שהם הרי ידידיה האישיים ברוב המיקרים, התוצאה היא מאוד מתורבתת, מאוד מעודנת ומאוד נעימה לאוזן. בין אם מדובר בסולק רוק מפרי עטה כמו שיר ליהודית, למעלה גשם כחול של כהן או כמו הבלוז של אצבעוני הארוך והמפוסל של דילאן.

מה שמלהיב הרבה פחות במיקרה הנ"ל, כחי, היא צורתו החיצונית של התקליט. הוא מתעקם לכל הכוונות, משמיע רעשים מרעשים שונים ומקלקל את כל המאמצים התרבותיים של ג'ודי קולינס.

ואם כי ידוע לכל שחשוב מה יש בקנקן, במיקרה זה רצוי להתבונן גם בו היטב, לפני הקניה.

אדגר סנאו, העיתונאי האמריקאי שהיה מקורב למאו צה טונג ונפטר לפני זמן קצר, כתב פעם ראיון עם היושב-ראש בו נאמר בין היתר: "הרוסים ניסו לפנות למאו ולשכנע אותו כי יחדל מן הוויכוח האידאולוגי הציבורי בין רוסיה לסיין. מאו סירב בתוקף והודיע שימשיך בכך אפילו עשרת אלפים שנה, אם יהיה בכך צורך. לבסוף, אחרי ביקור אישי של קוסטיגין, הסכים לויתור מסוים. הוא הודיע כי יהיה מוכן להקטין את התקופה ב...אלף שנים".

BROADWAY 100: מעמו של העולם הגדול.

בשורה אחת עם הסיגריות המפורסמות ביותר בעולם.
סופר קינג סייז. תערובת אמריקאית.
מיוצרת ע"י דובק מטבק עשיר ומעולה.

פרסום דיר. יעקבסון

ה קיסר הוא זקן. ימי שילטונו מת קרבים לסופם. מכל רחבי האימפריה התקבצו הפרו קונסולים, האצילים ומפקדי הלגיונות בי חצרו. המתמודדות על ירושתו החלה. ענייני המדינה משותקים. הפרו בינציות מתפרקות. הכל עוסקים רק בנושא אחד: למי יש סיכויים, למי אין. מי ענה בחסדי הקיסר, מי ירד. מי מתחבר עם מי, מי רב עם מי. לצד מי נוטה אותו איש רביעוצמה. מפקד המישמר הפריטוריאני? מי הצליח לספק לפרולטרס את הלחם והקירוס, שהם משתוקקים אליהם? הכאריבארים מתרפקים על שעי רי האימפריה. בעיות פנים וחזן מרימות את ראשן. אך אנשיהחצר עוסקים.

ה שמעת כי... ציפור קטנה דחי שיה די ש... הפיכת הממשלה לחבורה של אני שייחצר שיתקה כל ויכות מדיני רציני נר בארץ. להוציא את קבוצתהשוליים מימין ומשמאל. חסידיסיפוח מכאן ואנשי שלוםיביטחון משם.

א ד י ש לדבר גם תוצאה שנייה. קרובה יותר לאורה. למעשה חדרו רוב השרים ההתי מסר כרצונות במישרדים המופי קדים בהדיהם. זוהי אחת הסיבות — ואולי הסיבה העיקרית — לתופעה שיש להזעיק עליה עתה: התמוטטות המנגנון הממשלתי, פשוטו כמשמעו. ומכיוון שבחברה המודרנית, ובייחוד בי

המגיעים אחרי חודשיים-שלושה אינם גורר מים עוד הפתעה. מיכתבים חשוכים נשי לחים ממילא באמצעות שליחים פרטיים. מישוהו התלוצץ שחזרנו לימי הדואר התורכי. זהו עדינותשווא לגבי התורכים. התורכים, בי ראשית המאה, העבירו את הדו אר באמצעות לרכבותסיסים, אבל המכתבים הגיעו במועד וכי דיוקנות, תוך 24 שעות.

אפילו בימי הממלוכים, נדמה לי, הגיעו איגרות בצורה מסודרת יותר. (והגדולות באימפריות של ימי קדם. כמו ממלכת כורש לפני 2500 שנה. התפארו במהירות ובדיקנות של שרותיהדואר שלהם. ש פועלים באמצעות פרשים ותחנות להחלפת סוסים, על פני אלפי קילומטרים.) מדוע התפרק הדואר? הסיבות אינן חשובות. קובעת התוצאה.

שה גודדה, הנשוא את תואריהבי כוז שרמיששטרה.

נ מדי ישראל הפכו זה מכבר לבריחה בדיחה מסוכנת מאד. אינו יודע אם יש עוד מדינה בעולם, שבה משמשים הנמלים נרשאי יומיומי מרתק לדיווח עיי תונאי, כמו אצלנו.

הנמל שובת. מוטל היטל ציפיות. סנק ציות של פלוני. פעולתעונשין של אל מוני. סתימת מחסנים. חסימת שערים. פשוט ביותר להאשים את הפועלים. אולם פועליהנמל אינם שונים מכל שאר הפועלים, ואם הגיעו יחסיהעבודה בנמל למצב שאינו מאפשר עוד עבודה, יש לחפש את הסיבה במקום אחר.

במשטר שלנו, ממוקרת כל האשמה אצל איש אחד: השר הי נרשא את תואר "שר התחבורה". אותו שר בשימול אחראי גם למצב בכבישים, החולכים ונסתמים. המערכה נגד תאונותהדרכים פשטה את הרגל (ואולי עברה משאת של טון על שתי רגליה). קשה לומר שהיא נכשלה. היא עומדת חסרת-אונים מול המציאות. אפשר לחשב מראש, כימעת בודדות מתימטית, מתי אייפא שר יהיה עוד דנוע בכבישי הארץ.

אפילו תצא הסחורה באורח פלא מן הנמל, אפילו לא תישדד במחסן, אפילו לא תיתקע הודעתהמישלוח בדוארהמיון — המשאת לא תוכל לנוע.

אנוני

ו זהו תמונה מוגזמת מאוד, כמובן. בישראל. הקיסרית הקשישה חיה לה בתוככי האר מון. מנותקת מבעיות הממלכה. מסביבה מצטופפים אנשיחצרה, מתרפ סים, מתחנפים, משתדלים למצוא חן בעי ניה. לשים רגל איש לרעהו. העיתונות חרדה מזמן דיווח על ממשלה. היא מדווחת על חצר. משום כך אין עוד כתבים מדיניים, המלבנים בעיות מדיניות. מנתחים חי לוקידיעות פוליטיות על דרך הממלכה. יש רק כתבים לענייני רכירות פוליטיות.

האם עלו או ירדו סיכוייו של משה דיין, אחרי שנתגלו תעלוליו הארכיאולוגיים והאחרים? האם מעדיף פינחס ספיר את יגאל אלון או את חיים ברלב? ואולי הוא מעדיף בכלל את עצמו?

האם רב יצחק רבין עם אבא אבן והתקרב לגולדה, או להיפך? האם מסר יגאל אלון חומר למישהו, כדי לדפוק את משה דיין? האם מסר משה דיין חומר למישהו, כדי לדפוק את יגאל אלון?

יעקוב שמשון שפירא — היכן הוא עומד? האם יש לו סיכויים להיות לנשיא המדינה? האם הוא בכלל רוצה בכך? אלמוגי — מה עם אלמוגי? היכן הוא משובץ? האם הוא איש של דיין או של ספיר?

והקיסרית עצמה — את מי היא מקדמת ומטפחת, את מי היא מסדרת? האם נכון ש... השמעת כי... ציפור קטנה דחשה די ש...

התחצו

מ וכן שאין כל רע בשאלות מסוג זה. הרכילות הפוליטית סורחת בכל אר צות הדמוקרטיה והדיקטטורה, בכתב או בעלפה.

זה מתחיל להיות רע רק כאשר זה בא במקום פרשנות פוליטית אמיתית. דייטר דוק: כאשר עסקי חרכי דות בחצר הקיסר באים במקום דיונים מדיניים אמיתיים.

האם יש חילוקידיעות מדיניים אמיתיים בין דיין ואלון? ואם כן, מה הם? האם אבא אבן חולק על הקו של גולי דה, ואם כן, מה טיב חילוקידיעות? מהי השקפתו המדינית של חיים בר לב? היכן בדיוק עומד כיום פינחס ספיר? מה היא דעתם של כל אלה לגבי השאלות הגורליות — הגורליות ממש — של המדינה: שלום, החזרת שטחים, תנאי הנסיגה, טיב סידורי הביטחון, אוריינטציה בינלאומית, ועוד ועוד?

על כך חדרו העיתונאים לדווח מזמן. אודי פשוט מפני שאין על מה לדווח. מפני שכל הוויכוחים האלה מת, ברגע שהקיסריות השתטטה על העניינים, והנהיגה בארץ שילטון אישי.

גולדה מדברת עם ניקסון. גולדה מנהלת משאומתן. גולדה קובעת ומכריזה. לכל האחרים לא נותר אלא להגיד "אמן". לומר לסאדאת מה הם חושבים עליו (כלומר, מה היו חושבים עליו, אילו היו חושבים בכלל). ולהדליף לעיתונאי הקרוב ביותר את הסיפור האחרון על הריב שי פרץ בין אבן ורבי.

נ תחיד במישרר שעליו מופקד ביי צועיטס מדופלם: התקשורת (לשעבר הדואר).

תקשורת מהירה היא חיונית לחברה מודרנית. ניתן דמור שהיא אמתימהירה המהירות למודרניות שיהחברה.

כיום יכול מיכתב מירושלים לתליאביב לטייל במשך יום או שבע. מיכתבים

קשה לחיות ולפעול בלי תקשורת יעילה. אך עוד יותר קשה לחיות כאשר ביתך יכול להישרף בכל רגע.

יותר מהתפרקות התקשורת, מעשירצח אינם מפוענחים. נותר הי רשם שכל אחד יכול לשרוף מישדד או מושעה, באין מפריע. מעשיהשוד הם אירוע יומיומי. כמו זריחתהשמש.

בדואר, המישרה מפענחת לא פעם תעלומת פשע. בייחוד כשהפושע מתייצב במישרה, כשהוא ממרר בבכי, ומכריז: "אסרו אותי! הרגתי את אשתי!"

אך האמת היא שהמישרה עומדת חס רתיאונים לחלוטין מול כנופיותפשע אלימות ורצחניות. המתחזקות והולכות. אין הנהגה מישרה. אין שר מישרה. יש אישיחצר בחצרה

מ דוע? אפשר להביא אלף ואחת סיבות. כולן נכונות. אך די בסיבה ראשונה אחת: אין ממשלה בישראל. יש חצר. במישר הדמוקרטי, יש תפקיד כפול לשר. כתבירהממשלה, הוא משתתף בי עיצוב המדיניות הממלכתית. כשר הוא ממונה (לרוב) על חלק מן המינהל הי ממלכתי.

רוב שרי ישראל ויתרו זה מכבר על שני התפקידים גם יחד.

אין להם חלק של ממש בעיצוב המדיניות. כי זו נקבעת באופן בלעדי על-ידי הקיסרית במיטבת שלה. תוך התייעצות עם אנשיהחצר הקרובים לה באותו רגע. ואין הם מנהלים את המינהל. כי אין להם זמן או כישרון או חשק לכך.

הם מתמסרים לתפקיד שלישי: איגד ריגות בחצר הקיסרית. התחרות בינם לבין עצמם.

אין טעם דומר ששר פיוני אי נז מוכשר לתפקידו. יש צורך דקי בוע כי ממשלה זו כוזה אינה מתי אימה לשום תפקיד, זוהי אחד: הספק חומר בתימניה דטורי הי רכילות, החתומים בישראל כידי פרשנים מדיניים.

אורי אבנרי מדווח על הכנס שנערך בשבוע שעבר ברומא

פרופסור יהושע אריאלי, כאיש התנועה לשלום וביטחון, ויוסף אמיתי, המזרחן הישראלי, חבר ש"ח, כשנתברר ששני האנשים רונים אינם יכולים לבוא, הוזמן במקומם אמנון קסלויק, המזרחן הירושלמי. בשלב זה ציפו להופעת שלושה או ארבעה ישראלים. אולם בינתיים נתקבלו בקשות מצד כמה גופים אחרים בעולם, הן קשורים ביומנת בולוניה, להזמנת ישראלים נוספים, המקובלים עליהם. כך נוספו השמות של נתן ילין-מור, העיתונאי ויקטור ציגלמן ועמוס קינן, ולבסוף, לפי בקשת ר"ח, נציג ברית השמאל. מכיון שיעקב ריפתין לא יכול היה לנסוע, בא במי קומו זאב שדה, חבר קיבוץ מעברות. לרומא הגיע גם אמיל חביבי, שהוזמן לוועידה של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, והשתתף ממילא גם במיפגש זה.

כשהגיעו הערבים, נפתח להם שבמקום שרשרת הישראליים שציפו להם (לאחרים מהם בא גם זה כאסתה), עומד מולם גוש של שמונה ישראלים.

אני סבור שהיה זה טוב, בסופו של דבר, כי כך הוצג מינון רחב של כוחות שלום ישראלים, והדבר איפשר לנו להשפיע במגע אישי על עשרות נציגים אחרים מכל חלקי העולם.

אולם אין ספק שהופעת ישראלים ליום כה רבים הכהירה את הערב, ותרמה להחלטתם להימנע מפגישה רשמית וגזויה ברומא.

דרישות המשלחת הישראלית

היה היה המצב בבואנו. המארחים היו איטלקיים נוכחו לדעת שהיו אוסטי-מיים מדי, וכי נוצר מצב עדין. עוד באותו ערב הקדשנו שעות ארוכות להתיעצויות ולביטורים, כדי למצוא את

ת: "הרי זה פראדוקס מושלם! באנו הנה כדי לשים קץ למלחמה, ומסתבר ש"דיונו מתעכבים מפני שיש מלחמה!" אך ברור שאי אפשר היה להתעלם מן הקרבות, שנמשכו יום אחר יום, ופשוטו גם לסוריה. בשביל ערבי קשה להיפגש רשמית עם ישראל, והדבר קשה שבעיניים תיים דווקא ביום שבו ישראלים וערבים מפגישים ומפגיזים זה את זה.

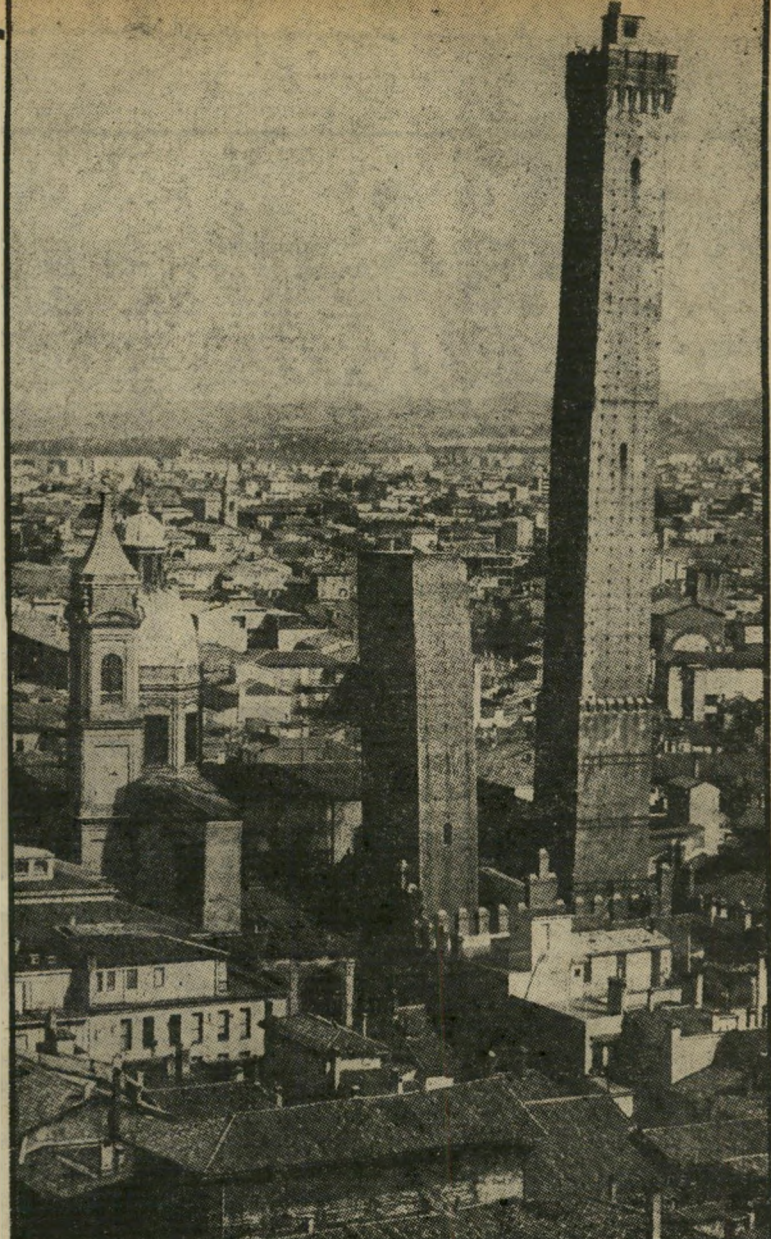
האסון השני שקרה היה גם הוא בלתי צפוי מראש. בגלל אחד המשברים הבלתי-פוסקים באיטליה, נפלה הממשלה שם בדיוק ערב המיפגש, וכל המפלגות נכנסו במפתיע למלחמת בחירות.

הוועד המכין האיטלקי, שהוא הרוח החיה בהכנות לוועידת בולוניה, מורכב מנציגי מינון רחב של מפלגות, תחל בי מפלגה הקומוניסטית הגדולה וכלה באגף השמאלי של המפלגה הנוצרית-דמוקרטית הימנית. כמו אצלנו, מבליטה מערכת-בחרות את כל הניגודים, ואלה העיבו גם הם על מיפגש רומא. כל מנהיג איטלקי נאלץ לשאול את עצמו בכל רגע: "איך זה יספיע על הבחירות? איך זה יספיע על התדמית שלי ושל מפלגתי בעיני ה"בוחר האיטלקי?"

גורם שלישי, שגם הוא הטיל צל על המיפגש, היה המצב במצריים עצמה. מהירות הסטודנטים הן עדיין טריות. הכוחות השונים שבתוך המישטר המצרי, וגם הן כוחות שמחוץ למישטר המבקשים להפילו בעזרת גורמים זרים, השפיעו כמובן על שיקולי הנציגים הערבים בבולוניה. הם בוודאי השפיעו על הנציג הערבי הבכיר, כוכב הוועידה, חאלד מוחי-אל-דין, שהוא איש שמאלי קיצוני בתוך המישטר המצרי, וישגם הוא מוכרח לעשות את חשבונו לאור מאבק הכוחות בתוך מצריים.

כל זה יכול היה להספיק לפיצוץ עשרה מיפגשים. אם ברומא הציגו נו בכך זאת להשיג את העיקר, הרי זה מוכיח שעצם הרצון להתקדם בדרך לשלום חזק מאוד.

הבעיות התחילו עוד לפני שבאנו

מיגדלי גארנדזה ואסינלי בבולוניה

להתראות בבולוניה!

המוצא המכובד מהמצב העדין. האיטלקים, הרגילים לבעיות כאלה עוד מתקופת מאקיאבלי, מצאו פיתרון אידיאלי. תחת לקיים את הכנס במסגרת השגרית, הם בו אתו לסידרה של התייעצויות דו-צדדיות, שבהן נפגש הוועד האיטלקי תחילה עם הישראלים, לאחר מכן עם הערבים, האירופים והאמריקאים. (בסך הכל יכחו בכנס 105 נציגים מ-16 ארצות).

זה לא מנע, כמובן, מהתייעצויות ושיחות בין המישלחות השונות בינן לבין עצמן, בחדרים השונים של בית התרבות, בויה קורסה, בו נתקיים הכנס.

קשה לומר שהיינו מאושרים מפתרון זה. אולם שמחנו שנמצאה דרך לקדם את העניין עצמו, ולגשת לעיקר. ושמהנו גם שנוצר שיוויון מלא בין הערבים ובינינו, כשאנו תופסים את המקום הראשון בשורת ההתייעצויות.

בשלב זה כבר התבררה לנו עובדה משמחת, שהיתה אחד ההישגים המישיניים של הכנס. בדרך לשלום נוצר קודם כל שלום בין הישראלים לבין עצמם. אף שהונו אישית, כל אחד בנפרד, ולמרות שהיו עבר חילוקי-דעות לא מעטים בינינו (די להזכיר את הפרשה הכאובה של נסיון הנפל להקים רשימה משותפת ערב-ישראלי בחירות האחרונות) התגבשנו חיש מהר כמשלחת מאוחדת.

הכרוננו על עצמנו בכך הזדמנות בעי, "המישלחת הישראלית".

פעלנו תוך התייעצות, כשאנשי ר"ח לוחמים כמונו בעד הזכויות הישראליות. הדבר בלט היטב כאשר התכנסנו להתיעצויות הרשמיות הראשונות עם הוועד

אם כי בלי שידענו על כך, שבועיים לפני "הכנס המכין", כפי שנקרא המיפגש הרומאי רשמית, נתקיימה בבולוניה ישיבת הוועד המכין האיטלקי. שם עלתה להכרעה שאלת-מפתח: האם להזמין בכלל ישראלים לכנס המכין, ואם כן — את מי?

אותו זמן שהה מוחי-אל-דין בהלסינקי, ונראה שהקשר בינו ובין האיטלקים היה לקוי. האיטלקים, באופטימיות האופיינית להם, האמינו שהשעה כשרה לשיתוף-ישראליים כבר בשלב זה. הם ידעו את הגישה הכללית של החברים המצריים, וגם עמדו במגע עם האלג'יריים ואיראניים, ואין הפלסטיניים. הם ידעו שאין עוד התנגדות ערבית לישראלים השוללים בפירוש ובבולוי את הקו הסיפוחיטי של ממשלת גולדה מאיר.

מי הזמין את מי?

פי שנודע לנו לאחר מכן, נערך על כך דיון גם במוסד המצרי המוסמך, לישכת האחד הסוציאליסטי הערבי, מפלגת השלטון המצרית. הועלו שם השמות של שני גופים ישראלים: ר"ח, שלגביה לא היו שום ספקות, ותנועת העולם הזה — כוח חדש, שלגביה היו כמה הסתייגויות, בגלל תמיכתו במלחמת ששת הימים. אולם הוחלט שגם עם נציגי תנועתנו יכולים הערבים לשבת עתה יחד.

מתוך ידיעה זו, החליט הוועד המכין האיטלקי להזמין לכנס המכין ארבעה ישראליים: את נציג ר"ח, אותי, ושני אישים שאינם מייצגים סיעות בכנס: ה-

לפי מיטב המסורת המזרחית, היו אלה אירוסין באמצעות שדכנים, כשהחתן והכלה אינם רואים איש את רעהו בגלוי. אך כפי שקרה, בוודאי, גם במזרח התיכון, מצאו החתן והכלה דרכים משלהם להציץ איש בפני רעותו ולעמוד זה על טיבו של זה.

כשאמרתי זאת לאמיל חביבי, התלוצץ: "מה אתה רוצה? שכל המסורת שלנו תעלם בבת אחת?"

שלושה אסונות בדרך

מידה שוועידה בינלאומית יכיר לה להיוולד כמול רע, הרי מיפגש זה נולד כך.

יחד עימנו הגיעו לרומא הידיעות על פלישת צה"ל לבנון. כמו תמיד, כשסורים קרבות בגבולות ישראל, התחשמה האווירה מייד. ערבים וישראלים אינם יכולים לשכוח שהם שייכים למחנות איי-בנים, ושכני העם האחד שופכים את דם בני העם השני. כל צד מאמין שהוא ה"מוחקק, וחש מחדש את תחושת העוול. הישראלים ידעו שצה"ל תקף בלבנון מפני שהפדאיון הרגו אנשים בישראל. ה"ערבים ידעו שהפדאיון פועלים מפני ש"ישראל מחזיקה בכוח במולדת הפלסטינית, ומסרבת להחזירה.

הדבר עלה שוב ושוב בשיבות, כשיגענו לרגע משבר. באחת ההזדמנויות האלה התפרצתי לתוך דבריו של הדובר האיטלקי, קומוניסט המשמש כראש הממסלה המחוזית באזור של בולוניה, וקרא-

בר גדול נפל בשבוע שעבר ברומא. בפעם הראשונה הכירו אישים בכירים בעולם הערבי בקיומה ובמעמדה של תנועת שלום ישראלית.

בפעם הראשונה הכירו בצורך להידבר עם כוחות אלה, להשתתף יחד עימם בחיפוש דרך לשלום.

בפעם הראשונה נקבע בצורה רשמית וחד-משמעית שבועידת בולוניה יישבו יחד נציגי תנועות השלום בישראל וביעולם הערבי, כשהמטרה המוצהרת היא לדון בבעיות השלום.

זהו מה שהושג.

אין זה כל מה שרצינו להשיג. אולם זהו הרבה יותר מכפי שחששנו, ברגעים מסוימים, שנשיג.

אירוסין, לא חתונה

דרכנו ברומא קיוונו שהנה כבר עתה, במיפגש זה, נשב בגלוי ורשמית יחד עם הנציגים הערביים, ליד שולחן אחד. כלומר: שהפגישה ברומא עצימה תהווה את האקט המהפכני שכולנו מצפים לו.

זה לא היה. תחת זאת באה ההחלטה המפורשת, שנתקבלה על דעת הערבים, ולמעשה גם על פי רצונם, שאותו מיפגש היסטורי, ראשון מסוגו, אמנם יתקיים, עוד השנה.

ברומא לא התקיימה עדיין חתונה. בוודאי לא היה זה עריון לנישואים. אבל ברומא התקיים טקס האירוסין.

התזכיר שהפיץ אורי אבנרי במיפגש רומא

להפעיל, עת קצרה, לחץ רב על הממשלה, אילץ אותה לשנות את עמדתה, ולחדש את שיחות יארינג ואת הפסקת האש.

2. יסודות יוניים בישראל

תחת כותרת זו הייתי מרכז את הגופים והאישים השונים המשתתפים למימסד, המסכימים — לחלק משלוש הנקודות, או המוכנים, כללית, לוותר על מרבית השטחים המוחזקים — תמורת שלום.

גופים ואישים אלה הינם בעלי השפעה גדולה — גדולה בהרבה ממה שמתארים לעצמם גורמים מחוץ לישראל. כרגע מאפיינים עליהם היותה הפוליטית של גולדה מאיר ויזמרתו של משה דיין. אך בנסיבות המתאימות, יכור כוחם הפוליטי להיות מפרע.

דובריו הבולטים של מחנה זה הינם פוליטיקאים של כמה ממפלגות המיסד. ביניהם — מנהיגים במפלגת העבודה כמו ח"כ אברהם עופר, ח"כ אריה (לובה) אליאב, ואף ח"כ יצחק בן-אהרן. המזכיר הכללי של ההסתדרות. למחנה זה שייכים גם פוליטיקאים של המפלגות הדתיות, כמו ח"כ אברהם מלמד, ורבים אחרים.

אישים אלה אינם מהססים לבטא בפומבי את התנגדותם למדיניותה הנוכחית של הממשלה. אך אסור להתעלם גם מהחלק האילם של מחנה היונים בישראל, שבראשם פנחס ספיר, שר האוצר רביהעצמה של ישראל, וחברים אחרים של הממשלה ומפלגת העבודה.

כל אלה אינם ממלאים כיום תפקיד פעיל במאבק למען השלום ונגד סיפוחים. הסיבה: דרעית, הנסיבות הפוליטיות והפסיכולוגיות הופכות מאבק כזה, כיום, דברתי פופולרי, ואף מוכן מכהינה פוליטית.

3. התנועה לשלום וביטחון

התנועה לשלום וביטחון היא קואליציה נרחבת של אנשי תנועת השלום הפעילה ויסודות יוניים מתונים שבקרב המיסד. רוב הגופים של תנועת השלום הפעילה משתתפים בתנועה לשלום וביטחון, תוך שיתוף פעולה, מחד, עם פרופסורים באוניברסיטאות, המקורבים למפלגות העבודה ולמפ"ם, ומאידך עם פעילי מפ"ם השמאלניים.

מסקנות:

ניתוח זה מביאני למסקנות הבאות:

(א) תפקידה העיקרי של תנועת השלום הפעילה בישראל הוא לדון ולהפעיר את הגורמים שוחררי השלום הפסיביים, ובכך ליצור תנועת-שלום היכולה להשפיע בפועל על הרכבה ומדיניותה של ממשלת ישראל, ובכך להבטיח הסדר שלום על בסיס החדש 242.

(ב) במטרה להגשים מטרתה זו, חייבת תנועת השלום הפעילה לרכוש לעצמה אמינות חדשה בעיני הציבור בישראל. היא תוכל לרוכשה רק אם מנהיגיה יוכלו להוכיח לציבור בישראל כי יסודות חשובים בעולם הערבי מוכנים להשתתף בניסיון להביא את השלום. (הסיוע המקובל נגדו בישראל הוא: „אנו יודעים שאתם רוצים בשלום. אבל איפה הערבים הרוצים באותו דבר?“ אם סברה טענה זו ואם לא, יש לנתח אותה באמצעות הלם של אירועים דרמטיים. שביכולתם יהיה לשנות את האחריות (בישראל).

(ג) אם יושג השינוי הזה באקלים הציבורי בישראל, יבוא בעקבותיו שינוי פוליטי מקביל. אם תנועת השלום תוכל להצביע, בבחירות 1973, על עליית ניכרת בכוחה — או אף אם ניתן יהיה לצפות עלייה כזו — תהיה לעובדה זו השפעה על פוליטיקאים בכל רחבי המיסד בישראל. היא תחזק ותעודד את היסודות היוניים בכל מפלגות הקואליציה, וייתכן אף שתביא לכך כי במקום הנגהת של גולדה מאיר תבוא מנהיגות חדשה, שתנטרל את משה דיין ואת האגף הימני השובניסטי.

(ד) ועידת בודנויה תוכנן להשפיע בהשפעה ניכרת על כל התהליכים האלה, עליידי הצגה דרמטית, קבד עם ועדים, של האכסדרות לזיושיו בן בין תנועות השלום הישראליות והערביות.

אי לכך, חייבים מכיני הוועידה, לדעתי, לשקול את האפשרות של המונחם לוועידה של יונים ישראלים אשר אינם תומכים בשלמות, כרגע, בתנועת השלום הישראלית. שיקול זה קשור, כמובן, בניסוח המדויק של מצע הוועידה.

כמו כן, אם תתקיים הוועידה, כמשוער, במהלך 72, יש לנצל את הזמן עד אז על-ידי פעילות פוליטית מתאימה, אשר לכשעצמה תתרום לשינוי האווירה בישראל. כוונתי לפגישות בין אישים ישראלים וערבים במטרה להכין, למשל, דו"חות וניירות-עבודה לקראת הוועידה.

עשינו דרך ארוכה עדימנת להגיע זפגישתנו היום. הבה נעשה את הכל, כדי להפוך את ועידת בודנויה לזמיר להשגת השלום!

אז: משתתפי הכנס המכין מאת: אורי אבנרי

ידידים יקרים,

במטרה לחשוך זמן בעת הפגישות עצמן, רשמתי להלן מספר נקודות אשר, אני מקווה, תהיינה לכם לעזר.

בפתיחת דיוננו, עלינו להבהיר לעצמנו מה חייבת להיות מטרתה העיקרית של ועידת בודנויה.

הוועידה תוכל להגשים אחת מהשתיים:

● לחסוף עוד הצהרה, לאלו הקיימות כבר, בדבר תמיכתה בהחלטת מועצת הביטחון 242, בגבולות ה-4 ביוני ובזכויות הפלסטינים, או —

● ליצור בסיס לדרישה אמיתית בין תנועות השלום הערבית והישראלית, וכך לחזק את שתייהן, ולאפשר להן להפעיל השפעה של ממש על מדיניות ארצותיהן.

כל הנציגים מישראל, המשתתפים בפגישה הנוכחית, מקבלים את שלוש הנקודות המפורטות להלן, ומוכנים לחתום על קריאה נוספת לתמיכה בהן.

אולם, לדעתי, אם זה יהיה הישגה היחיד של ועידת בודנויה — יהיה בכך משום החמצתה של הזדמנות היסטורית.

לדעתי, קיימת האפשרות כי ועידת בודנויה תביא לשיפור מהפכני בסיכוינו לשנות את מדיניותה של ממשלת ישראל, ובכך תתרום תרומה מכרעת להשגת השלום — בתנאי שיילקחו בחשבון המיגבלות המציאותיות בצד הישראלי.

משום כך, נראה לי שעלי למסור לכם את המידע היסודי על תנועת השלום בישראל, מיגבלותיה הנוכחיות וההזדמנויות הפתוחות לפנייה.

■ ■ ■

תנועת השלום בישראל איננה כוח יחיד ומאוחד, אלא מעין פדרציה של אישים, קבוצות ומפלגות שונים, המשתפים פעולה ביניהם פחות או יותר אוטומאטית.

אפשר לחלקה לשני סוגים כלליים: (א) תנועת השלום הפעילה, (ב) החלק היוני של המיסד, אותו ניתן לראות, כרגע, כתנועת שלום פסיבית.

ברשותכם, אציג בקצרה את מרכיביהם של שני החלקים.

1. תנועת השלום הפעילה בישראל

תחת כותרת זו הייתי מרכז את כל היסודות המסכימים לשלוש נקודות:

● תמיכה בהחלטת מועצת הביטחון 242, במלואה.

● החכרה כי על ישראל לסגת לגבולות שמלפני המלחמה, במסגרת הסכם שיעניק לה שלום וביטחון.

● החכרה בזכויותיו חלואמיות של העם הפלסטיני.

שתי מפלגות בישראל תומכות בקו זה:

● **תנועת העולם הזה** — כוח חדש, שקיבלה בבחי-רות האחרונות 1.5 אחוז מקולות הבוחרים. רוב בוחריה של תנועה זו באו מקרב האינטליגנציה הצעירה, שגולה בארץ.

● **רק"ח**, שזכתה בבחירות האחרונות לשלושה אחוז מקולות הבוחרים. רוב בוחריו רק"ח באו מקרב האוכלוסיה הערבית בישראל.

בנוסף לשתי מפלגות אלה, קיימות בישראל קבוצות נוספות, התומכות בשלוש הנקודות:

● **שי"ח**, אין זו מפלגה, אלא קבוצה של מאות צעירים משכילים, רובם סטודנטים באוניברסיטות וחברי קיבוצים, שנטשו את מפ"ם.

● **ברית השמאל**, שחבריה הם ברובם פורשים שמאלניים ממפ"ם. קבוצה זו קיבלה 0.5 אחוז בבחירות האחרונות להסתדרות.

● **קבוצת מתמרדים במק"י**, שבראשם עומדת אסתר וילנסקה.

● **אישים שונים**, רובם סופרים, אמנים, ופרופסורים באוניברסיטאות. כנון נתן ילין-מור, עמוס קינן, ויקטור ציגלמן וד"ר אמנון פליקס, המשתתפים בפגישה זו.

רבים מאישים קבוצות אלה הצביעו בעד רשימת-שלום נפרדת, שקמה ערב הבחירות האחרונות לכנסת, ושזכתה ב-0.5 אחוז מקולות הבוחרים.

ניתן לראות, אם כן, כי תנועת השלום הפעילה מייצגת כחמישה אחוז מכלל הבוחרים בישראל. אולם בנסיבות הנכונות, יכור כוח פוליטי מצומצם זה לגדול במהירות.

לדוגמה: כאשר השתכנע הציבור בישראל כי ד"ר נחום גולדמן אכן הוזמן לקהיר על-ידי הנשיא גמאל עבד-אל-נאצר, וכי השליחות חובלה בידי גולדה מאיר — הפכה תנועת השלום הפעילה, בן לילה, לכוח פוליטי רבי-השפעה, אשר הצליח

האיטלקי. מולנו ישבו כל 11 חברי הוועד, מנהיגים איטלקיים מן השורה הראשונה. הצגנו את דרישותינו:

(א) שיוצא בצורה חדיש-שמעית שבי בולוניה ישתתפו משלחות ישראל וממדיי נותרים במעמד שווה. ליד אותו שולחן.

(ב) שוועד ישראלי למען הוועידה יר כר כגוף רשמי, שישותף בכל ההכנות.

(ג) שהמומנים הישראליים לבולוניה יקבעו על-ידי הוועד הישראלי.

(ד) שגן בשלב ההכנות יהיה שיוויון מלא בין הישראלים והערבים.

(ה) שבמיסמך המסכם של הכנס הרר מאי ייאמר בפירוש שהכוונה היא למצוא דרכים לשלום.

ישיבה ארוכה זו לא היתה קלה. בלשו הניגודים בין החברים האיטלקיים עצמם, (בשלב מסוים הצעת, בהלצה, שהערבים והישראלים יתכנסו יחד כדי להשיג

כין שלום בין הקומוניסטים האיטלקיים והסוציאליסטים האיטלקיים). כמה פעמים במהלך הדיון אף הוחלפו דברים חריפים.

אולם בסוף הגענו להסכמה מלאה, בשכני דרישותינו נתקבלו.

הסכם שבסוף הכנס יפרסם הוועד הי איטלקי הודעה מסכמת, שתנוסח תוך התי ייעוצות עמנו ותוך שימת-לב למשאלותינו, ושיחד עם זה תפרסם המשלחת הישרא-לית הודעת-סיכום משלה, על דעתו וב-הסכמתו המפורשת של הוועד האיטלקי.

הכנות-כח

ב זה לא נסתיימה העבודה. היה קיים החשש שהדברים יתהפכו בשעת ה-התייעצויות עם המשלחות האחרות, המ ייצגות מיוון רב של דיעות בכל העולם.

אף שחבל היה להימנע בעיר כה יפה ולהיות כלואים בחדרים של מישור, היה צורך בפעולה רצופה במשך 48 שעות. כי רגיל בוועידות כאלה, רדפו השמועות זו

■ ■ ■

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

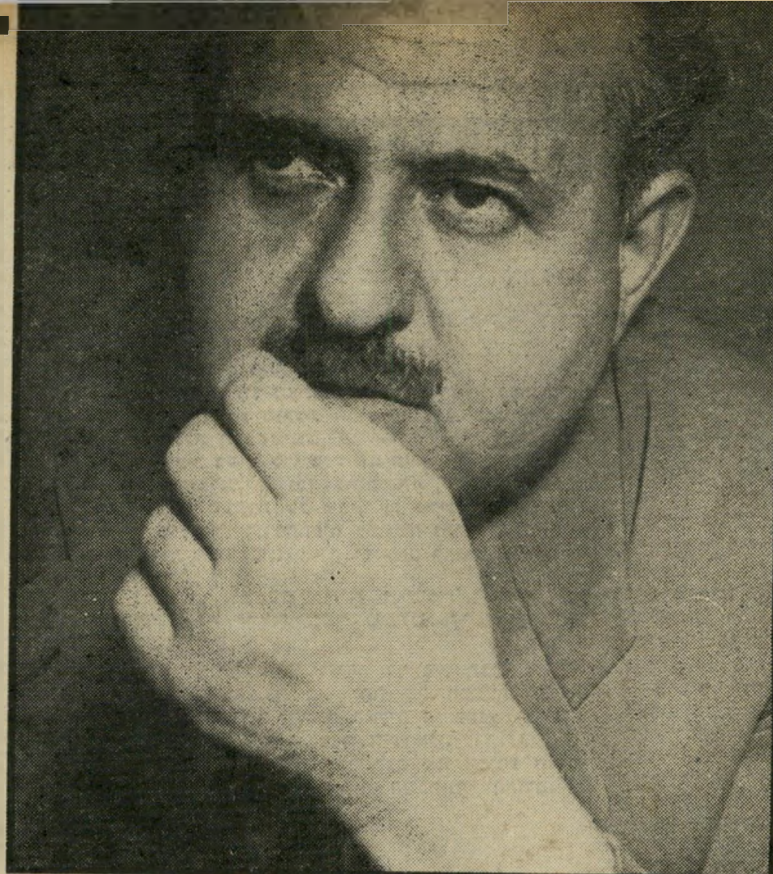
צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

צילומן בורשטיין

ד פסוק שרדף אחריו במשך 25 שנה
ז היה: "לולא הלך שמאלה, היה היום
 ראש-הממשלה!"
"לולא" — מינה זו ריחפה
 ע"י כל חייו.
 לולא הצטרף למס"ם. לולא פרש ממנה.
 לולא הלך למס"ם. לולא הסך סטאליניסט
 קיצוני.
 לולא — לולא — לולא.
 כישרון מבוזבז. בגלל — — —
בגלל מה, בעצם?
 מה היה בו, במשה סנה, שלא הניח
 לו להפעיל את כשרונותיו כראוי?

ב אחת הישיבות, בעת הנסיון לה-
 קים חזית-שלום מאחדת לבחירות.
 אמר לי: "כל חיי הייתי שלומיאל. עשיתי
 תמיד את הדבר שלא היה כדאי לי. מפני
 שהלכתי לפי עקרונותי. אם כן, לפחות
 אשאר נאמן לעקרונותי!"
 אולי הוא עצמו האמין בגירסה פשטנית
 זו. אך האמת היתה הרבה יותר מורכבת.
 הוא פעל תמיד לפי ההגיון
 הצרופ. והגיון זה הביא אותו
 תמיד, בכל החלטה חשובה של
 חייו, למסקנה מוזנת. מפני שי
 הנחת-היסוד היתה תמיד בנתי
 נכונה.

כשריאיתי אותו, כעיתונאי, היתה לי
 ההרגשה שאני מסתכל באחד מאותם שעו-
 נים ישנים, שמגנונים גלוי מחתח למעטה
 של זכוכית. היה זה תענוג לעקוב אחרי
 גלגלי-השיניים המסתובבים בדייקנות, על
 סי הגיון מדעי.

אבל ההגיון הצרופ ביותר, שאינו פועל
 על פי הנחות-יסוד נכונות, אינו פועל
 לטובה. הוא יכול להביא לתוצאות גור-
 ראות. בצאתו מהנחה כוזבת, הוא יוביל
 את בעליו הרחק-הרחק בכיוון מוטעה.
 זה מה שקרה לסנה. לא פעם
 אחת, אלא בכל פעם.

ב פולין היה משה קליינבוים (קליין-
 בוים — עץ קטן — סנה) עוזרו של
 יצחק גרינבוים. מנהיג המיסד היהודי-
 הציוני, ערב מלחמת-העולם השניה.
 בתפקיד זה העמיד הרופא הצעיר את
 כשרונותיו המזהירים, ואת כל כושרה-שיכ-
 נוע שלו. לרשות הקו הרשמי: שאל להם
 ליהודים לשעות לקריאות-האזעקה של זאב
 ז'בוטינסקי, שדרש בריחה המונית של
 היהודים מפני שואה מתקרבת.
 אלא שבפעם זו צדק ז'בוטינסקי
 קי. יהודי פולין הישעמו. אך כי
 המנהיגים הציוניים הצליחו להגיע
 כרגע האחרון לארץ-ישראל. גם
 גרינבוים, גם קליינבוים.

בארץ זו קליינבוים-סנה שמאלה. זה
 היה טוב. כי באירגון ההגנה היה אז הכל
 מחולק שווה-בשווה. בין שמאל פועלי ו-
 ימין אורח. התפקיד הפוליטי הראשי היה
 צריך להימסר לאיש העומד באמצע. סנה
 זו מן הימין המתון (הציונים הכלליים א'
 — מעין ל"ע של הימים ההם) אל המרכז
 — והפך לרמ"א (ראש המפקדה הארצית,
 שהיה תפקיד פוליטי, להבדיל מראש המ-
 טה, שהיה איש צבאי).

מכאן היתה הדרך פתוחה ל-
 מפא"י ולשידטון. אך סנה טעה את
 טעותו הראשונה. הוא הצטרף ל-
 מפ"ם, שקמה בימים ההם, כעיקר
 בות איחוד השומר הצעיר ואחי-
 דות-העבודה.

מדוע? מפ"ם היתה אז מפלגה חשובה.
 כמעט כל מפקדי ההגנה והשלמ"ח היו
 חברים בה. ריכוז זה יכול היה לרשת את
 מפא"י במדינה החדשה. ואילו במפא"י עצ-
 מה היו העמדות המרכזיות תפוסות על-ידי
 דויד בן-גוריון ושאר הוותיקים.

סנה הקד למפ"ם. אבל הפרדמ"ח
 פורק, מפ"ם לא ירשה את מפא"י,
 וסנה הסך למנהיג מפ"ם במפלגה
 מפ"ם.

ב ראשית שנות ה-50' עשה סנה
 הערכת-מצב גלובאלית.
 הוא הגיע למסקנה שמלחמת-העולם ה-
 שלישית היא בלתי-נמנעת. וכי הצבא הי-
 סובייטי עומד לפלוש למרחב ולכבוש את
 הארץ.

הוא לא היה היחיד שהאמין
 בכך. אולם הוא הסיק את המס-
 קנה במהות הגיוני הצרופ.

בתאים מחתרתיים-למחצה הטיף סנה ל-
 נוער המפ"ם: "הארץ עומדת ליפול לידי
 הצבא הסובייטי. יש להקים קאדרים לק-
 ראת מצב זה!"

באוני רבים עוד מהדהד פסוק זה. כי

קולו המיוחד, כשעוז הניתוח ההגיוני של
 סנה נותן לו כוח-מחץ כפול. כמו מגן
 החליל באגדה, משר סנה אחריו דור שלם
 של נוער אינטלקטואלי מס"מי, בעיר ובי-
 קיבוץ. היה זה ריכוז אנושי שלא היה
 כדוגמתו לפניו ואחריו, מבחינת היחס בין
 איכות וכמות.

כל הדור הזה אבד. אנשיו נפוצו ברבות
 הימים לכל עבר, כשבלבם ההרגשה הסי-
 תומה שרימו אותם.

כי ברגע העדיו ביותר, כשהמובי
 צע היה קיבל את תנועתו, פוצץ
 סטאלין את פרשת אורן ופרשת
 הרופאים. משה סנה נאלץ עלידי
 הגיונו הקמלני הצרופ לצאת להג-
 נת הרוח, נגר בני עמו. הוא סורק
 ממפ"ם, לפני שהיה מוכן לכך.

ההמשך היה נתון. סנה יסד את סיעת הי-
 שמאל, ועבר עימה כעבור זמן קצר למק"י.
 להכשרת הדרך כתב ספר אדום של ביקור
 רת על הציונות — ספר אנטי-ציוני קיצור
 ני, לפי מיטב הגיונו הצרופ. עד היום הוא
 משמש כספריסוד בבית-המועצות —
 אך ללא ציון שם המחבר.

י בינתיים קרה משהו לסנה.
 המלחמה לא פרצה. המרחב לא נכ-
 בש על-ידי הצבא הסובייטי. המלחמה הי-
 קרה הגיעה לסיומה. מק"י נשארה מפלגה
 קטנה, מחוץ למחנה. וגם בה לא הגיע סנה
 למקום הראשון.

אחרי עשר שנים במק"י, ערך
 סנה שוב הערכת-מצב יסודית.
 ההנחות היו ברורות. מק"י נתקעה
 במבוי סתום. הוא עצמו התקרב
 לגור 60. אם רצה עוד להגיע ל-
 שידטון בחייו היה עליו למהר.
 והדרך המהירה היחידה היא דרך
 המערך.

וכך פתח סנה במיבצע, מרתק, שאין
 רבים כמוהו.

תחילה פילג את מק"י. מבחינה לאומית
 היה זה אסון, כי הוא הרס את הגוף הפור-
 ליטי היחיד בישראל שבו היתה קיימת
 שותפות אמיתית בין יהודים וערבים. רק
 יהודים מעטים נשארו ברק"ח, שהמשיכה
 בדרך המסורתית של פק"מק". ואילו
 מק"י החדשה הפכה גוף קטן ומדולדל.
 שאיבד במהרה את כל קשריו בעולם הי-
 קומוניסטי.

שמה האמיתי של המפלגה היה
 צריך להיות מק"י — המפלגה
 הקומוניסטית הציונית, כשהרגש
 הוא יותר ויותר על ציונית, פחות
 ופחות על קומוניסטית.

בכל כשרונו והגיונו, ורק סנה את עצמו
 לחור תפקידו החדש. שמואל מיקוניס אמר,
 בהכנעה עצמית מסוימת: "טעיתי. אבל
 הייתי בחברה טובה. לא הייתי היחיד
 שהתפתח להאמין לסטאלין." סנה לא אמר
 מעולם דבר כזה. הוא פשוט מחק פרק
 שלם מתולדות חייו. כשהלך שמאלה, מחק
 את פרק הרמ"א. כשהלך ימינה, מחק את
 הפרק הסטאליניסטי.

האיש שכתב את הביקורת האנטי-ציונית
 האחרונה ביותר שפורסמה, הגן עתה בלהט
 על הציונות. ההתלהבות הלאומית של נאור
 מיו לא נפלה מזו של אנשי הימין. אם
 הצליל עושה את המוסיקה, הגיע סנה ל-
 לטונים גבוהים מאוד.

לא היה פרקליט מוכשר ממנו לעמדות-
 היסוד של הליכוד הלאומי. לא בנין
 ולא אבן יכלו להתחרות עימו, כשהסביר
 עמדות אלה בהגיון צרופ, חד ומשכנע.
 הוא לא שלל רק את גבולות ה-4 ביוני
 מכל וכל. הוא הגן על הצדק היסודי של
 הציונות כתנועת השיחרור של העם הי-
 הודי, תקף את ברית-המועצות בחריפות
 שאיש מאנשי הממשלה לא העז להגיע
 אליה.

ב בחירות האחרונות נבחר לכנסת בי-
 עזרתם הפעילה של כמה מראשי הימין
 הקיצוני, כמו ד"ר הרצל רונבלום, שהכ-
 ריוו על בחירתו כעל חובה לאומית. כי
 כנסת עצמה עבר על פני מפ"ם. ואף על
 פני האגף הימני של מפלגת העבודה. כי
 דרכו חזרה ימינה, ימינה.

לאן היה מגיע, אלמדא נקטת
 כצורה בה אכזרית?

הוא רצה לחזור למפ"ם. להגיע עימה
 לתוך מפלגת-העבודה, ואין ספק שהשלה
 את עצמו שכעבור זמן-מה יהיה מתחרה
 רציני על ראשות-הממשלה.

אך הגיונו הצרופ בודאי היה
 מוכינו הלאה, הרחק מעבר לזה.
 אפשר היה לתאר את סנה, בסוף
 הדרך, כאיש הימין הלאומני-דתי.
 בצד כשרונותיו הבולטים, חסר מש-

סנה

מאת **אורי אבנרי**

במקום מסוים: „הנימקים אלשיף. להרים את הקול!“
 זוהי הקדמה של פיקחות-ייתר. אין היא מעוררת אמון. יש בכך ציבור חשד סתום כלפי אדם ש הוא פיקח מדי.
 על סנה ניתן לאמר את האימרה האנגלית: „הוא היה פיקח מדי מכדי שזה יועיל לו.“
 HE WAS TOO CLEVER FOR HIS OWN GOOD.
 דרושה פיקחות כדי לחשב מהלכים טאקטיים בהגיון קר ומחושב. אולם כדי לגרש את הנחות-היסוד המשמשות מסד לבניין זה, דרושה תבונה. סנה היה פיקח מדי, אך לא נכון די צורכו. ואיכשהו, הרגיש בכך הציבור, אותו ציבור שהעריץ את כישרונותיו בכל שלבי חייו.
 סנה עצמו לא הכחין בכך. הוא היה משוכנע שאפשר להביא את הציבור לכל דבר.
 פעם, במסיבה בשגרירות הסובייטית,

הוא למשה סנה. ההרכב של כשרונותיו היה בלתי-מאוזן.
 הוא היה מבריק בוויכוח. הוא יכול היה לקחת עניין — כל עניין — ולפתח אותו בלוליינות הגיונית, כמו קוסם על הבמה. הוא היה מרשים תמיד, בכל הופעותיו. אחרי נאום שבו לא חידש דבר, שבו לא פיתח אף מחשבה חדשה אחת, היה תמאזין קורא בהתלהבות: „אך, איזה נאום! איזה כישרון!“
 אך למרות כישרונו זה, ואולי בגלל, לא הצליח להשיג את התוצאה העיקרית: העירר אמון כלב המאזין.

עוד בראשית דרכו בארץ, נפוצה עליו בדיחה שהגדירה היטב את היחס אליו. לפי סיפור זה, שנכלל בילקוט הכוזבים, בא סנה הרמ"א לנאום בפני קורס של מדריכי ההגנה. אחרי נאומו המזהיר, נמצא הפתק בו רשם לעצמו ראשי-פרקים. נאמר בו,

המשכחה: הבן והבת תומכים באלמנה, ד"ר חנה סנה

הכרה לאומית: משמר הכנסת בראש מסע ההלוויה

מילוי הצוואה: הבן, ד"ר אפרים סנה, אומר קדיש

הפרישה ממס"ם אף היו מוכנים למות לי מענו. אבל נכס אנושי זה נמוג במהרה, כמו חול בין אצבעות היד.
 הוא היה פרקליט גדול, בימעת גאוני. אבל הוא לא היה אמן יו"ר צר. ואחרי גם המדינאי הגדול הוא, כסופי שר דבר, אמן המעצב דבלי רים עליפי חזונו.

בכמה מכשורנותיו עלה בחרבה על בן גוריון, בו ראה את מתחרתו העיקרי, שלא לדבר כלל על גולדה. אבל בן-גוריון יצר היסטוריה. וגולדה מעוררת בכמה מישש טים מגומגמים, פרימיטיביים, יותר אמון מכפי שעורר סנה באלפי נאומיו הבנויים להפליא.

שה לדעת אם הבין סנה בשנים האחרונות של חייו את מצבו. הוא הפך שוב חביב העיתונות, בן (המשך בעמוד 26)

זמן קצר אחרי שכן-גוריון מכר את העושים לצבא הגרמני, שאל אותי סנה מה חושב הציבור על כך. לדעתי, השבתי שלדעתי תומך רוב הציבור במעשה זה של בן גוריון. סנה שלח בי מבט מצודד, והפך ליט: „אה, תן לי את חרדיו במשך חודש, ותראה מה תהיה דעת הציבור!“

מונה זו שהציבור הוא אובייקט, ש אפשר לעשות בו כל דבר, היתה בי עוכריו.

כדוכס איטלקי בתקופת הרייזאנס, תקור פת הנסיך של מאקיאווולי, היה עושה חיס טוריה. במאה ה-20 זה קשה הרבה יותר. האיש שמיתח צירופים הגיוניים כה מבהיקים, לא יצר כסופו שר דבר שום נכס מחשבותי אי רעיוני. לא היתה כל פרספורציה בין כשי רונותיו ובין חישגיו הממשיים. אנשים חתמסרו לו, ובתקופת הזוהר של

פירסומי העולם הזה על עיסוקיו האר-כיאולוגיים הבולטים חוקים של שריהבי-חון משה דיין וסוקי חוקים של שריהבי-פירסומים עיתונאיים מובהקים. הם היו פרי חקירה עיתונאית, ופירסומם בפרק זמן אחד לא היה אלא תוצאה של צירוף מקרים.

למרות זאת ניסו משה דיין עצמו ומכר-נת התעמולה האדירה שגייס, להוכיח כי המסע אינו אלא מסע מתוכנן שנועד לפי גוע בתדמיתו בכל צורה שהיא. באינו מידה התקבלה עלילה זו בדעת הקהל הישראלית?

סקר דעת-קהל, שנערך על-ידי מכון המחקר של דחף בעיצומם של פירסומי העולם הזה (כנראה לפי הזמנת מקורבי דיין שהיו מודאגים מהפגיעה בתדמיתו של אליס) גילה כי רק 33.9% מהנשאלים סבורים כי פירסומי העולם הזה היו פרי מסע מתוכנן. 12.3% מהם סבורים כי הוא תוכנן על-ידי העולם הזה, 8.6% כי התיכנון נעשה על-ידי חבריו של דיין במפלגת העבודה, 0.2% שוכנעו להאמין כי יגאל אלון הוא שתיכנן את המסע ו-6% בטוחים כי יריב דיין במפלגות אחי-רות (מקי? המפד"ל?) הם העומדים מאחורי הפירסומים.

שקול יותר — פזיז פחות. רוב מכריע של הנשאלים בסקר (88.9%) טען כי הפירסומים לא שינו את עמדותיהם ביחס לדיין. ורק 5.6% אחוז הודו כי דעתם על דיין השתנתה לרעה לפי החלוקה היבאה 2.07% בגלל גירושיו; 0.7% בגלל פירסומי העולם הזה; 0.53% בגלל עיסוקיו בארכיאולוגיה; 1.3% בשל עצם ה-פירסומים ו-0.69% מאחר שאינו עומד ביציבות כמנהיג.

מובן שתשובות אלה אינן רלבנטיות. פירסומי העולם הזה לא נועדו לשנות את תדמיתו של דיין, אלא להביאו להפסקת עיסוקיו הבולטים חוקים בעתיקות ולהפסקת קת ביובו כספי המדינה לצרכיו הפרטיים. מבחינה זו לא תושג כל הישג. דיין ממשיך בשלה, כאלו לא אירע דבר.

הוא יכול להיות בטוח בתמיכתו של מעריציו. 3.1% מבין הנשאלים ציינו כי הפירסומים על דיין שינו את דעתם עליו לטובה. מהם השיבו 0.38% מהנשאלים כי הפירסומים מוכיחים שדיין הפך לחיות שקול יותר ופזיז פחות.

בדבר אחד אין ספק בעקבות תוצאות הסקר: אילו נכללה בו, למשל, השאלה "האם הפירסומים על משה דיין מוכיחים כי הוא ראוי להיות הסמכות המוסרית העליונה במדינה?" היה אחוז ניכר מהנשאלים משיב גם על שאלה זו בחיוב.

צה"ר

קסיסינגר

הישראלי

בומנו, כדי לא לקשר את צה"ל עם פור-ליטיקה ומפלגותיות. ניתן היה לקשר נוס-אים אלה עם קציני צבא בכירים רק בי-שמות קוד ובינוני רגזו כמו "פקידים בכיר-רים" או "איש רמי מעלה". מאז הותר לפרסום, עוד בימי כהונתו של רבי-אלוף חיים בר-לב כרמטכ"ל, כי הוא מיועד ל-הצטרף לממשלה כשר מטעם מפלגת ה-עבודה. נפרצו כל הסכרים.

השיבוץ פורסם כי האלוף אהרון יריב

הוא האיש המיועד ל-מלא לצידה של ראש-הממשלה גולדה מאיר בתפקיד יועץ מיוחד. בדומה לתפ-קיד שממלא הנרי קסיסינגר לצידו של נשיא ארצות-הברית ריצ'ארד ניקסון. (ה-ידיעה הראשונה על כך פורסמה במדור "השקיק" ב.העולם הזה 1795).

התואר "קסיסינגר הישראלי" היה כמובן משולל כל תוכן. הוא הומצא בומנו על ידי ראש-הממשלה עצמה כנראה, כדי להגיה את דעתו של יועצה המדיני שמחה דיניץ שחשש, ובצדק, כי מינויו של יריב כיועץ מדיני נוסף לצד גולדה, ירוקן את תפקידו מכל תוכן. למעשה לא היה כל דימוי בין הנרי קסיסינגר, הפרופסור הי-

הודעת הסיכום של הכנס

(זהו הנוסח המלא של ההודעה שנמסרה על-ידי הוועד המכין האיסלקי בתום הכנס, המשלחת הישראלית שותפה בניסוח ההודעה זו בכמה שלבים. ההדגשות אינן במקור.)

הוועד האיסלקי להכנת הוועידה הבינלאומית למען השלום והצדק במזרח התיכון קיימה סידרה של פגישות והתייעצויות עם אישים ונציגים של אירגונים מארצות שונות, בהם ברומא לפי הזמנת הוועד האיסלקי. במהלך השיחות האלה, השיג הוועד האיסלקי מידע והערות על המצב והבעיות במזרח התיכון, ובייחוד ביחס לאפשרות לקדם את פעולות הכוחות החומכים בצורך בפיתרון מדיני לסיכסוך. בעד שלום צודק במזרח התיכון, הפגישות התנהלו עם נציגים מארצות ערביות (אלג'יריה, מצרים, עיראק, לבנון וסוריה) ועם נציגים של אירגונים אירופיים (מג'יה, פו-לנד, צרפת, בריטניה, יוגוסלביה, גרמניה המזרחית, הונגריה וברית-המועצות) ועם אישים המייצגים כוחות-שלום בישראל ובארצות-הברית, ועם אישים מאירגונים בינלאומיים.

נוכח ההחלטה שחלה לאחרונה במשבר במזרח התיכון, הוכרר שקיים רצון משותף לכנס בבולוניה את "הוועידה למען השלום והצדק במזרח התיכון", במהלך שנת 1972. תוך התייחסות למצב המדיני שעובר בפגישה המכילה שנת-קיימה באפריל 1971 ברומא.

כתוצאה מפגישות אלה הגענו למסקנה הבאה: הוועד המכין האיסלקי קיבל על עצמו לתכנן להשתתפות בוועידת בולוניה את כל כוחות-השלום באר-צות הנזכרות לעיל, וגם מארצות נוספות, בשיתוף-פעולה ובהתייעצות ישי-רה עם הוועדה, האירגונים והקבוצות הארציות הפועלים כבר למען הכנת ועידת בולוניה, והמקבילים על עצמם לגייס כוחות רחבים ופעילים יותר למען שלום צודק ויציב במזרח התיכון.

הוועד האיסלקי קיבל, בין היתר, הצעות שהושמעו במהלך ההתייעצויות, האומרות שהוועד האיסלקי יצטרף לנציגים של ארצות אחרות, ובמיוחד במריטניה, צרפת וברית-המועצות, וגם מאירגונים בינלאומיים מסוימים, כדי לקבל בקיץ 1972 ההחלטות הטכניות והאירגוניות הקשורות בכינוס ועידת בולוניה, מבלי לוותר על העיקרון של שיתוף-פעולה והתייעצויות ישירות עם שאר האירגונים והקבוצות המעוניינות.

על החתום: 11 ראשי-מפלגות וחברי-פרלמנט איסלקיים, חברי המפלגה הקומוניסטית, המפלגה הסוציאליסטית, המפלגה הסוצ-יאליסטית השמאלית והמפלגה הדמוקרטית הנוצרית, וחלק הא-יטלקי של הוועד הבינלאומי של השמאל למען השלום במזרח התיכון.

השיקוף המדיני? האם אין הם יבדלים מהשלים עם חלוקת עבודה טבעית, שהיא חיונית בשלב זה, בין הפועלים בתוך המימסד הישראלי ובין העומדים מחוצה לו?

חפיסת גברורים במסום

יומיים לאחר הוועידה התברר בלי כל ספק כי הערבים רוצים בי-קיום הוועידה ורוצים בהשתתפות הישרא-לים בה. כמובן, הם רואים בה מאורע הי-

קפליוק

קינן

עשוי להיות לנקודת-ימפנה היסטורית, מ-בחינת האווירה הנפשית בארצות ערב ובישראל.

ההבה יכול לקרות עד אז. הדרך נרועה עדיין מוקשים רבים, וכל אחד מהם יכול לפוצץ את התיקוה העדינה. אולם אפילו כרעיון, כבר משפיעה הוועידה משני הי-צדדים. מעיד על כך דבר קטן שאירע לי במטוס, ושעליו סיפרנו לבני-ישיבתנו: בי-דרך לרומא גיבש אלניו אחד מאנשי ה-צוות של המטוס, הגיש לנו חפיסת גפ-רורים של אל-על, שעליו התנוססה תמו-נה של נצרת, ואמר בפשטות: "שמעתי שאתם נוסעים לוועידת השלום. אז תתנו את זה כמתנה לערבים."

ובדרך חזרה שאל אותי הישראלי הרא-שון בנמל-התעופה לוד: "חזרת מוועידת השלום? אז מה הסיכויים?"

למרות ההשמצות, למרות הדי-ווח הזדוני של כמה עיתונאים שדא-נכחו בכלל במקום, נולדה תיקווה בישראל. תיקווה רומה נולדה מעבר לקו החזית.

זהו הישג אחד. הישג פורמאלי יותר הוא שברומא פורסם מיטמל, על דעת הערבים, הקובע בצורה חד-משמעית ש-ייערך מיפגש פנים-אל-פנים של ישראלים וערבים בבולוניה. מיטמך זה כשלעצמו, בהווה ולא בעתיד, הוא צעד חשוב קיימה. כאמור, זו לא החתונה. אבל זהו טקס אירוסין.

ההתראות בבולוניה.

תרת לסיפוח שטחים ערביים ניכרים, ו-מתכחשת בפירוש לזכויות הפלסטינים. כפי שהסביר זאת נציג ערבי בכיר: "ייתכן שזה חשוב מאוד בקרב מפלגות השלטון, ישראלים ופעלו בקרב מדיניותן. אולם לא איתם יכולים אנחנו כיום להיפגש. כל אחד צריך להחליט אם הוא רוצה לפעול בי-תוך מפלגה ממשלתית או להידיבר עם ה-ערבים. אי אפשר לעשות גם זאת וגם זאת. אולם, הוסיף הערבי, "לא נבדוק בציציות של המוזונים הישראלים. אם יש ביניהם מי ששייך במיקרה למפלגה קואליציונית, מבלי למלא בה תפקיד בור-לט, זה לא איכפת לנו."

קשה לומר שגישת זו היא בלתי-מובנת. אם כי יש לקוות שתשתנה במרוצת הזמן. אנחנו נמצאים עדיין בשלב ראשוני של הכנת המיפגש ההיסטורי הראשון, ויש לקחת בחשבון את המציאות בצד השני, כשם שאנו רוצים שהצד השני יקח בי-חשבון את המציאות אצלנו. אין לתת נשק בידי אויבי השלום בעולם הערבי כדי שיחבלו במאמצי השלום. כשם שאין לתת נשק בידי הכוחות הסיפוחיסטיים אצלנו, הרוצים להשיג את אותה מטרה. לכן תמונה בעיני עמדתם של אנשי מפגש-הם התרוצצו ברומא במשך שב-עות, והפעילו את כל הלחצים האפשריים כדי להשיג הזמנה. רק אחרי שנכחו לדעת שאין הדבר אפשרי בשלב זה, יצאו בהת-קפת-מחץ על פגישת רומא ועל ועידת בולוניה.

ישם מה? האם רוגז אישי, מו-בן כשדעצמו, צריך לערפל את

הודעת המשלחת הישראלית

(הודעה זו נמסרה, בתום הכנס, מטעם המשלחת הישראלית ברומא, על דעתו של הוועד המכין האיסלקי.)

אחרי שורה של פגישות ושיחות, שניהלו ברומא חברי הוועד היוזם הישראלי למען ועידת בולוניה למען השלום והצדק במזרח התיכון עם חברי הוועד המכין האיסלקי, סוכים:

(א) ועידת בולוניה התקיימה בהשתתפות כל הגורמים — ובכללם כוחות השלום בארצות-ערב ובישראל — המעוניינים בשלום צודק ובר-קיימא בין ישראל ועמי ערב, על-פי החלטת מועצת-הביטחון 242 וההכרה בזכויות הלא-מיות של העם הפלסטיני.

(ב) הוועד המכין האיסלקי יעמוד במגע מתמיד עם הוועד הישראלי, למען ועידת בולוניה, והוועד הישראלי ישותף בהכנות לוועידה.

אורי אבנרי, עוזי בורשטיין, אמיל חביבי, נתן ילין-מור, ויקטור ציגלמן, עמוס קינן, אמנון קפליוק, זאב שדה.

בוועידה גדולה, שבה יש עשרות מתו-רים, כל אחד עם בעייתו ועניינו וצרי-כיו, הדבר מפרע עוד יותר.

תפקידו של המתווך — כל מתווך — הוא לסלול את הדרך לפגישה ישירה. פגישה ישירה כזאת תסדר בחמש דקות יותר מאשר יעשו מתווכים במשך חוד-שים.

הקורא האינטליגנטי יגיד כאן (ובוודאי כבר אמר זאת לעצמו לפני כמה שורות): הרי זה מצדיק את טענתם של גולדה מאיר ושות', השוללת תיווך והדורשת משא-ומתן ישיר.

זה היה נכון, אילו הייתה גולדה מוכנה לעשות את הדרוש כדי לאפשר באמת

חביבי

ילין-מור

משאומתן ישיר כזה. אני משוכנע עתה יותר מתמיד שאילו הייתה ממשלת ישראל מכריזה בפומבי שהיא מוותרת על כל סי-פוח של שטחים, ושהיא מוכנה להכיר בזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני, הייתה נסללת במהרה הדרך למשאומתן ישיר בדרג מדיני עליון, אחרי תקופת הכנה מסוימת.

בתקופת ההכנה היו המתווכים ממלאים את תפקידם האמיתי — לשכנע כל צד שהצד השני הוא כן בדיבוריו, בעוד ש-כוחות השלום היו מכשירים את הקרקע הפסיכולוגית על-ידי פגישות ראשונות בינם לבין עצמם.

אגעים בלתי-רשמיים

כשנפגשו שני ימי המתיחות בי-קבלת הסיכומים שדרשנו, ירדה אבן מהלב. יכולנו בפעם הראשונה להתהלך קצת בין ארמונות רומא, ולהינות מארוחה איטלקית טובה, אם כי לא כשרה. אולם גם זאת לא נפגשנו. עבודה. רק אחרי שנפגשנו הכנס רשמי, התחילו המגעים הביתרי-רשמיים, שהיו חשובים יותר אף מן הכנס עצמו.

אי אפשר לפרסם דבר על מגעים אלה, כי הדבר היה מהווה מעילה באמון, ומחבל בהמשך הפעולה. די לומר שבעזרת אמ-צעים שונים ניתן לישראלים ולערבים לעמוד היטב אלה על דעתם ובעיותיהם של אלה.

כבר קודם לכן הפצתי בין המישלחות השונות, ובעיקר בין הערבים, תזכיר ש-חיברתי ערב צאתי מן הארץ, ושבו הש-תדלתי להבהיר לערבים את הבעיות הי-אמיתיות של תנועת השלום הישראלית, ובעיקר את הרכב הכוחות הפועלים בי-ארץ למען השלום (ראה מסגרת). עתה, במגעים הנוספים, ניתן לערבים לעמוד יותר על בעיות אלה, כשם שניתן לנו להבין את המציאות שלהם.

כך הובינו גם מי הם היו רוצים להי-פגש בבולוניה — ועם מי לא.

בשלב זה אין ביכולתם של הערבים להיפגש פנים-אל-פנים ובגלוי עם ישראלים הממלאים תפקידים במפלגות התומכות בי-מדיניות הממשלה. מכיוון שמדיניות זו חר-

הביזיון בלבנו

שלחם ראיונות עם חיילי צה"ל הפושי טים שצולמו בידי צלמי טלוויזיה לבי נונים ואחרים שהיו בשטח, קיבלו או רחי ישראל רק דיווח יבש, שטחי ומי אחר על מה שהתרחש באמת.

ניצטוו לחזור לבתיהם. אולם למחרת הסתבר כי הפעולה בי עינתא לא חיתה סוף דבר. כאשר הת ברר כי בעקבות תגובות הפידאיון כי פתחלנד החלה פשיטה גדולה יותר של כוחות משוריינים של צה"ל לאיזור זה. נהרו כתבים מקומיים וזרים וצוותות טלוויזיה שלימים לאיזור הצפון. בתקווה להצליח להודגב בעקבות הכוחות הר פושטים ללבנון.

דובר או דוור?

כ ? אותו זמן המשיך דובר צה"ל. לפי הוראה. לשמור על שתיקה. ביום הראשון לפני שבוע כבר של טו כוחות צה"ל בפתחלנד אחרי ש טיהרו בסיסי חבלנים וחנו באזור בי משך הלילה. אולם לעתונאים שהצטו פפו באיזור ההרמון לא ניתנה כניסה. אותה שעה כבר החלה בעורף מערכת לחצים בדרגים גבוהים ביותר כדי לשכ נע ולתת לעתונות לכסות את הפעולה. נחמן שי, הכתב הצבאי של שידורי ישראל, נואש מהתקווה להכנס לפתח לנד. חזר לביתו. הוא לא הספיק לשתות כוס קפה, כאשר קיבל הודעה כי ניתנה לו רשות להכנס לשטח. הוא היה צריך

תבוסה בחזית ההסברה

ה שערוריה לא חסתימה בכך. כדי לפצות את הכתבים הצבאיים על היעדר מידע, ניתנה להם אפשרות

בוע ימים אחרי שחיילי צה"ל נט שו את אדמת לבנון והפידאיון חזרו לפתחלנד, אחרי שדעת הקהל העולמית גרגזה, ואפילו ממשלת לבנון כבר שכ חה את הפשיטה, עדיין המשיכו הרור תות לסעור בישראל סביב אותה פעור לה צבאית.

נדמה היה כי יותר מאשר במחבר לים פגעה פשיטת צה"ל בנציגי הר מעצמה השביעית בישראל. הכתבים הר צבאיים של הרדיו והטלוויזיה הודיעו כי יפסיקו לכסות אירועים צבאיים. כתי בי העתונות הזרה פירסמו גילויידעת בו טענו כי מפלים אותם לעומת הר כתבים הישראליים, מונעים מהם לספר את סיפורה של ישראל באוזני העור למ. תבעו פגישה רחופה עם שר-הבט חון. הכתבים הצבאיים של העתונות תבעו פגישה עם הרמטכ"ל כדי לברר הפרת נהלים והסכמים. מה שגרם לכל המהומה בעולם הר תיקשורת הישראלית היה הכשלוני הסר טאלי של מערכת ההסברה הישראלית שליוותה את פעולת צה"ל בלבנון. מב חגיגה זו היתה הפעולה בלבנון לא רק כישלון אלא ביזיון.

עונש סביבתי

כ בר הצעד הראשון נעשה בי רגל שמאל. ערב פשיטת צה"ל על בסיסי הפידאיון בכפר חלבונגי עינתא. נועד הרמטכ"ל, רב-אלוף דוד ("דדו") אלעזר עם הכתבים הזרים של העתונות הבינלאומית בישראל. היתה זו פגישתו הראשונה של דדו עם הכתבים הזרים. והיא נקבעה עוד בטרם היה ידוע מועד הפעולה בלבנון.

תוך מהלך הפגישה הרמטכ"ל הצהיר בין השאר כי לדעתו יכול צה"ל לסגת מגדות תעלת סואץ מבלי שיגרם בכך נזק לבטחון המדינה. בתגובה על פשיטות הרצח של הפידאיון מלבנון, רמו דדו כי לא יהיה מנוס מפעולת תגובה

איש לא הבחין בדברים אלה של הרמטכ"ל. אפילו הכתבים הזרים לא מצאו בהם שום דבר מיוחד. השתוממו יותר מהערותיו של דדו לגבי אפשרות ההתמודדות של צה"ל עם הצבא הסורי בייסי.

הכתבים מיהרו להבריק את דבריו של הרמטכ"ל לחו"ל.

לפתע החלו מכשירי הטלפרינטר במערכות העתונים בארץ, לפלוט את ידיעות סוכנויות החדשות בחו"ל ובהם היצטטות מדברי דדו.

מיד ניתנה הוראה לנסות למנוע את פירסום הדברים. אלא שבינתיים חלפו כבר שעות יקרות. דברי הרמטכ"ל כבר רצו במכשירי הטלקס בכל העולם. שידורי ישראל הפסיקו מיד לדווח על דברי הרמטכ"ל. גם מערכות העתונים התבקשו על-ידי דובר צה"ל להימנע מפירסום הדברים. כתבי החוץ הוזעקו כדי למנוע פירסום בעתונותם ושמחה דיניץ, יועצה של ראש-הממשלה, הת ערב כדי להפעיל לחצים בכיוון זה.

הוטל עונש סביבתי על העתונות כולה. הוחלט כי לא תינתן כל גישה לעתונאים לשטח הפעולה בלבנון. בינתיים כבר צורפו כתב וצלם של שבועון צה"ל במחנה לפשיטה. צלם אורחי, מיכה ברי עם, הצליח לתפוס טרמפ עם הפושטים. שני כתבים צבאיים שהיו צריכים לכי סות את הפעולה עינתא כ"פול" עבור העתונות הישראלית, איתן חבר מיד עות אחרונות ורון ביישי מחטלוויזיה.

יהודי הגרמני שעיצב את מדיניות החוץ של ניכסון, לבין מי שהוא כיום האלוף הוותיק ביותר בצה"ל. אין שום דמיון. יריב הוא טכנור קראט, שהצליח לארגן אגף מודיעין מעור לה בצה"ל, ושהערכותיו המדיניות תוא מות את אלו של המימסד. הוא ידוע כבעל ידיעות ניציות וכבעל מחשבה מהירה. או למ אף אחת מתכונות אלה אין בה כדי להזכיר את המעוף, שבירת המוסכמות, היוזמות החדשניות והתיכוננים הדיפלומטיים המבריקים של איש הרוח היהודי המושך בחוטי המדיניות של ניכסון. בשעתו, כאשר התברר כי מועד כהונתו של יריב בצה"ל יסתיים במרד קרוב

הועלו מיספר הצעות בקשר לעתידו. חוצע לו להחליף את יצחק רבין כשגריר כושינגטון, או

האלוף יריב עיזבן אחרי דיון

לכהן כמנכ"ל משרד-החוץ במקומו של גדי עון רפאל. יריב דחה את כל ההצעות.

כך גולד הרעיון של מינויו כיועץ מיו חד לגולדה שיעסוק במחקרים מדיניים, בהערכות מצב ובשליחויות מיוחדות, כי הקדמה לתפקיד פוליטי חשוב יותר בי עתיד הרחוק.

משום כך, כאשר פורסמו השבוע הר ידיעות בדבר מינויו הצפוי של יריב, הן היו מאוחרות במקצת. משהו השתנה בינ תיים.

מנגנון

שיכונים

פוליטיים

יש דפוקים-שותקים. הרוב הדומם ב עברית מצוחצחת. אך יש גם בודדים ש יוצאים למלחמות חורמה עקב עוזל שנעי (המשך בעמוד 27)

שר-הביטחון והרמטכ"ל דוד אלקער ראיון עם סרט הקלטה

כתבי העתונות הזרה נפגעו עוד יור תר, טענו כי קיימת העדפה והפליה, אינה מאפשרת להם למלא את תפקידם. כאשר ראו בעתונותם הזרים תמונות חיות מהפעולה בלבנון, שצולמו בידי מיכה ברעם, שהצליח להסתנן אל הר כוחות הלוחמים ולשהות בפתחלנד כל זמן הפעולה, הם ראו בכך קיפוח מכוון ופגיעה בכבודם המקצועי. היה זה כשלונה הגדול ביותר של מערכת הפירסום של צה"ל ומשרד-הבי טחון. היא הצליחה לקומם נגדה את העתונות המקומית והזרה, את עובדי רשתות התיקשורת הממלכתיות כמו את צוותי הטלוויזיה הזרים השוהים בארץ. ספק אם יש משהו במערכת הבטחון המבין כי תבוסה בחזית זו, היא גרועה לפעמים ממפלה בשדה הקרב.

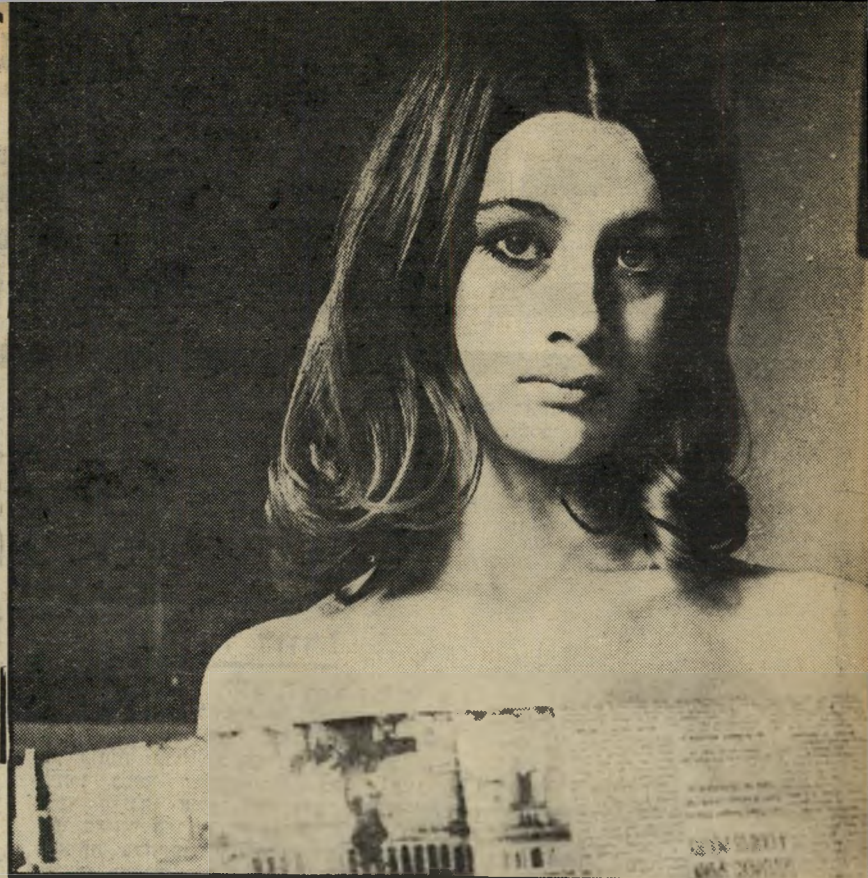
לנסוע מאות קילומטרים חזרה לאיזור החרמון, בתקווה להצליח לשרר תיאור רים חיים מהפשיטה. נסיעתו היתה לשוא. הסתבר שהקצין שהיה צריך להכ ניסו לשטח, לא הגיע למקום המיפגש, מפני שלא ידע על כך בכלל. השינוי בהוראה תפס רק לגבי הכתב הצבאי של הטלוויזיה, רון ביישי, ש הר הצליח לטפס על הטנק האחרון ש נכנס משטח ישראל לאיזור הפתחלנד לפני שהחל הפינוי. אחר כך, נאמר לכתבים, לא היו עוד כלי רכב שיכלו להסיעם למקום. רק בעקבות לחצים רבים הסכימו המפקדים המקומיים לע רון סיור במסוק מעל האיזור לכתבים הצבאיים שהיו במקום. הסיור נמשך בדיוק 7 דקות. "זה היה כמו סיבוב בלונה-פארק" אמרו הכתבים הנזעמים. כך קרה שבשעה שצופי הטלוויזיה בלבנון יכלו לראות בתחנות הטלוויזיה

ז'אנט לפני כמה מצ'וריה, אותם היא ר

סדר-היום שלה עשוי לעורר את קינאתו של ישראלי מזויף: כמה בצהרי היום ארוחת-בוקר, מעיינת בניו-יורק טיימס. ב"כל המלחה שלי — מעיל, שתי מיני, שני זוגות מכנסיים, חולצות ונעליים. תחתונים, לא חזיות." ויורדת לעשות קניות ובחנות הדגים. "אני אוהבת בעיקר סרטנים

רחה הנחמדה היא מזמינה כמעט רק חב"רים. מבחורות אני מעדיפה להתרחק. הן נורא לא מבינות." הבחורים לעומת זאת, אינם מעוררים כל התנגדות להסתובבותה בעירום בחברתם. "חבר קבוע אין לי." היא מושכת כתף חשופה ושנוסה. "רק בשעות הצורך."

הציירת ז'אנט סילרסן

ברחוב, במקומות ציבוריים, על שפת הים. "בשביל הסינים יש לו זמן." היא קובלת. "אבל לי הוא לא מצא פנאי לענות עד היום."

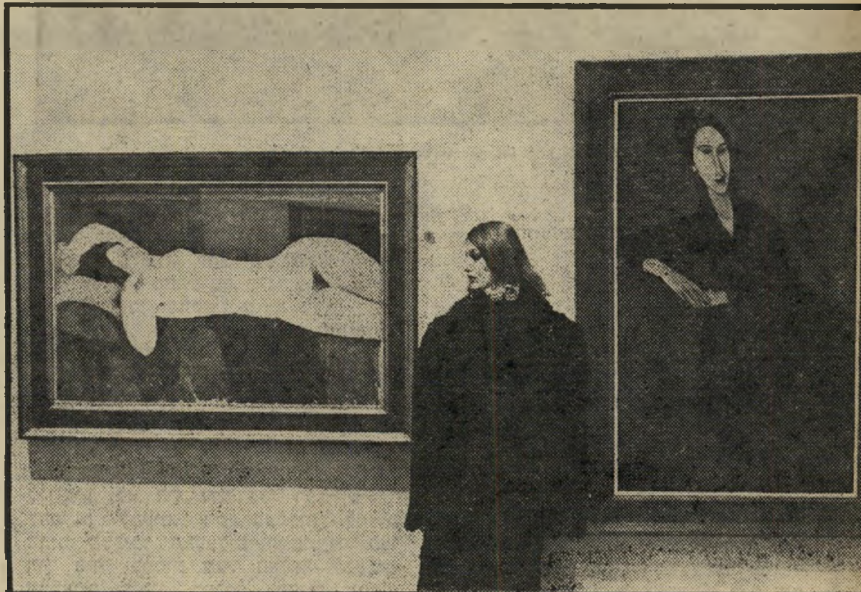
ז'אנט נודדה, לפני 26 שנה, למשר פחה נודיסטית שוודית. "מאז שאני זוכרת את עצמי, הייתי ככה. ערומה." היא מצביעה על עצמה. "יחד עם הורי וארבע אחיותי. תמיד היינו ערומים בבית, מקבלים אורחים ערומים. ביום ערומים. המישה חודשים בשנה היינו נוסעים לכפר נודיסטים. אבא שלי הוא בעל בית-חרושת לטקסטיל, ויכולנו להרשות לעצמנו."

ז'אנט נתקלה בעובדות החיים המכוערות כאשר עזבה לראשונה את ביתה. יצאה לגור בניו-יורק: "היכרתי בחורה אמריקאית. ונכנסתי לגור איתה בדירה. בערב הראשון נכנסתי לאמבטיה. כשיצאתי, היא ישבה בסלון עם החבר שלה. "זונה, מלוכה לכה." היא התפרצה עלי. לא הבנתי למה, עד שזוכרתי שאני ערומה. למחרת הלכתי לחפש דירה אחרת. וחברים אחרים." היא מצאה מה שחפשה. והסתדרה במירב הנוחיות. בהתחשב במיגבלות של חברה שמרנית כמו של ניו-יורק. לדיי

כ נודיסטית מידה — וגם אחרי חלידה — אפשר רק להתפלא על ז'אנט סילרסן שהיא לא נסעה בעיקבות השמש לישראל, עד היום. אולם טוב מאוחר מאשר לעולם לא. ובימים אלה מנהלת ז'אנט משאומתן עם אשת יחסי-ציבור ישראליה, השוחה כרגע בניו-יורק, בדבר הצגת תערוכת ציורים משלה בישראל. והר פרט הראשון עליו התעניינה אצל הישראליה: "כאשר הועלה הרעיון לראשונה, היה: "מרשים להסתובב ערום בישראל?" "חשבתי בהתחלה שיש לי עסק עם עוד לסבית מטורללת." דיווחה הישראלית כי מכתב לישראל. "אבל התברר שטעיתי. בשביל ז'אנט, להיות ערומה זה כמו בשר ביל אחר להיות לבוש. זו הצורה הטבעית שלה. בגדים, היא פשוט לא עצמה."

י דברי כך, שכאשר נבחר ניקסון לי נשיא ארה"ב, עמדה ז'אנט לצאת לבית הלבן, להפגין נגד בחירתו — בעירום. "ידידים שיכנעו אותי שלא יבינו אותי נכון, וייתרתי." היא מספרת. היא לא ויתרה על רעיון מקורי אחר שלה: מכתב חוצב להבות לנשיא. בו תבעה להפוך לחוקית הופעה בעירום בפומבי —

עם מודריאני ז'אנט ליד תמונות-עירום של מודליאני, במוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק. בניגוד למודליאני, מציירת ז'אנט עירום בלבד. כשאינה חייבת לצאת, היא מעדיפה לבלות שעות וימים בבית, ערומה.

ציורים בישראל, מחעניינת לפני בואה:

תרשו לי להיות ערומה?

חיים משוגעים, אבל עצובים קצת, בגלל הצורך לבלות הרבה בבית. כי בחוץ, כשהיא חייבת להתלבש, היא מרגישה נורא לא נוח. בקיץ היא רוב הזמן בים. נוסעת לקליפורניה, או לפלורידה, מוצאת חוף בודד, ומבלה שם מבוקר עד שקיעה, ערומה, בודדה ומאושרת. בי חורף, היא מתלבשת כמעט למטרה אחת ויחידה: לביקורים במוזיאונים. "רק בגלל זה אני נשארת בניו יורק, היא אומרת. למוזיאונים אין תחליף בעולם."

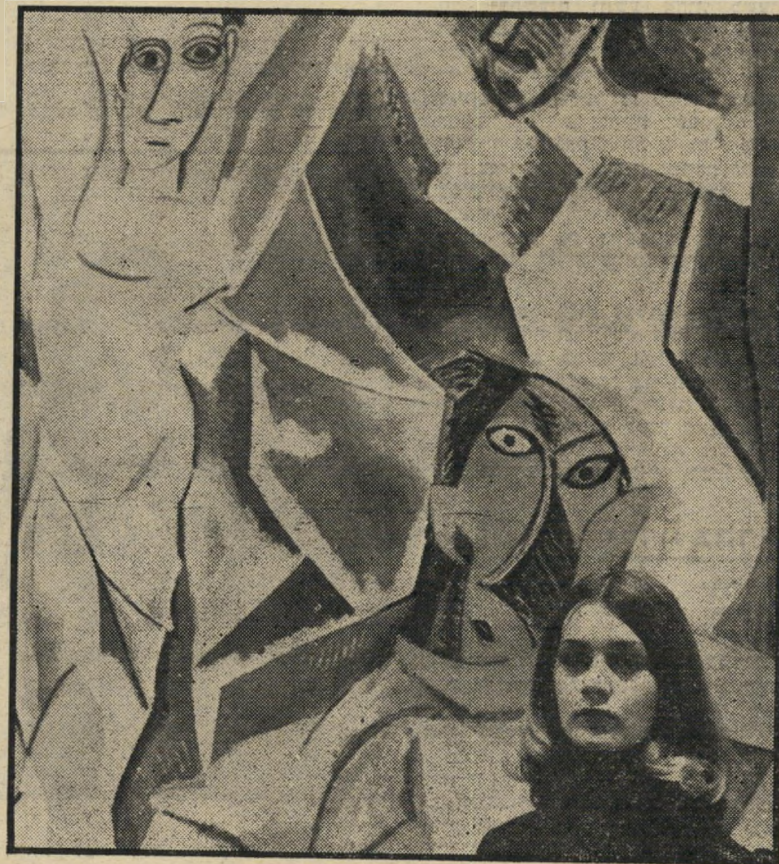
ב קיץ שעבר, היא נסעה לביקור הבינתי, במקום לקליפורניה. הקיץ, היא מתכוננת, אם יסתיים המו"מ בדבר התער רוכה שלה יפה, לבוא לישראל.

וצה להציג בתל־אביב

מספרת. "מסתובבת קצת בחנות, מסתכלת שם ושם, וחוזרת הביתה. מתפשטת מהר, שמה תקליט, ומתחילה לצייר. לפעמים, עד חצות בלי הפסק, מובן שאני מצוירת רק עירום. כשלא הולך לי הציור, אני קוראת ספרים — בעיקר אמנות — ועיתונים. בחצות אני הולכת לישון, או לבלות."

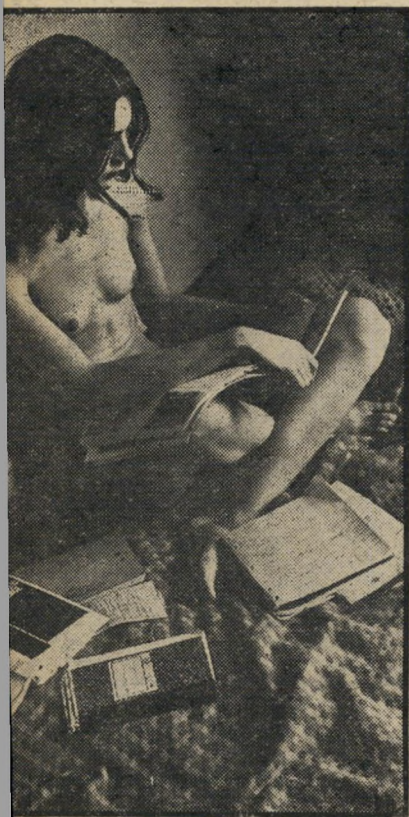
של כל מכינה 1. מת-חצאיות זה. לא במכולת היא

עם פיקאסו ז'אנט ליד ציור של פיקאסו, במוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק. משמאל: בדירתה, מלאה הציורים, ערומה כביום היוולדה, מבלה ז'אנט, נינוחה ורגועה, בקריאה או בציור (תמונה מרכזית).

העיניו הגדול של הנודיסטית השוודית הוא הצורך להתלבש ולצאת לרחוב הניו יורקי. בבואה לישראל, מעניינות אותה יותר מכל האפשרויות להיות ערומה בחופשיות. סיכויי תערוכת-הציורים שלה — מעניינים פחות. כי עיי סוקה העיקרי של ז'אנט הוא להיות, לא לצייר. בעזרת 500 הדולאר ששולח אבא כל חודש מחבית, היא יכולה להרשות לעצמה לעשות זאת — כרצונה.

בתנאי כמובן, שמישהו לא יגלה לה, בטעות, שלמצוא חוף בודד בישראל, זה חלום באספמיה.

בגיל שלושים-עשרה רצתה סילביה להיות דוגמנית או מורה להתעמלות - כשהכירה במסיבת כיתה ח' את זיוזין, שנשא אותה לאשה, ועתה נמש אותה

אמא בגיל 14

לגמרי ריק. לא היה לה מה לאכול. אם לא אני, היא בטח היתה מתה.

„בטח“

שהתביישתי*

שאלתי למה אין כלום בבית. היא התביישה לספר לי. בסוף גילתה ש- בעלה לא מביא כסף הביתה. הוא היה עובד אצל האבא שלו במרפדיה, וגם אצל האמא שלו, שיש לה חנות דקורציה לוי- לונות, אבל כסף בכלל לא היה מביא ה- ביתה.

„בטח שהתביישתי להגיד לאמא שלי

התחבקנו ועשינו כל מיני דברים, אבל לא יחסים עד הסוף. בכלל לא חשבתי שאנחנו עושים משהו רע.“ סילביה עוצרת בדיבורה ומשפילה את מבטה, כשהיא מנסה למצוא את המילים הנכונות כדי ל- הסביר את המשך, שנראה לה בלתי מובן עד היום: „עברו איוה שלושה וחצי חוד- שים, ואני התחלתי להרגיש לא טוב. הלכ- תי לרופא. הוא אמר לי שאני בתולה, בהריון של שלושה וחצי חודשים.“

שני ילדים

עם בובה

ני רציתי שהילדה שלי תעשה הפלה, מתערכת ג'ולייט, אמא של סילביה. „למה שהחיים שלך יהיו ר- אמרתי לה. את עוד ילדה. לא כדאי לך לשבור את החיים שלך בגלל לילה אחד, אבל סילביה פחדה מהפלה.“ „בטח שפחדתי“, מתגוננת סילביה. „הי- רופאים אמרו לי שהמקרה שלי נורא מיו- חד, ובתשעים ותשע אחוז, כשעושים הפלה במקרים כאלה, או יותר איראספר ללדת. ואני רציתי עוד ילדים בחיים שלי. דווקא ההורים של זיוזין שמחו מכל ה- עניין. הם לא רצו שזיוזין ילך לצבא או החלטנו להתחתן ולהיות משפחה.“

הדרך לנישואין היתה זרועה מיכשולים. היה צורך להגיש בקשה מיוחדת לנישואין, בבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע. השניים נחשבו כמובן קטינים עליידי החוק, והי- שופט דחה את בקשתם: „אם יינשא, יהיו כשני ילדים קטנים עם בובה“, כתב בהחלטתו.

ילדה בהריון

ורעבה

נישואיהם התחילה הטראגדיה. לזוג הטרי לא היה מקום מגורים. הור- יו של הילדה-בעל שכחו את הבטחותיהם לדאוג לבנם וכלתו. בלית-ברירה, השתכן הזוג בדירת גיסו של זיוזין, ביבנה. מספרת הסבתא הצעירה, ג'ולייט: „אני לא ידעתי בכלל מה הולך איתם. לחתונה נתתי המון דברים, בערך 3.000 ל"י מת- נות, סדינים, מגבות ועוד כל מיני דברים שצריך. את כל הדברים האלה — לקחו ההורים של זיוזין. יום אחד באתי ליבנה לראות את הילדה שלי. ראיתי שהיא רותה נורא. שתחתי את הפריוזידר, ראיתי שהוא

כי לגבי מדינת-ישראל — סילביה פשוט איננה קיימת. בעלה רשאי להמשיך ולא לדאוג לקיומה ולקיום התינוק. המדינה לא תעשה לו כלום.“

סילביה הכירה את בעלה העתיד לפני שנתיים, כשהיתה בכיתה ח'. „כל העניין התחיל במסיבה שעשיתי ב- בית“, היא מספרת. „הזמנתי הרבה ילדים וילדות. גם מרחובות. ככה הכרתי את זיוזין.“

זיוזין עמר היה אז בן 16 וחצי, נער יפה ובן יחיד להורים עשירים מרחובות. סילביה — יפהפייה קטנה בת 13 וחצי. במסיבה, הסתובב זיוזין סביב המארחת ה- קטנה. בהזדמנות הראשונה, לחש לה שהוא רוצה לחיות חבר שלה.

„הוא מצא חן בעיני“, מספרת האמא ה- קטנה. „יצאנו יחד שבעה חודשים. הוא עבד אצל אבא שלו במרפדיה שלהם, וי אחרי העבודה היה בא לראות אותי בקר- יית-מלאכי. הוא גם לקח אותי אל החורים שלו ברחובות, והם התייחסו אלי נורא יפה. אני נורא אהבתי אותו, והוא נורא אהב אותי. היה לנו יופי יחד.“

„אני הייתי בתולה. מקודם לא יצאתי בכלל עם אף אחד. גם עם זיוזין לא הס- כמתי לקיים יחסים. ואו, כשכבר יצאנו שבעה חודשים, גשארתי פעם לישון אצלו.“

ד לפני שנתיים. היתה סילביה ילדה רגילה, מאושרת וחסרת דאגה. היא בלטה בין חברותיה בגופה החמיר, והילד- כה הנשיי. אך מלבד זה, היתה כמו כל חברותיה. היא, שתי אחיותיה, ואמא ה- גרושה, ג'ולייט ביטון, גרו בקריית-מלאכי. המשפחה עלתה ארצה ממרוקו כשסילביה היתה בגיל שלושה חודשים.

בבית-סיפרה היתה סילביה ילדה עליזה ומלאה חיים, ספולאריה, וביתה המה תמיד חברות וחברים. „הייתי תלמידה טובה מאוד“, היא נזכרת. „בייחוד הייתי טובה בהתעמלות. כל כך רציתי לחיות דוגמנית או מורה להתעמלות. אבל עכשיו כבר לא אהיה שום דבר“, ניקוות הדמעות בעיניה.

הלחישה

הגורלית

כ י ביום, בגיל 15 וחצי, סילביה היא אם לתינוק בן שנה וחצי, נטושה ע"י בעלה, ללא אמצעי קיום לה ולתינוקה. ושיא השערויות — חסרת כל אפשרות להיעזר בחוקי המדינה.

כך זה התחיל

סילביה וזיוזין לפני שנה וחצי, טרם נישואיהם. סילביה היתה אז בת 13 וחצי, וזיוזין בן 16 וחצי. הם חיו סתם זוג חברים, כמו רבבות נערים בגילם — עד שערב אחד של חוסר זהירות חכנס את הילדח להריון. שגרר אחריו נשואים בין בני זוג צעירים ביותר.

ז'וז'ו עמד אבא בגיל 17

נסתו של ז'וז'ו מהופעותיו בלהקה, היו שני הילדים עם הבובה נידונים לחרפת רעב.

ליבה של ג'ולייט ביטון לא עמד לה לראות את בתה במצבה האומלל. במאמצים רבים הצליחה לשכנע את חתנה לעזוב את העבודה אצל אביו, לעבור לע" בוד כרפד באחד מבטיסי צה"ל, שם עבדה היא עצמה כמלצרית.

עתה, החלה תקופה קצרה של אושר. ז'וז'ו עבד כאזרח עובד צה"ל, הביא את המשכורת החודשית במלואה הביתה, אש" תו היפהפייה בת ה-15, ניהלה משקיבית

את האמת. מסבירה סילביה. בכל זאת אני התחתנתי עם בחור שאהבתי, הפסקתי ללמוד, וכל הבושות של הריון — או איך יכולתי להגיד לאמא את האמת, שהוא לא בעל טוב אלי? כשהיא שאלה אותי מה העניינים, אמרתי לה ש"הכל בסדר. אבל לבד, ככה, בכיתי נורא. והתביישתי מכל העולם.

ז'וז'ו הקים או להקה של פופ, בשם נשמות האש. הוא מחופף שם, והם התחילו להופיע בערב בכל מיני מקומות בכל האזור. אז כשהייתי הולכת איתו

להופעות, היינו אוכלים. אבל כשרציתי משהו מיוחד, כמו תפוחי-עץ או בננות, שאוהבים לאכול בהריון, או סתם דברים טובים שהתחשק לי לאכול — לא היה לי כלום. וז'וז'ו בכלל לא הבין שהוא עושה לי רע על הלב.

ג'ולייט נסעה לרחובות ובאה בטענות למחותנים שלה: "אתם הבטחתם שתפרנסו ותטפלו בילדה שלי? צעקה עליהם. "אני זה טיפול זה? למה אתם לא נותנים לי כסף שהוא יתן לה, שתהיה עקרת-בית טר בה ותבשל ותהיה אשה טובה?"

הוריו של ז'וז'ו זילזלו בי, טוענת ג'ולייט. "פתאום הבנתי שהם רצו רק שהבן שלהם יתחתן כי פחדו שאם לא, אז הוא ייכנס לבית-סוהר. הם גם אמרו לי ככה.

זה נורא הרגיו אותי, אמרתי שיתנו לי את כל הדברים שקניתי לילדה שלי לתחונה שלה. אז הם אמרו שכל הדברים נגנבו להם מהבית, ואם זה לא מוצא חן בעיני, אני יכולה לדפוק את הראש בקיר. כולם התנפלו עלי וגירשו אותי.

זרע השינאה

משתולל

א? תוך רקע זה נולד התינוק, דויד. בשבועיים הראשונים לאחר הלידה, התגוררה המשפחה הצעירה בבית הורי הבעל. אך זרע השינאה כבר גורע. כל פעם כשביקשתי משהו, לא נתנו לי. בכך לל לא התייחסו אלי, מאשימה סילביה. כל היחס שלהם, שהיה פעם טוב אלי — נעשה איום. כאילו זה לא אותם אנשים. לאחר שלושה שבועות בלתי נסבלים, ברחו הילדה-האמא מבית הורי בעלה, הגיעה בחצות לילה, עם התינוק הרך בורעותיה, לבית אמא בקריית-מלאכי. האם, אשר גישאה בינתיים לצבעי מקומי בשם יוסף ביטון, אמרה לבעלה הטרי בפשטות: "לילדה שלי אין בית, ואנחנו צריכים לספל בה."

לאחר ימים אחדים, הגיע ז'וז'ו בעקבות אשתו. חברת עמידר נענתה להפצרות ה"סבתא, ותמורת אלף ל"י איפשרה למשפחה הצעירה להיכנס לדירה ברחוב קיבוץ גלוריות — בשכונת ג'ולייט ויוסף ביטון.

רגע קצר

של חיים יפים

ז'וז'ו המשיך לעבוד במרפדה של אביו ברחובות. להופיע בערבים עם נשמות האש שלו. וההיסטוריה של חוסר הכסף חזרה על עצמה. מסיבה בלתי-מובנת, סירב אביו לשלם לו משכורת. לולא הכי

נשעת עם בנה בן השנה וחצי, כשהיא לבדה — גמונה משמאל, על מירפסת דירת אמא בקריית אמין כי הנערה בעלת חפנים הילדותיות, אמא.

— מושג אותו לא למדה בבית-הספר היסודי: די: אשה נטושה.

סילביה נמלאת מרירות. חלום האהבה הראשונה התפוצץ סופית ככונת סבון. בלילות בדידות ארוכים זכרה את חלומות הילדות שלה שנגזרו: "אני רציתי תמיד להיות דוגמנית או מורה להתעמלות, והוא הרס לי את החיים שלי. עכשיו אני רוצה ללמד אותו לקח. אפילו שאני קטנה, אני רוצה להראות לו ולהורים שלו שאני אפשר לעשות צחוק ממני."

מישהו סיפר לה שאשה שנישאה עליידי בעלה, זכאית לתבוע ממנו דמי-מוזנות. סילביה החליטה להגיש את תביעתה: "אני יודעת שז'וז'ו מרוויח מהעבודה שלו ב"מרפדה אצל האבא שלו 600 ל"י לחודש, ואחרי הצהרים הוא מרוויח 400 ל"י בחנות הדקורציה של האמא שלו. ומההופעות שלו בלהקה הוא עושה עוד כסף. אז הוא בחצי לט יכול לשלם לי דמי מוזנות!"

לקטינה

אין זכויות

עם חשבון זה, הגישה תביעת מזון נזה על 1200 ל"י לחודש. בינתיים, החלה לוקחת הלוואות ממכרים כדי לקנות אוכל. "אמרתי בחנויות שבעלי ישנה כשי ביל הכל. הייתי בטוחה שאני אקבל דמי מוזנות," היא טוענת במרירות.

ביום הראשון השבוע התייצבה סילביה ואמא בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב. השופט המחוזי אלישע שיינבוים, הידוע כ"פוסק לפי ההלכה, עיין בתביעה, פסק, לפי ההלכה: "קטינה מתחת לגיל 18, אפילו אם היא נשואה ואם לילדים, אינה יכולה להגיש תביעה כלשהי לבית-המשפט. בשל היותה קטינה."

לא התקיים כל דיון, לא ניתנה לסילביה כל הזדמנות להשמיע את תביעתה. כך, באחת, נותרה לילדה בת 15 בודדה עם תינוק — כשהמדינה מסרבת לבוא לי עזרתה.

השבוע, שרר הייאוש בבית משפחת ביטון. רק הפעוט בן-השנה וחצי חייך אל העולם, כשהוא אינו מבין מה עולם זה מעולל לחייו הרכים. הסבתא הצעירה יש בה מקוננות: "אוי ואבוי לי, לילדה שלי, לחיים שלנו." בעלה, הסביב-לכורח, ישב דומם, מחזיק בידיו את הפעוט הקורא לו "אבא". ואמו של התינוק, בעינים אדור מות, הטיחה כלפי העולם:

"מה אעשה עכשיו? יש לי המון חובות, והחיים שלי הרוסים לגמרי. מה יהיה בכך לל מהחיים שלי? אני אוהבת את הילד שלי, ורוצת להיות אמא טובה.

"אבל איך אפשר להיות אמא טובה כש- אין כסף בשביל אוכל?"

הסבתא אמא של סילביה, ג'ולייט ביטון, העובדת כמלצרית בבטיסי צה"ל, עם ז'וז'ו, חתניו של בתה בת ה-15 וחצי. בתמונה למעלה: ז'וז'ו וסילביה עמר ביום נישואיהם.

מסודר. התאהבה בתפקידה החדש כאם לדודו. למרות שדירתם היתה ריקה מ"רהיטים, הצליחה האשה הקטנה לנהל חיים מסודרים ויפים.

"אבל ז'וז'ו המשיך לגסוע לבקר את ההורים שלו, והם השפיעו עליו להיות רע אלי, מקוננת סילביה. "יום אחד הוא פשוט התפטר מהעבודה בצה"ל, וחזר ל"הורים שלו. הוא לא רצה לגור בקריית מלאכי, ואמר שאנחנו יכולים להמשיך לחיות יחד רק אם אחזור איתו להורים שלו.

אבל אני לא רוצה לגור עם ההורים שלו, שבכלל לא איכפת להם עלי. כשי אמרתי לו ככה, הוא אמר: "אז עכשיו אני עשה לך ימים שחורים." ולא חזר יותר אלי וילד שלנו."

הוא הרס לי

את החיים

ה חיה לפני שישה חודשים. מושג חדש חדר לעולמה של האם בת ה-15

תמרורים

נולדה . ליהושע ("שייט") גלזר (40). נהג באגד ומי שהיה כוכב הכדורגל הישראלי בשנות ה-50, ולאשתו **אמירה**, עולה חדשה מברזיל. בת, שתקרא בשם **מוניקה**. לשייט שני ילדים מנשואיו הקודמים ולאמירה בן אחד.

נחלג . בשגרירות ישראל בארצות הברית, בהשתתפות עובדי השגרירות, יום-הולדתה ה-50 של שגריר ישראל בי-ארה"ב **יצחק רבין**. יליד ירושלים, חניך בית-הספר החקלאי כדורי, הצטרף ב-1941 ליחידה לתפקידים מיוחדים שהיוותה את ראשית הפלמ"ח. השתתף באותה שנה בקורס מפקדי כיתות בפיקודו של יגאל אלון. ב-1944 שי-א

מש כמפקד קורס מפקדי-כיתות של הפלמ"ח, נעצר על-ידי הבריטים בשבת השחורה של 1946. היה מפקד חטיבת הראל במלחמת תש"ח, ובאוגוסט 1948, יום מתן הי-דרגות בצה"ל, נק-בעה לו דרגת סגן אלוף ואחר הועלה לאלוף-מישנה. היה

רבין

קצין מיבצעים של חזית הנגב וראש מטהו של האלוף יגאל אלון. בראשית 1949 השתתף כנציג במשלחת הישראלית לשי-חות שביתת הנשק עם מצרים שחתקיימו ברודוס, מונה לראש מחלקת המיב-צעים במטה הכללי, ואחר לראש אגף ההדרכה במטה הכללי בדרגת אלוף, ב-1964 מונה לרמטכ"ל השביעי של צה"ל.

נבחר . לתפקיד מנהל כללי של אוצר השלטון המקומי, **יוסף שייך**, שי-שימש במשך 20 שנה כמזכיר הכללי של אירגון המועצות האזוריות בהתיישבות הי-עובדת.

מצפים לתינוק . בניוירוק, חשדרן תפוסולרי של הטלוויזיה הישר-אלית **חיים יבין** ואשתו **יוספה**. לזוג בת קטנה.

מצפים לתינוק . השחקנית המפורסמת **אורסלה אנדרס** וידידה הי-שחקן הצרפתי **ז'אן פול בלמונדרו** שסיים עתה את הופעתו בסרט צרפתי, בו הוא מגלם דמות של רופא-מיילד.

מצפים לתינוק . המיליונר

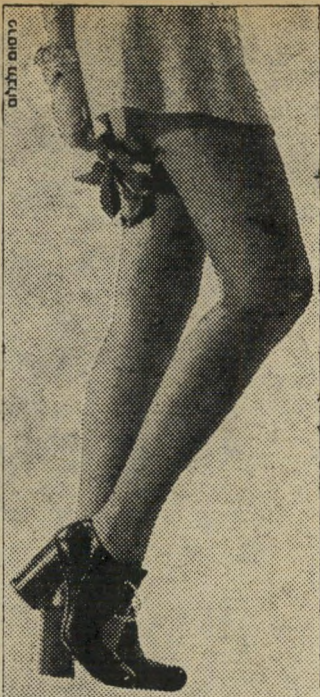
ארנון וברייט מידצ'ן

הישראלי הצעיר **ארנון מידצ'ן** ואשתו **ברייט**. לזוג בן ובת סעוטה.

נפטר . בגיל 67, שופט בית-המש-פט המחוזי בחיפה **עמנואל יודי-הלוי**. יליד ביירות, עלה לארץ לאחר שסיים את לימודיו והוסמך כעורך-דין במצריים וב-צרפת, מונה ב-1945 לשופט בבית-משפט השלום בירושלים ולאחר קום המדינה שימש שופט שלום ראשי בתל-אביב. ב-1960 מונה לשופט בבית-המשפט המחוזי בחיפה.

נפטר . לאחר מחלה ממושכת, בגיל 70, מי שהיה מפקד החגנה בהרצליה, **יחזרה בורר**. יליד רוסיה, עלה לארץ ב-1927 וב-1929 השתקע בהרצליה. היה מפקד גוש הרצליה ובמלחמת השחרור מפקד כפר-סבא הערבית, לאחר כיבושה בידי צה"ל. היה חבר במשך שנים רבות במועצת הרצליה וב-1971 קיבל את אות-חות הכבוד של הרצליה.

נפטר . בגיל 88, מי שהיתה מי-מיסדות תל-אביב, **דבורה גילוף**. עלתה לארץ ב-1897 וחתיה בין 60 מייסדי אהוזות בית.

Merci

לאשה המעריכה את עצמה יותר

גרבושים - גמישונים ארכונים - אקסטרוונים

בסריגת מיקרומש מאריכת ימים

ספורט טוטו

מינימום הפרס הראשון 150 אלף ₪

מינימום כלל הפרסים 375 אלף ₪

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

עם פלש מודרני

- * הנך חופך את הלילה ליום!
- * מבחר של מכונות-הגדלה וציוד מעבדה לחובבים!
- * פתוח והגדלות צבעוניים ע"י המעבדות הגדולות בארץ.
- * הגדלות גלויה (9/13) שחור-לבן, 35 אגורות.
- * צלומי פספורט - בן-רגע!

פוטו-בדנר

חיפה, רחוב החלוקן 31

NATIONAL בירושלים:

כתיבה במכונה - חודש!

קורספונדנציה, קצרנות:

ביה"ס "הפקיד",

י. פורמן, בצלאל 16.

גם אתה יכול...

גם אתה יכול לזכות בפרסים לפי התכנית החדשה של מפעל הפיס.

מעתה הפרס הראשון $2 \times 150,000$ ל"א

ס"ה זכיות בכל שבוע $1,920,250$ ל"י

מחיר הכרטיס - 4 ל"י

בכל יום חמישי הגרלה

סיפורה האישי של

הצעירה הטוענת:

רה — היה יהלי בשנת התחמחות האחרונה שלו, לאחר שסיים בהצלחה את לימודי המשפטים. אף עננה קלה לא העיבה את האופק התכול: החתיכה היחידה שפגש, הזניקה את המורל שלו לשחקים.

ארבע שעות מאוחר יותר, היה יהלי אדם שבור: הוא ישב בתחנת המישי-טרה, מואשם על-ידי הצעירה בכך שניסה לאנוס אותה.

היה זה תחילתו של סיוט ממושך, שהגיע לשיאו השבוע, כאשר שש שנים של לימודים ומאמץ ירדו לטמיון: בעקבות הגשת כתב-האישום נגד יהלי — על ניסיון לאנוס וביצוע מעשה מגונה בכוון — החליטה לישיבת עורכי-הדין שלא להעניק לו חברות בלישכה עד לאחר שמיעת עדויות התביעה במשפט — וזה, למרות שעמד בהצלחה בבחינות החת-מחות.

יהלי מחה נמרצות. הוא טען כי כתב-האישום מתבסס על דבריה של המתלוננת בלבד — שהם שקר אחד גדול. לדבריו, היא בחורה מופרעת, המנסה לסחוט ממנו כספים. בין-היתר הציע, מאוחר יותר, בעת פתיחת משפטו, תצ' לומים המראים כיצד הוא מחבק את הצעירה, ברחוב, כאשר יצאה מעבודתה — שבוע לפני תחילת המשפט. דחינו — כשנה לאחר ניסיון האנוס שלדבריה ביעצה בה.

לישיבת עורכי-הדין סירבה להשתכנע. יהלי לא ויתר, פנה לבג"צ. גם כאן נחל אכזבה. בית-המשפט הגבוה לצדק דחה את עתירתו נגד חלישתה. בשבוע שעבר, כאשר התייצבו בני מחזורו לטקס קבלת התעודות, לא התייצב יהלי עימם. השבוע, לאחר שנפתח המשפט נגדו בבית-המשפט המחוזי בירושלים, פתחה המתלוננת את פיה. זה סיפורה המלא:

י, שבת שם על השרפרף, בחדר של יהלי, ויהלי ישב על המיטה. הוא אמר: "למה את יושבת שם? אני פה. אל תהיי תינוקת, לא אעשה לך כלום. בואי שבי ליד." ישבתי על ידו, והוא אמר לי שכשראה אותי לראשונה, משכתי אותו.

פתאום הוא נתן לי דחיפה והשכיב אותי על המיטה. ואמר לי שהוא רוצה

חיה זה בשעת אחר-צהריים מוקדמת, ביום סגריר ירושלמי לפני שנה בדיוק, כאשר עולמו של יהלי כחונן התמוטט עליו בן רגע, בצורה אכזרית. יהלי (25), ירושלמי, גבה קומה, בעל פנים בחירות וחדות תווים ומצח רחב, לא ידע, אותו רגע, כי הוא נפגש באסור נול. לחיפ — הוא האמין כי הוא הולך לקראת חופתה מרגשת: דקות ספורות בלבד לאחר שפגש את הצעירה הגבוהה, שחורת חשיער ובעלת הפנים תשומים, האקזוטיים, כבר הצליח לקבוע איתה מגישה לאותו ערב.

הצעיר התכוון בשמחה לקראת ערב

**..לא רציתי לנשק אותו.
וגעלתי ממנו, אם לא
תתני לי, אעשה לך
צלעות בפנים עם בקבוק
שבור, הוא איים עלי."**

של אושר: בן למשפחת מיליונרים — אביו, גיבר הסוכנות היהודית בחו"ל, הוא אחד מעשרי ירושלים, והמשפחה מתגוררת בוילה מקסימה ברחוב שמר-יהו לוי, בלב איזור היוקרה של תבי-

הנאשם

יהלי כחונן, 25, הנאשם בניסיון לאנוס ומעשה מגונה בכוון, הוא בוגר הפקולטה למשפטים, שעמד בשבוע שעבר לקבל את רשיון עורך-הדין שלו — כאשר סירבה לישיבת עורכי-הדין לקבלו לשורותיה. עד שיסתיימו עדויות התביעה במשפט. הירושלמי הצעיר וגבה-הקומה, בן למשפחת מיליונרים, מכחיש את האשמה — המבוססת על תלונתה של פקידה ירושלמית (בתמונה מימין, כחיילת — בשירות סדיר, לפני שנה) — מכל וכל טוען שהמתלוננת מופרעת ומנסה לסחוט ממנו.

דיבר בעיקר עם זהבה. לפעמים הוא חיבק אותה. אני לא שמתי לב. אינני רוצה להיכנס לפרטים. אינני רוצה לשקר. אינני זוכרת בדיוק מה הוא אמר לי בחנות. הוא אמר לי שיש לי גוף יפה. ואני נחמדה.

אני בת 20. גרה בירושלים. עובדת במשרד החינוך, ילידת עירק. תתכוונתי רק לבלות איתו במנדט, או בדיסקוטקס אחר, רק בריקודים.

נסיים. היו לי מכנסי ג'ינס עם חגורה. והוא כל הזמן ניסה לפתוח לי את החגורה. וגם, לא נעים לי לומר, הוא הרים לי את החולצה והחזייה למעלה. ניסיתי כל הזמן להוריד את החולצה. והוא ניסה להעלות. מדי פעם הוא התעצבן, ונתן לי מכות.

ניסיתי לדחוף אותו. הוא חזק ממני בהרבה. והוא נשכב עלי. "לא תזוזי מ-

„עורך הדין ניסה לאנוס אותי!"

זאת לא היתה הפעם הראשונה שראיתי אותו. פעם, בטעמון, ראיתי אותו. לא היינו לבד. הוא לא דיבר אלי ישירות. ואני אפילו לא ידעתי את שמו. נפגשנו בערב, ליד אלסקה, מפני שזה

**„הוא הכניס לי ספירות
ואגרופים וניסה לחנוק
אותי. היו לו עיניים של
לא נורמלי."**

קרוב למנדט. אינני זוכרת באיזה שעה. אמרתי ליהלי: "בוא, נלך למנדט". הוא אמר: "תראי, למנדט אני לא רוצה ללכת. כי רבתי עם טרבלוס. אחד השותפים במנדט". במקום זה, הוא הציע לי ללכת לדירה שלו כדי לשתות משהו.

אמרתי לו שלדירה שלו אני בשום פנים לא באה. אמרתי: "הבטחת למנדט ואני הולכת למנדט. אני לא מכירה אותך. למי שאני רוצה, אני הולכת. למי שאני לא רוצה, אינני הולכת לדירה. אני לא מעוניינת ללכת לדירה של מישהו שאני לא מכירה."

הוא אמר לי שאני סתם מתעקשת: (המשך בעמוד 26)

כאן, הוא אמר לי, "עד שתשכבי איתי." וניסה לתוריד את המכנסיים. הייתי כמעט בלי חכרה. התחננתי אליו: "תרחם עלי." אבל היו לו עיניים כאילו הוא לא-נורמלי. חשבתי שהוא פסיכי. ממש פחדתי ממנו.

בסוף הצלחתי לברוח ממנו. פתחתי את הדלת. היא היתה סגורה, אבל אינני זוכרת אם היתה נעולה. אני חושבת שהיתה נעור לה. ברחתי לכביש. עם שיער פרוע, ו-חייה פתוחה.

פגשתי את יהלי בפעם הראשונה בחיי כמה שעות לפני כן, באותו יום אחרי הצהריים.

הייתי עם חברה שלי, זהבה, בחנות פרחים. יהלי ניגש. הוא הכיר אותה. הוא ניגש לה בלתי-אחר-כך שאל אותה. עלי: "מי זאת?" זהבה עשתה בינינו הכרה. ויהלי שאל אותי אם אני מוכנה לבוא איתו בערב למנדט.

הסכמתי. שאלתי את זהבה אם הוא בחור נחמד, והיא אמרה לי: "אין לך מה לפחד. הוא לומד משפטים. הוא עומד להיות עורך-דין."

עמדנו שם כעשר דקות. רוב הזמן יהלי

השם מוסווה.

(המשך מעמוד 17)

התסנוקים של הרדיו והטלוויזיה. אנשי המימסד יצאו מגידרם כדי לעזור לו ול-רומם אותו. אולם היה משחזר משפטי כמנצח זה.

כי האיש שמלכי המימסד רצו ביקרו, לא היה האדם שהצליח, אלא האדם ש-נכשל. ובגלל כשלונו היה חביב עליהם. סנה החזיר בתשובה, סנה המקלל את הקומוניזם, סנה המעלה קורבן על מזבח הציונות, סנה המחנך לכל אשר אמר במשך 15 השנים העיקריות של חייו — הוא היה האיש שאותו חיבבו.

כי כשבחם את סנה, החניפו ראשי המימסד קודם כל לעצמם. הם שמעו את סנה, ואמרו: ראו, הוא חוזר בתשובה, הוא מודה שאנחנו צדקנים.

וככל ששיבחוהו, הגדיל סנה והפריו ור הגזים ללא שיעור, והפך את החזרה בתשובה לאידיאולוגיה.

אבל אי אפשר לבנות מיפעל מדיני על חזרה בתשובה. החזר בתשובה אומר ל-

סנה כמנהיג מפ"ם (1951) • לא נותרו כמוהו

מעשה: "אני טעיתי. הם צדקו." ולמרות שסנה לא אמר זאת מעולם בפירוש, הבין זאת הציבור.

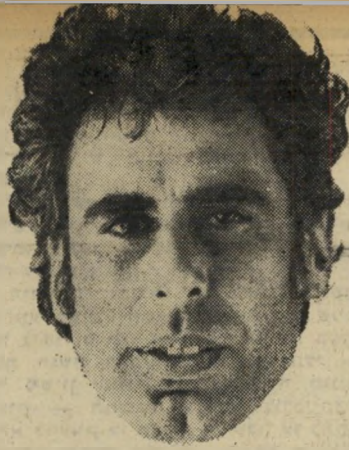
הוא היה מוכן לסלוח לסנה, לחבק את סנה, לשבח את מעשיו, תיו של סנה — אך לא לסלוח כידיו קורטוב שז בוח מדיני.

לרשימה הארוכה של "לולא", בוודאי נוסף עתה "לולא" נוסף — "לולא נפטר בלא עת, היה הופך לראש-המשלה". גם "לולא" זה, כמו כל קודמיו, אינו נכון. מפני ששום גורם חי צוני לא הכשיר את סנה. כישלונו כא מתוכו.

יש מיוחד במינו היה, ובעל פגמים מיוחדים במינם. אין שני כמוהו, והכמה תהיה ענייה עוד יותר בעקריו.

תמיד היה זה תנוגת להקשיב לגאומיו, ועוד יותר לשוחח עימו ליד שולחן. כמה כאלה נותרו בחיים הציבוריים בישראל?

• לידו: אהרון ציזלינג.

אדריכל גודוביץ'

אדריכל ישראל,

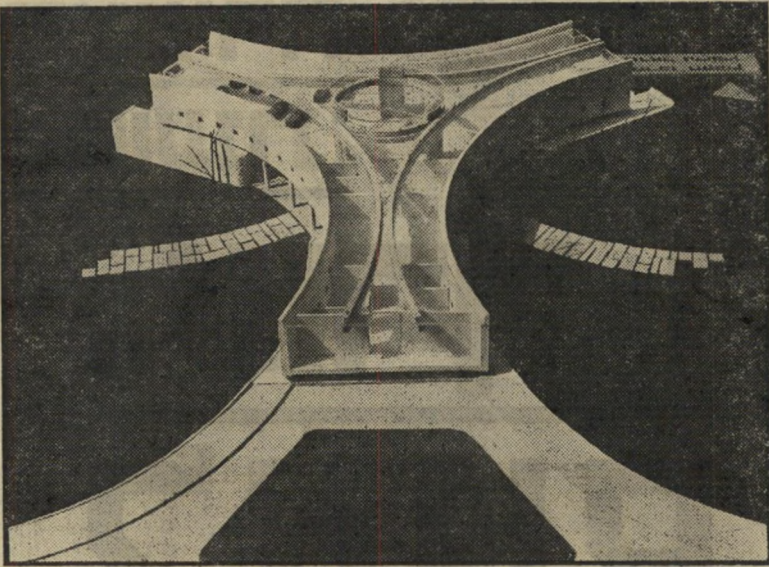
וכיום האחראי על

עצמו מתסקידו החיוני ביותר: להכשיר את בוגריו להתמודדות מעשית עם ה-מציאות שלנו? מדוע ייצא אדריכל מה-טכניון עם פרויקט חלומי — ועם אפס ידיעות כיצד לממש אותו?

גודוביץ' (38), בעצמו בוגר הסכר-ניון, עובד כיום במשרד השיכון כמנהל האגף לבנייה הכפרית במדינה. "לדעתי, כל הכרויותי של השר שרף על בנייה-מחוששת — הן בכיוון המח-

הטכניון -

מועל בתפקידו!

חדר-אוכל בכרם-שרום (מבוצע) ההצלחה — ההוכחה הטובה ביותר

שבה הנכון, קובע הוא. "אני מתנגד לכל האדריכלים הצעירים הרואים בתי-עוש וסטנדרטיזציה, אסון ליצירה של האדריכל, אם לא היו רואים את התייעוש כפגע, אלא כאתגר — היו מגיעים רחוק."

כיצד להתמודד עם סטנדרטיזציה, עם קשיים כלכליים — ובכל זאת לשמור על מעוף — הוכיח גודוביץ' בתוכניתו האחרונה: איצטדיון בצומת צמח, ש-יהיה מהאיצטדיונים המקוריים בעולם.

שניים את הטכניון, עסק גודוביץ' שנתיים במחקר, מממן עלידי מילגה של הוועד-הפועל, בנושא מיבנים קלים מאלומיניום, פיתח מיבנה משושה, דמוי טרפז המתקפל ונפתח, ואו, וזה במפ-תיע במילגה לגסוע ליפאן. "הגעתי ל-

קנו טאגנה, גדול האדריכלים ביפאן — ישר לעבודה על האולימפיאדה ב-טוקיו", הוא מספר.

לא היתה זו הציונות שמשכה אותו בחזרה הביתה, כי אם משהו יותר מזה: "עם כל הכסף וההצלחה, החלטתי יום אחד שמספיק לי. הסתכלתי מסביב, ו-ראיתי שכל הזרים שבטוקיו כולם טקנד בטט, ולי לא איכפת שיגידו עלי שאני זיפת מושלם — אבל שנה יהיה בתל-אביב. עם הקאמרי המחורבן והבימה העלובה — אבל שיהיה עם הקאמרי

הישראלי הממוצע, מעניינת הארכיטקטורה כקליפת השום. כל זמן שיש לו שטית כרמל ססגוני מקיר-אליקיר, טאפאטים אנגליים, כורסה דנית וספה ספרדית — הוא מוכן לגור בבית מכוער, לא נוח, חסר פרטיות, קר בחור-רף ותם בקיץ. בתנאי, כמובן, שהבית יהיה בסביבה טובה, עם הרבה כיווני אוויר, ויעלה ביוקר.

אחד הישראלים המעטים שכן איכפת להם ביתו המכוער של הישראלי, הוא האדריכל ישראל גודוביץ', ולא רק ש-איכפת לו, ולא רק שהוא מסוגל להציע גם פתרונות — אלא שהוא גם אינו נרתע מלהצביע על האשם: בית-היוצר לאנשי המקצוע בארץ: "תלמידי הפי-קולטה לארכיטקטורה בטכניון יוצאים משערי המוסד לתוך עולם זר להם," הוא קובע.

"די להתבונן מסביב כדי להבין ש-לבנות שיכונים לעולים בירושלים ה-הררית, מרכז תיאטרון תל-אביביות עטויות מינק, או התיישבות חלוצית חדשה אי-שם בערבה — משמע להתמודד עם בעיות שונות, אנשים ו-שטחים שונים בתכלית. מה היה קורה לנו אם בית-ספר לפיקוד ומטה של צה"ל היה מלמד את קציניו את תול-דות מלחמות הבורים במקום על מערכת סיני? אבסורד? ודאי. או מדוע, אם כן, מסתתר הטכניון מאחורי האיצטלה של מוסד אקדמאי — ומשחרר את

(המשך מעמוד 25)

"טוב, נלך לבכחוט", אמר. כשמצאנו ש-בכחוט סגור, אמרתי: "טוב, אני חולכת הביתה." אז הוא הסכים ללכת למנדוסי. נכנסנו למנדוסי. לא היו חרבה אני שים. "יבש כאן", הוא אמר. עניתי לו: "באמת יבש. בוא נשב באלטקה." יצאנו את מנדוסי. באותו רגע צפרו חברי-רים במכונית ליהלי, וקראו לו לבוא לרגע. הוא הלך אליהם, והם ביקשו מיהלי ל-הצטרף אליהם.

צטרפנו אליהם. באוטו יהלי התחיל לחבק אותי. הורדתי לו את הידיים. והוא ואחד החברים, יהודה, החליפו חוויות על ליל אמש.

הוחלט שניסע לדירתו של יהודה, ו-יהלי ואני נחכה שם בדירה עד שהחברים יביאו בחורות, ויצטרפו אלינו לשמוע תק-ליטים.

החברים היו יהודה ועוד שניים שאיני מכירה. לא רציתי לרדת מהמכונית, כי בכל זאת היו לי חששות. אבל יהלי הוזכר את העובדה שהוא סטודנט, כדי להוכיח שהוא בסדר. הוא אמר לי שאין לי מה לפחד.

בסופו של דבר ירדנו מהמכונית, ויהודה הכניס אותנו לדירה. יהלי ואני נשארו שם. והאחרים נסעו להביא בנות.

זאת היתה דירת מרתף, שיוורדים אליה במדרגות. חדר מאד קטן. קצת הופתעתי. מפני שחשבתי שנלך לדירה של החורים של יהודה, ולא לדירה קטנה כזאת.

יהודה אמר שהוא יחכה עד שהשכנים יסתלקו. הוא הסביר שהוא לא רוצה שה-חורים שלו ידעו שהוא מביא חברים לדירה ועושה מסיבה. הוא פתח את הדלת. והלך.

היה אור בחדר. יהודה הדליק את ה-אור כשנכנסנו. במהלך כל המקרה היה אור.

ראיתי שם מיטה ושרפרף נמוך. שאלתי את יהלי: "איפה התקליטים?" תיכף הם באים. עם התקליטים. הוא ענה לי. היה זה או שהוא התחיל איתי.

פ רועת שיער, עם חוייה פתוחה. ברחתי לכביש. החדר של יהודה היה ברחוב רב צעיר 17. נתקלתי בכמה בחור-רים על אופנועים. יהלי יצא אחרי. הפנים שלי היו אדומות. אמרתי לשני בחורים שהוא ניסה לאנוס אותי. הוא עמד ליד, והצבעתי עליו.

אחד הבחורים דרש את תעודת-הזהות שלו. יהלי סירב לתת. הבחור אמר שאם לא יתן, הוא יאלץ להשתמש בכוח. יהלי הכחיש הכל בפני הבחור: "הנה אני לבוש כולי, הכל בסדר." הוא אמר ובאמת. הוא היה לבוש במשך כל המקרה. רק אותי הוא ניסה להפשיט.

אחד הבחורים אמר לי שהוא מצטער, אבל הוא חשב בהתחלה שזה איזה סרסר שמכה איזה זונה. יכול להיות שהוא סתם פחד לגשת.

אחד הבחורים לקח אותי למשטרה על הווספה שלו. היו שני בחורים על יוספה אחת, והשני תפס את יהלי.

כשהגענו למשטרה יהלי היה כבר שם עם הבחור השני. אחרי שמסרתי את הו-דעתי, יהלי נטפל אלי. בנוכחות השוטרים. הוא אמר לי: "החיים שלי בידים שלך. תעשי לי טובה. תותרי לי. עשה לך ארוחה חגיגית, ונעשה סולחה. אני עומד להיות עורר-דין, ואת תקלקלי לי את כל החיים."

השבתי לו שאני לא מוכנה: "אינני מעוניינת בכלל שיהיו עורכי-דין כמוך במדינה." אמרתי לו. "היית צריך לפני כן לחשוב על מה שעשית." הוא המשיך לעבוד עלי. אמר לי שהוא ידע שהוא אשם, אבל הוא לא יכול להור-דו כן בפני השוטרים, מפני שהוא צריך גיבוי. הוא הציע לי פיצוי כספי. סירבתי. כל זה היה בתחנת המשטרה ליד השוטרים וליד התוקר.

התוקר שלח אותי למרפאת שטראוס של קופת-חולים, כדי להראות את הסימ-נים של המכות ושל התניקות בגרון. אבל שם ביקשו ממני 15 לירות. ולא היה לי. אולם השוטרים והתוקר ראו את הסימנים שעלי ורשמו את הכל.

"רק את הסימנים שנשארו לי בגשמה הם לא יכלו לראות."

עלה נראה שמספרת הג'א תקוט בצע-
דים משפטיים נגד בוני איזור תיירות
של תל-אביב, שברשלנותם בנו בו גם פל-
כודות.

חינוך

הזקנים מתכתשים

והבנים נדפקים

הקורבן נבחר במקרה, כמו בפס. שמה
היה עדנה שכטמן, תלמידת שביעית-ביו-
לוגית בתיכון אחד-העם בפתח-תקוה. ביום
השישי האחרון היא הוזעקה לחדר המנהל,
שם נודע לה כי לימודיה מופסקים.

היה זה צילצול הגונג, שהכריז על
פתיחת מאבק איתנים, שהדיו יישמעו,
בתקופה הקרובה, ברחבי הארץ.
פתיחת הסיבוב הנוכחי: ברגע שלמודיה
של עדנה הופסקו, הכריזו כל מורי כי
תתה על שביחה מצידם — עד שתחזור
לכיתה.

איפה שוויון המינים? הסיכסוך
הוא למעשה בין אירגון המורים, התיכונ-

(המשך מעמוד 19)
שה להם. כזה הוא יוסף סרץ מדימונה.
נשוי ואב לשבעה ילדים בגילים משנתיים
עד שלוש עשרה שנים, מתגורר בדירת
חנק של 42 מטרים מרובעים.

זה שנים הבטיחה לו ועדת האיכלוס ה-
מקומית בדימונה דירה מרווחת. "כל מה
שעליך לעשות", אמרו לו, "זה למצוא
את הדירה ואז תגיש בקשה רישמית ו-
אנחנו נאשר לך אותה מיד." סרץ שלא
היו לו כספים לפרוטקציות טובות אף לא
קשרים במתווכים המתאימים, נאלץ לחפש
תקופה ארוכה אחר דירה פנויה מתאימה.
יום אחד התפתחה דירה בקירבת מגוריו.
סרץ פנה לוועדה, הגיש בקשה ולהפתעתו
הודיעו לו פקיד האיכלוס, שהתשובה של-
ית.

תשובה עקיפה. סרץ החליט לא לש-
תק. לאחר שפנה לגורמים המקומיים ב-
עיריה ובעמידר ללא תוצאות — פנה לשר
השיכון, ואב שרף, בהצעת רעיון שהם פרי
מחשבתו.

כתב סרץ לשר: "כאחד הנפגעים על
רקע פוליטי וחיסול חשבונות אישיים בידי
אנשי ועדת האיכלוס — נציג הרשות המ-
קומית בדימונה, הנני בא להציע לכב' כי
יבטל את ועדות האיכלוס המורכבות ב-
דרך כלל משני פקידים שיש עליהם שלי-
טה כפקידי מנגנון (איש עמידר ואיש משר
רד השיכון) ועוד 2 אנשי פוליטיקה שאין
עליהם שליטה בדרך כלל, בהיותם נבחר
ריש-פוליטיים מובהקים (איש העיריה ואיש
מועצת הפועלים). שני האחרונים ברצותם
לקבל החלטה לגבי איש זה או אחר, ער
שים זאת מתוך חשבונות אישיים-פולי-
טיים ולא מתוך דאגה לאינטרסים של ה-
משפחה הפונה."

תשובה משר השיכון לא קיבל סרץ, אך
לפני ימים מספר קיבל הודעה ממשרד
עמידר בדימונה כי הדירה שביקש מצפה
לכניסתו.

בינוי

מלכודת מוות

במיקלט

השעה היתה אחרי חצות. יוסי (ג'ק)
ס"ג'קסון, גרפיקאי במקצועו, חזר עם
אשתו וילדיים מבילוי בעיר. הוא החנה
את מכונית הטריוף האדומה שלו במגר
רש החנייה, שמתחת עמודי הבית המשר-
תף בו הוא מתגורר ברחוב סנהדרין, בי
שיכון בבלי בתל-אביב.

לרוע המזל, שקע אחד מגלגלי מכוני-
תו בבור שחפרו ילדים בחצר. ג'קסי ניסה
לשווא לחלץ את המכונית. לפתע נזכר
כי במיקלט הבית, הנמצא במרתף, נשארו
כמה קרשים מסוכה שפורקה אחרי סו-
כות.

ג'קסי ירד למרתף המואר והפתוח, הב-
חין בשלולית ליד המדרגות ומאחוריה כתם
לבן. הוא החליט לדלג מעל לשלולית כדי
לא להרטיב את מכנסיו. הוא זינק, ונפל
ישר לתוך שלולית מים עמוקים.

המרתף כולו היה מוצף במים מעור-
בים בסולר עד גובה מטר וחצי. הכתם
הלבן שנראה לג'קסי כריצפה לא היה
אלא קצף של שמן. ג'קסי שקע במים הי-
מקומים, החל לבלוע את הסולר. במזל
הצליח לחלץ את עצמו החוצה ולהיגצל
מטביעה.

כריכת שחיה פרטית. ג'קסי, כמו
דיירי בתים אחרים באיזור זה, לא העלה
על דעתו כי הקבל שבה את הבית צייד
אותו גם בכריכת שחיה פרטית.
מסתבר כי המרתף, שהוא חסר כל פתח
אווירי, הפך למלכודת מוות — שרק בי
נס לא טבעו בה ילדים המשחקים בקיר-
בת מקום — בגלל תנאי הקרקע. המים
מחלחלים אל המרתף בעקבות הגשמים
דרך הריצפה, מתערבבים עם בסולר הי-
דולף ממכל הדלק לחימום הנמצא בי-
קרקע החצר.

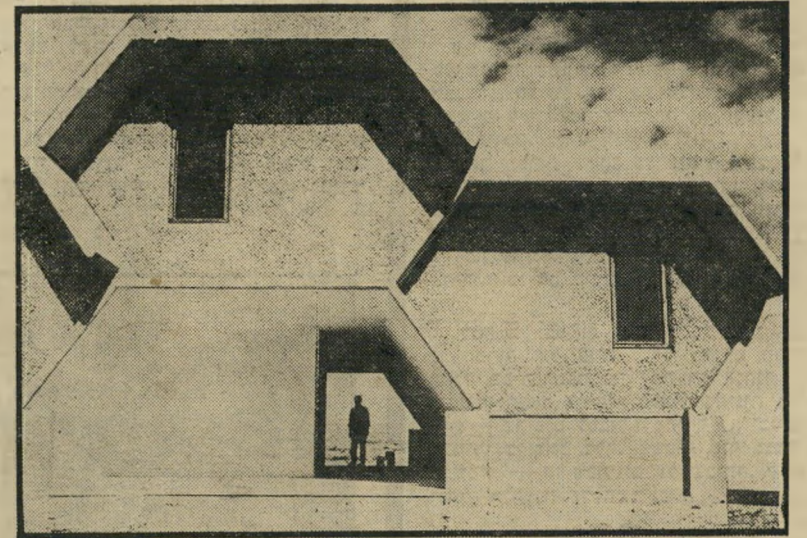
כאשר נודע לשכניו של ג'קסי על הי-
נצלותו מטביעה, החלו אף הם לבדוק
את מיקלט בתיהם. כמעט בכל מקרה בו
הוקם המיקלט במרתף, הסתבר כי המקום
הפך למלכודת מוות מסוכנת.

מסתבר כי כבר בעבר גילו קציני ההג-
דסה של הג'א תכונה מורח זו של הי-
מיקלטים באיזור, והזכירו את הקבלנים
מפני בניית מיקלטים במרתפים. אולם איש
לא פיקח על ביצוע העבודות. אחרי ש-
מכרו את הדירות, שוב לא היה לקבלנים
כל עניין לדאוג לשלום הדיירים.

שביתעם ניבנה מבנייה טרומית, ולאלה
המדברים על סטנדרטיזציה שבבנייה הי-
טרומית — עובדה היא שהצלתה ליצור
כאן חלל שיש להתפאר בו. אמר את
זה יפה ביותר מי שאמר לי: יש כאן
הרגשה של קדושה. זה כמו בית-כנסת!
אחר — חדר אוכל בכרם שלום. באותה
שיטה מתחילים לבצע עתה מרכז אוו-
רי לקיבוצי הערבה, ליד יוטבתה. שם
יהיו תחנת-דלק, מנגון, מעבדות של
הפקולטה לחקלאות, משרדי המועצה, ועד
לבית-עם לכל האיזור — באותה שיטה.

ועם הבימה. אולי זו הרגשה מיסטית,
אבל אני מאמין שבן-אדם קשור בטבורו
למקום שבו נולד."

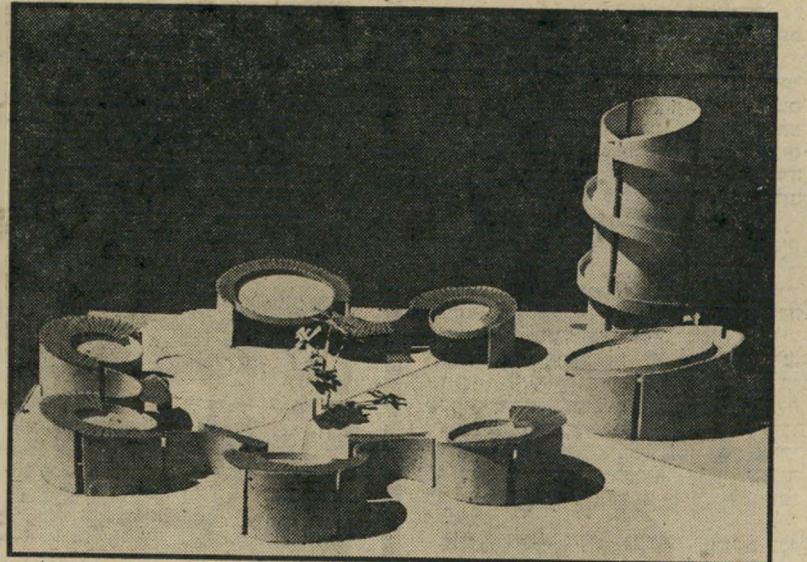
ב-1966 זכה גודוביץ' במילגה של קרן
פורד, מתוך מי יודע כמה מועמדים עול-
מיים, בהתחשב בעובדה שהקרן (ש-
צומצמה מאוד בינתיים) העניקה אז
מילגות ברוטציה של עשר שנים לכל
מקצוע. הוא היה המועמד הישראלי הי-
חידודי שלא נשא המלצות מישראל. טנ-
גה, אותו עזב ביפאן, הוכיח אכזריות
נפש, המליץ עליו בחום. אחד הרעיונות

בית-ספר שדה כחצבה (ביצוע)
במקום להצטיין בניכר —

כשרוצים ויודעים — אפשר לבנות יפה גם
בארץ.
היה זה כאשר אדריכל ידוע הצהיר
מעל דפי העתונות ש"רבות מן ההחל-
טות הקשורות בבניין אינן נתונות בידי
של האדריכל. אילו היינו כולנו בונים
רק מה ואיך שנראה לנו, כי אז היינו
כולנו מחוסרי עבודה" — ישראל גודו-
ביץ' החליט להגיב. "במצב זה", אמר

ששלח גודוביץ' הוא אותו טראפו, ש-
אפשר לכנותו "השיטה הטרומית של
גודוביץ'". ואשר בהמשך, ועד היום,
משמש כיסוד המשכי במינים של.
ב-67' באה המלחמה, ואחריה הודמנות
חייו, כדברי גודוביץ': "חיששו אדריכל
בכיר לבנייה הכפרית. הצעתי את עצמי.
האתגר הראשון היה בית-ספר שדה על
שם שמואל דיין (אביו של שר הביט-

הצעה למרכז תרבות בגרופית (דא ביצועה)
— מוטב להיות זיפט בבית.

הוא, אם לא נצא עכשיו ונסביר מה
זו ארכיטקטורה — הרי שלא יירחק
היום בו תיהפך הארכיטקטורה למיקצוע
ארכיאולוגי בלבד.
התוצאה: בתערוכה יוצאת-דופן העור-
מת להיפתח בשבוע הבא בגלריה מבט
בתל-אביב, מתכוון ישראל גודוביץ' להס-
ביר לישראלים מה זו ארכיטקטורה.
בנוסף, הוא העלה הצעה להנהיג ב-
טכניון שבועת אדריכלים, כשם שקיימת
שבועת רופאים. "אם קיים מוסר של
רופאים", טוען הוא בתמימות, "מדוע
לא יהיה גם מוסר של אדריכלים?"

חון) כחצבה. התיכונן התחיל ב-68', הי-
ביצוע ב-69' והגמר בסוף 71'. הצביה
נמצאת בק"מ של 25- כביש הערבה.
תמצא בה את כל התנאים הטיפוסים לי-
עבודה: רחוק, חם מאוד ביום, קר מאוד
בלילה. הבנייה כולה טרומית, וגם מסר
בכת מתפקודה. כי המקום נועד ללי-
מורים בתנאים מיוחדים.
"בהמשך", הוא ממשיך — "ואני טו-
ען שארכיטקטורה היא המשך של רעיו-
נות, ולא מיבנה אחד בודד ומבריק —
היה בית-עם במושב שדות (מקום, סית'
חת רפח). זו אחת הפעמים הנדירות

גרפיקאי ג'קסי ובנו
טביעה בתוך סולר

ניים לבין משרד החינוך. במסגרת ההסכם
שבין אירגון המורים התיכונים למשרד
החינוך נקבע, כי מורה המשמש כמפרנס
המשפחה זכאי להנחה של 50 אחוז בשכר
הלימוד של ילדיו. לא כן הדבר לגבי
האשה. אם היא עוסקת בהוראה, אך אינה
משמשת כמפרנסת המשפחה — היא זכאית
להנחה של 35 אחוז בלבד משכר הלימוד
של ילדיה.

בהתאם לכך, הודיעה עיריית פתח-תקוה
לעדנה שכטמן, שאמח היא מורה, כי
עליה לשלם 65 אחוז משכר הלימוד.
זה היה לפני שנתיים, כאשר עדנה נכי-
נסה לחמישית. משפחת שכטמן שילמה את
הסכום שנדרש ממנה בלי בעיות. כך —
גם כאשר נכנסה עדנה לשישית.

השנה, החליט אירגון המורים התיכונים
שלא להסכים עם ההסכם, לצאת לקרב.
לאחר שבחר, מסיבות טאקטיות, לפתוח
את המאבק בזירת מלבס, בחרו האחראים
לקרב את משפחת שכטמן, הורו לאם
המשפחה, שהיא חברה האירגון, שלא
שלם את שכר הלימוד עבור בתה — עד
שלא תקבל הנחה של 50 אחוז. כמו עמית
גבר, משפחת שכטמן נשמעה, סירבה לש-
לם את דמי-הלימוד.

לא מכירים. אירגון המורים התיכונ-
ניים איננו מכיר בהסכם הקיים: "מעולם
לא הגענו להסכם מעין זה עם משרד
החינוך", אומר ראובן אבירם, יו"ר אירגון
המורים התיכונים.

לדעת האירגון, ההחלטה המסלה בין
מפרנס למפרנסת היא בלתי הגיונית:
"במצביאות שלנו קשה להבדיל בין מפרנס
למפרנסת", קובע אבירם, "איך אפשר להב-
דיל בנושא זה בין גבר לאשה?"
"שישבת". תורת של עדנה חדלו.
אם כן, לשלם את שכר-הלימוד. צעד זה
גרר, את הפסקת לימודיה של עדנה, וצעד
זה גרר את השבתת לימודיה של כל הכי-
תה השביעית:

השביחה באה קמחאה על הפסקת לי-
מודיה של התלמידה ולא בגלל כל סיבה
אחרת. קבע אבירם. "ישנה הוראה של
(המשך מעמוד 28)

(המשך מעמוד 27)

משרד החינוך שאסור להפסיק את לימודיו של תלמיד בגלל שכר לימוד. מרגע ש"עדנה יצאה מהכיתה, המורים החליטו לא להיכנס."

עיריית פתח-תקווה, מצידה, רואה ב"שבתות מורי השביעית נסיון להפעיל לחץ כדי להשיג את מטרותיהם: "שישבתו" אומר ראש העירייה, ישראל פיינברג. "הם חושבים ששבתות פתח-תקווה תשמש להם קרשקפיצה לכל הארץ. אבל לנו יש כוח. כל זמן שיש הסכם בינם לבין משרד החינוך — אנחנו דורשים שהסכם זה יקויים. ההחלטה על הפסקת לימודיה של עדנה שכתמן היא חוקית, כי ההוראה של משרד החינוך מתייחסת רק לתלמידים. ש"אין יכולים לשלם שכר לימוד בגלל קשיים כספיים. רק במקרה כזה אסור ל"הפסיק את לימודיו של התלמיד. המקרה של עדנה הוא שונה."

הקורבנות האמיתיים. עיריית פתח-תקווה הגישה בקשה לצרמניה בפני שופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, שלמה לבנברג. השופט נתן את הצו. האוסר על המורים לקיים את השבתות או לפעול ל"מען קיומה."

יותר מכולם שמחו על ביטול השבתות. והחזרת הלימודים לתיקנם — התלמידים. בניגוד למצופה. נתקבלה התחושה הבלתי צפויה, כאשר פרצה השבתות, בתגובות של אי שביעות-רצון מצידם. הם הבחינו ב"בהירות כי הם קורבנות החינם של המאבק:

"למה רק בכיתה שלנו שובתים?" טען נח חבירה של עדנה, "יש מקרים רבים כאלה בבית-הספר, אז למה רק אנחנו — שבשנה הבאה צריכים לעבור בחינות בגרות — צריכים לסבול? בחורף לא יכולנו ללמוד, כי הגג דלף. כשסוף סוף נגמרו הגשמים — אז מכריזים על שבתות. שלא ינהלו מלחמות על חשבוננו."

דת

שבעה

מדורי רבנות

"אנחנו רוצים להציל את הילד שלנו. בשביל זה אנחנו מוכנים לעזוב את הארץ ולקבל כל דת שתוריד מעליו את כתם הממזרות." במילים כואבות אלה מסכמים אריון ומוש ורוניקה קורבין שנים ארוכות של מאבק מר ומורט עצבים עם הרבנות.

קשיים בקבלת גט. הרגשה שהרבנות הולכה אותה שולל, על כל אלה מוכנה ורוניקה לסלוח. אבל כתם הממזרות ש"הוטבע על רוני, בנה בן השנתיים, עם זה אין היא מוכנה להשלים.

רק לפני זמן קצר עבר הזוג לדירתו החדשה בנהריה. אבל הוא לא יישאר שם זמן רב. ורוניקה ואריון יודעים, שהם חייבים לעזוב את הארץ, אם הם רוצים להעניק לבנם חיים נורמליים. מה יהיה כשיגדל? כשילך לבית-הספר? והילדים ידביקו לו את הכינוי "ממזר?"

רק המחשבה ממלאה על כך את עיניה התכולות של ורוניקה דמעות.

פגישתם הראשונה של ורוניקה ואריון היתה בטקס הנישואין של ורוניקה עם ירד נעוריה, רופא בבית-החולים הממשלתי בנהריה. אז לא ידעו השניים, שתוך זמן קצר יהיו קשורים זה לזה ב"קשרי אהבה. שכן, ורוניקה היתה כלה מאושרת, ואריון לא היה אלא ידיד וחברו למקצוע של הבעל. זמן קצר אחרי כן עזב אריון את נהריה, ועבר לעבוד כביוכימאי בבית-החולים איכילוב שבי תל-אביב.

איזה אבא הוא אמיתי. קשיים כליים ומקצועיים החזירו את אריון הי גבוה ומקורול השיער לנהריה. נישואיה של ורוניקה היו אז בתקופת משבר. פגישה מקרית ברחוב קישרה שנית בין השניים והולידה אהבה. ורוניקה עברה לגור ב"ביתו של אריון. במקביל הכריזה עליה הרבנות כ"אשה מורדת."

"שלוש שנים, משנת 1967 עד 1970 נלחמנו על הגט של ורוניקה", מספר ומוש בקול נרגש. "הרבנות אמרה לה להגיע להסכם עם בעלה בכוחות עצמה, מכיוון שהיא היתה זו שעזבה את הבית. ב-1970 נולד רוני בננו, וחודש אחרי זה הצלחנו להגיע להסכם עם הבעל. באותו הסכם הוא הצהיר, שורוניקה היא אשה חופשית."

(המשך בעמוד 34)

תקרית עגומה ליוותה את משלוח ארונו

של ח"כ יוסף ספיר מאוסטרליה לישראל

ויהי

בנסוע הארון

שבוללה, שכונה במזרח סידני. הוא נפטר במוצאי-שבת בבוקר בבית-החולים.

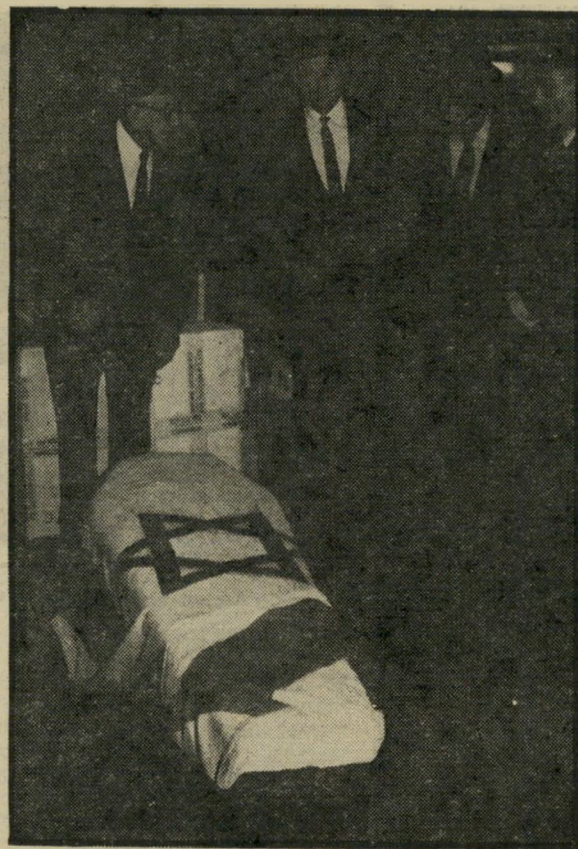
החברא-קדישא המקומית בסידני ערכה את הסידורים למשלוח הגופה לישראל. בנמל התעופה בסידני נערך טקס הספד, ב"נוכחות נציגי הקהילה והמוסדות הציוניים. והנה, כאשר סיים החזן את אל מלא רחמים, ניגש מנהל החברא-קדישא במקום, ר. גמפט, והסיר את הדגל הלאומי מעל הארון.

הראשון שהבחין במעשהו של גמפט, היה שגריר ישראל באוסטרליה, משה אר"א, שניצב ליד הארון. הוא עצר את מנהל החברא קדישא שנסתייע ברב המ"קומי, והורה לו להחזיר את הדגל הלאומי אל הארון. רק אז נחתם הארון ויצא ב"ליווי חברי הכנסת ברקת וברעם והשגריר אראל לשדה התעופה, בדרכו לארץ. אצל יהודי אוסטרליה השאירה הסצנה העגומה טעם מר בפה. ההסברים להסרת הדגל היו שונים. היו שאמרו כי מנהל החברא קדישא הוא דתי קיצוני, אך ה"הסבר האמיתי הוא כנראה פשוט יותר. הדגל, היה שייך לחברא קדישא בסידני. הם לא רצו לוותר עליו ולשלוח אותו עם ארונו של ספיר לישראל.

היה נדמה לו כי הוא מתאושש ומחלים. ביום השישי, לפני שבועיים חש שוב ברע, אושפז בבית-החולים היהודי וולפר

אנשי המכס בנמל התעופה קינגספורד סמית בסידני, מטביעים על ארונו של יוסף ספיר את הכתובת: **ה'עד: תל-אביב** כאשר אנשי הקהילה היהודית בסידני וחברי המשלחת, מתבוננים בהם.

אחרי התערבותו של שגריר ישראל, מניח מנהל החברא קדישא מחדש את הדגל הלאומי על ארונו של ספיר. מימין ניצבים השגריר אראל, וברנד פירסט, נשיא הפדרציה הציונית באוסטרליה וניו-זילנד.

הרב נכנע

הרב, ד"ר ישראל פ"ר (משמאל) מתבונן במנהל החברא קדישא בסידני, המסיר את הדגל מעל הארון. מימין שולח השגריר משה אראל את ידו כדי למנוע הסרת הדגל.

השגריר מתערב

החברים למשלוח

ח"כ משה ברעם ויו"ר הכנסת ראובן ברקת, שיצאו יחד עם יוסף ספיר במשימת הפרלמנטרית לאוסטרליה, מלווים את ארונו בנמל התעופה של סידני, לידם החזן של הקהילה המקומית.

רבנות מתושבי פתח-תקווה חלקו השבוע את הכבוד האחרון לבן-עירם, יוסף ספיר, מי שהיה בעבר ראש עיריית פתח-תקווה, שר בממשלת ישראל וח"כ מימי האסיפה המכוננת של הכנסת. במעמד זה לא דיבר איש על התקרית העגומה שליוותה את משלוח ארונו של ספיר מאוסטרליה, שם נפטר, לישראל. על תקרית זו, שהסעירה את הרוחות בקרב אנשי הקהילה היהודית ביבשת החמישית, מדווחת כתבת העולם הזה באוסטרליה: "יוסף ספיר, שהיה חולה סכרת במשך שנים רבות, חלה בדלקת ריאות בעת שהי"תו בהונג-קונג, בדרכו לסידני כחבר הי משלחת הפרלמנטרית של הכנסת שהוזמנה לאוסטרליה. רופא שבדק אותו בהונג-קונג יעץ לו להפסיק את המסע ולחזור מיד לארץ. אבל ספיר לא שמע בעצתו."

סאבא שרותים (בישראל) בע"מ

שרות - בטוח - תקונים

ככר מלכי ישראל 17 ת"א
טל. 246513, 239715, 222655

SABA

מכירת צגאים חדשים 1971/2
לעת עתה בכמות מצומצמת

1003 * 1180 * 1050 *
SL-1000 * 1150 * 2001 *

שרות מיוחד לעולים חדשים!
מקלט הטלוויזיה הטוב בעולם

TELEVISION
RADIO
PHONO

ITT
SCHAU-LORENZ

סוכנים בלעדים: כינורי בע"מ, פוץ 4 ת"א

קראו את הסידורה הנדירה
בתאורי המין הדניים, המבוקשים ביותר.

עד עתה הופיעו:

1. מרלין
2. טורפות הגברים
3. אורגית מין על הים

יופיעו בקרוב:

1. מסע המין
2. המשגל האחרון
3. מין במחירת

להשיג בכל דוכני המכירה

שבוע טוב לאהבה, אבל אל תגזימו הרגי
טורקי וגנזי, כדברי
הפיתגורס: במישור ה'
משפחתי: שבוע שיג'
רתי. בעבודה: הצלחה
כרגיל. התנהגו בטוב
לב אל אחד מקרוביך.
זה ישתלם לך בעתיד.
אל תנסה לכפות על
עצמך מאמצי יתר ואל
תעשה שטויות. זהו
שבוע של רגיעה.

עליך לרסן את חוסר-סבלנותך. אם כי
נדמה לך שאתה הורך
על מקום אחד, למע'
שה קיימת כל הזמן
עליה. יום ג' הוא היום
המתאים לעסקים, ו'
תפגוש בו אנשים בעלי
השפעה. בתקופה זו
עליך להיות יותר מת'
מיד, עצור ביחסים עם
האדם הקרוב אליך.
תקבל מכתב לא צפוי.

נסיעה אותה תיכננת לקראת סוף השבוע.
תידחה בגלל סיבות שאינן תלויות בך.
לא נורא. עוד צפויות
לך נסיעות רבות. עיי'
קה גדולה, בה הייתם
שותפים לא תצא לפו'
על. באשמחכם. לכן,
אם מעוניינים אתם ל'
המשיך במיקצוע בו
בחרתם, עליכם יהיה
להתאמץ. אחרת מצב'
כס הכולכלי ילך וייע'
שה רע המאמץ כדאי.

השבוע התרכז עד כמה שאפשר בעבו'
דתך. בעוד שבוע-שבו'
עייס תוכל לעבור ל'
מעשים. השתדל לתקן
קשרים שניתקת. התי'
רכז בסילוק חובות
קטנים ומטרידים וס'
לק כל מיכשול מה'
חות עצמך ואל תהיה
תלוי ברצונות של אחי'
רים. צפוי לך רומן.

אינך מקדיש מספיק תשומת-לב לילדיך
ולמשפחתך. משהו אוכל אותך מבפנים
והופך אותך לאדם
חסר סבלנות. טיולים
באוויר הצח ומנוחה
יועילו לעסקיך יותר
מדאגה. בת דלי - ה'
עצות אשר ידיתך נת'
נה לך בענייני לבוש
הן טובות, ורעיונותיה
נכונים. שמעי בקולה ו'
הפסיקי להיות שמרנית.

בעייה חמורה שתתעורר אצל אדם קרוב
אליך תטריד אותך מאוד, אך לקראת
סוף השבוע תיפתר ה'
בעייה על הצד הטוב
ביותר. אל תדרוש מבן
זוגך יותר ממה שהוא
מסוגל לתת, והתאזר
בסבלנות. אם לא תטי'
פס עליו הוא יתרכך
ממילא, ויתנהג בחבי'
בות רבה יותר. אל
תבזבזי את כספך ה'
יקר על שטויות סתם.

מחכה לך שבוע מוצ'
לח בצורה בלתי רגילה
לפרשיות רומנטיות.
נצל את הרגע, והפק
מהצלחתך את כל ה'
הנאה. אל תגויס ב'
התחשבות ברגשות ה'
זולת. תן להם לדאוג
לעצמם ועשה חיים.
הנה לה לקנא קצת,
ולחיצור איזו מציאה
אתה. בת טלה, ידידות ישנה תתפתח
השבוע לאהבה, שתהיה בתחילתה חדי'
צדדית, אמנם, אך אל ייאוש - בסופו
של דבר תצליחי. למהמר: הצבע ה'
אדום עשוי לעזור לך לצאת מן הבוץ.

חשכנות היא מידה טו'
בה, כשהיא לא מוגד'
מת. אל תמנע מבר'
זוגך דברים שהוא רור'
צה בהם. למרות שבי'
ענייך הם נראים כביד'
בזו סתם. פגישה מיק'
רית תביא עימה הזדמ'
נויות בלתי-צפויות מב'
חינה חברתית, וסוף
סוף תוכל להגשים את
שאיפתך הישנה. בחי-שור - תקני את
היחסים עם חברותיך לעבודה, והתרחקי
מן הבוס. חביבותו הנוכחית נובעת מאינ'
טרס אנוכי שלו, ושום טובה לא תצמך לך.

היסודות האיתנים ש'
אתה עומד לבנות, יתי'
נו בקרוב את פריים.
אומנם נדמה לך שבת'
זוגך מתייחסת אליך
בקרירות, אבל אין
מקום לדאגה, היא
אוהבת אותך יותר
מתמיד. התייחס אליה
בהתאפקות ובהבנה, ו'
אל תסבך את אהבתך
כס בדמיונות-שווא. המשך ליהנות מגן'
העדן שיצרתם עד כה. המאמץ בעבודה
הוא זמני. המשך להתמסר לה, המאמץ
כדאי. היה רציני, התמורה לא תאחר.

סוף-סוף עומדים להת'
גשם תיקוותיך. השבוע
יש אפילו סיכוי שתרי'
כשי את מה שאת חור'
למת עליו מזה מיספר
שבועות. תתפלאי, אבל
רכישתך תגרום אושר
גם לבן-זוגך, שאגב,
עדיין ממשיך לאהוב
אותך למרות התנהגותו
החזירית. אתה, סרטן,
עומד השבוע בפני החלטה קשה ביותר.
לא תצליח לפתור את הבעייה שלך. המתן
עוד קצת, אולי בכל זאת היא תיפתר.

כדאי שתבדוק שוב אם
השמועה שהגיעה ל'
אוזניך אמנם נכונה.
עד שתהיה בטוח בני'
כוונותה - אל תעשה
כלום. היחסים הטו'
ביים עם אדם קרוב
אליך יימשכו ותזכה
לשלווה לה חכיית.
לביאה - אל תמחדי
לבזבזי כסף, ואל תנחי
לידידותיך להפריע בחיי האהבה שלך.
למרות שאת סומכת עליה, את עלולה
לגלות שהן מנסות לשים לך רגל. לאנשי
העסקים צפויה הכנסה בלתי-רגילה.

לאחר הפסקה ממושכת,
חזרת להיות עצמך.
נצל את השלווה היח'
סית ממנה אתה נהנה
כדי לקדם את מעמדך
בעבודה לשפר את ה'
יחסים במשפחה. פקח
עין על שותפיך ועל
הכפופים לך, ואל תתי'
רשם מדברי חנופה.
בתולה - אם תניחי
לו לרכב עליך תגרמי סבל לעצמך, ואת
היחסים לא תשפרי במאום. אל תפחדי
להיות תקיפה. בתנאי שהייה צודקת, הוא
לא יודור לברוח. השבוע יצוצו בפניך
כמה אתגרים חשובים. הימנעי מנסיעות.

"כאן זה כמו שיקאגו..."

העוגות מתוך ארגון הזכוכית ומונחות על הדלפק. "הינה, קח כסף", זורק מושיקו לירה בודדת על הדוכן וחופף בשאגת צחוק את העוגות.

חאראקה

בריאה

החבר'ה עוזרים לו. רוב העוגות נשמטות לריצפה ונרמסות שם. "אל תשכח את העודף", שולח מישו לזכרון כשי החבורה נשפכת חזרה לרחוב.

מבצע מספר אחד של בוקר שיגרת בקדמה הושלם. זזים הלאה. היום קצר כי

ל זר נראית קדמה במבט ראשון כי עיירת-בוקרים מכסיקנית. בתים לבי נים, דרכי-עפר מוכות שמש, דממה כבדה, שוממת. בשעות הבוקר המוקדמות עוזרים את העיירה שברמת-השרון הגברים העובדים. רובם נוסעים להרצליה, לבתי-החרושת של העיר הגדולה. לאחר שיצאו שוקעת קדמה שנית בתרדמה. עד לשעה 12.

תחילה מגיח אחד. שערו סתור, עיניו מוכות שינה עדיין. הוא יוצא מפתח הי בית ופוסע עם הרחוב הריק למרכז, לי מילק-בר, לנקודת ההתייצבות של צעירי העיירה.

ב-12.30 התקן מלא. כולם הגיעו, מתגורר

הנוער של קדמה אומר:

..קולנוע - אין! בית-הנוער - סגור!

הקפה נשרף! אז מה נשאר לנו

לעשות אם לא חאראקה ולהרביץ

יריות באויר?

שמתחילים אותו ב-12. צריך עוד להספיק משהו. איזה מישחק קלפים קטן בצריף של החבר'ה, או אולי חאראקה בריאה במכונית אמריקאית שופעת צילינדרים מנווה-מגן הסמוכה?

כן, נווה-מגן. מישכנה הירוק והנוח של צמרת-צה"ל וסתם בעלי-מאה, קרובה מאד לקדמה. ליתר דיוק היא חלק ממנה. נווה-מגן מתחילה במקום שנגמרת קדמה ולי היסר. דבר לא מפריד בין השתיים. דבר מלבד ההרכב האנושי כמובן.

יעקב שרייבר, בן 18, צבר, לא לומד, לא עובד ולא משרת בצה"ל. "למה אני קם ב-12. מותומרת? קשה לי לקום ב-בוקר, אני אוהב לישון או אני קם ב-12.

דדים בקבוצות של שלושה-ארבעה. מתכי ננים בעצלהיים את השעות הקרובות. הי גיל הממוצע 16. ניתן למצוא שם ילדים בני 14 ונערים בני 17-18. אפילו מבוגר אחד בן 20 יש. "האבא שלנו", הם קוראים לו בחצי-צחוק.

"היי מושיקו", עולה לפתע קריאה מאחת הקבוצות, "למה לא ניכנס בתוכו לקנות קצת עוגות?" תרועות צחוק עונות מכל עבר להצעה. הם זורמים פנימה, כעשרים צעירים שחרחרים מגודלי שיער.

"תן לי את כל העוגות", פוקד מושיקו על הזבן הממושקף, "נשלם, נשלם". הוא מרגיע את סימן-השאלה הנספח ש-נמרך על פני הזבן. אחת-אחת מוצאות

החבר'ה מקלפים בצריפם הפרטי, אותו החרימו לפני כשנה. הצריף משמש מקום מיפגש וביולוי לאותם נערים הנראים בתמונה למעלה בפיתחו של המילק-בר. הצריף הוא לשעות היום.

קלפים בצריף

חזק מזה איך אפשר לקום בבוקר אם הולכים לישון בבוקר?
הגיוני, לא?

לעבוד? בשביל מה לעבוד?

עקב אינו ישן בלילות. לא שיש לו נדודי שינה חלילה, הבחור בריא כמו צמד שוורים.

בלילות מסובבים עם התכרה, הוא מסביר, עושים איזה עבודה קטנה פה ופה, עושים חיים, או שסתם משתוללים. יעקב נעצר כבר 8 פעמים על-ידי המשטרה על השתתפות בגניבות.

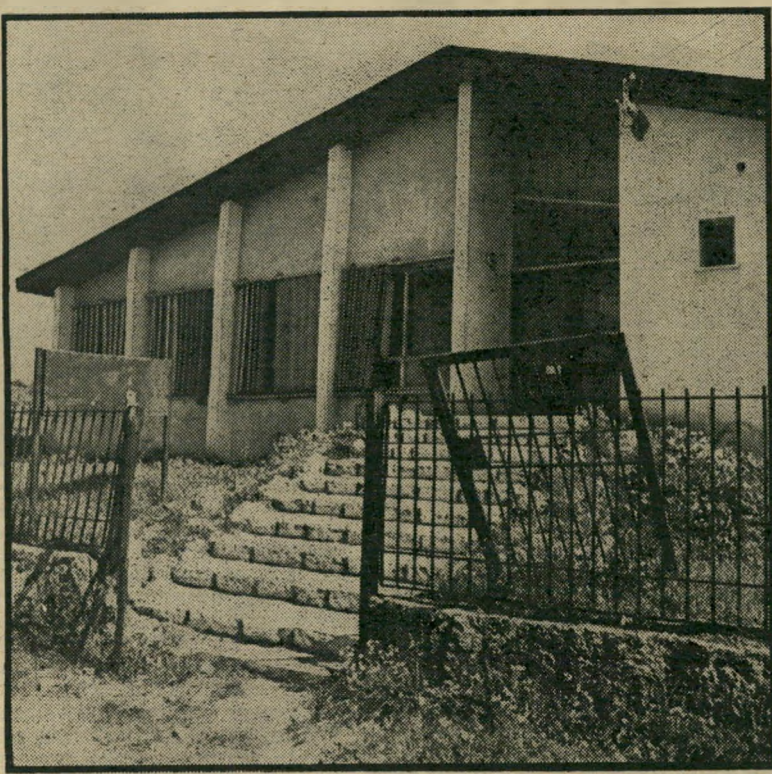
לעבוד? בשביל מה לעבוד? הוא שור אל בתימהון כן, אם אין כסף לוקחים מהחברה. לא צריך להחזיר. מה אנחנו בנק? אין דבר, כשלי יהיה והוא יצטרך גם אני לא יסגור לו את היד.

איך לברוח?

אברהם חנו הבחור הטוב של קדמה. בגלל קירבתו לחבורה נתבקש על-ידי המיטרה לחלושין על מעשי חברה וסירב. עם הכנופייה אינו משתף פעולה. שני הצדדים קורעים אותו לגזרים.

בעלהבית שכח עם מי יש לו עסק. ערב אחד נמאס לו מההשתוללויות, טילפן למיטרת-הרצליה והזמין נידת לפיזור החברה שערכו פוגרומים בבית-הקפה שלו. בערב יום המחרת כבר לא השתולל אף אחד בבית-הקפה. הוא נשרף במשך הלילה.

בית הספה השרוף

מחוסר מדריכים. המדריכים פוחדים לבוא אלינו, צוחקים גבררי קדמה, הם יודעים שעלינו קשה לעשות אבוי-עלי. כל פעם שבא אחד חדש, אנחנו מקרקסים אותו. בסוף יצא לנו שם שלא כדאי בכלל לבוא אלינו או סגרו לנו את המועדון.

המועדון הסגור

סגור מחוסר תקציב. היו מביאים סרטים מחורבנים, מספרים נערי קדמה, חצי מהסרט היה חתוך ואת החצי השני היה המסריט מקפיץ, אז מה נשאר לנו לעשות? חיינו משתוללים על הכיסאות, חורסים ושוברים הכל. בסוף סגרו אותו, יעני מחוסר כסף.

הכין. המיטרה שהגיעה לאחר מעשה ספרה למעלה משלושים פגיעות כדורים בתוך המילקיבר עצמו. מזה למה אנחנו כאלה? איך אנחנו יכולים להיות אחרת? משיב-שואל אלי אביכור, נער בן 17 בעל גוף אתלטי ודמי

יכול לצאת אפילו עם כדור בראש. פה זה כמו שיקאגו. גם כדורים עפים בקדמה. לפני חודש וחצי, כטוב ליבם של החברה בי מילקיבר, שלפו כמה מהם כלי-נשק והחלו לרסס את הסביבה. כך סתם בשביל

צעיר זה נמצא אמנם בפיקוח של קצין מבחן, אך פיקוח עושה בקדמה רושם קטן מאד. פיקוח מישטרתי למשל. ערב-ערב מסירות שתי ניידות באזור. הלוח ושוב, הן נוסעות ברחובות הריקים. אך כשקורה משהו, חאראקה למשל. נגמר הפיקוח.

אנחנו עושים חאראקות ברחוב של המילקיבר, למה שמה הרחוב הכי טוב. שמה המרכז ובאים הרבה אנשים ליסתי כל. המספר, נער בן 14. פניתינוק מאר רכים, שיער שמוט על מצח. תיק-פלילי ראשון בגיל 12: פריצה לצורך גניבה. כשהמיטרה שומעת שיש חאראקה, ממ' שיר הילד בסיפורו, הם באים עם שתי הניידות ונעמדים בשני הצדדים של הרי חוב. זאת אומרת הם סוגרים אותה. הם עושים את זה בשביל שלא נוכל לצאת עם המכונית ולעשות חאראקה בנווה-מגן. אבל בתוך הרחוב של המילקיבר אנחנו עושים מה שאנחנו רוצים. השוטרים עומים ומסתכלים. מפחדים בכלל לגשת.

יריות

בשביל הכיף

החברה שולטים בקדמה. איתם אסור להתחיל. בעל בית-קפה ששכח זאת לפני חודש. התלונן במיטרה על מעשי בריונות. גילה למחרת יום התלונה בית-קפה שרוף למשעי.

גם השוטרים יודעים את זה, אומר יוסי אברגיל בחיוך בטוח, הם יודעים שאיתנו לא כדאי להתעסק. מי שמתחצף

אלפי תלמידי־תיכון בירושלים חברו יחדיו וחתמו על
עצומה בה הם תובעים מאשרד החינוך והתרבות
לשנות את תוכנית הלימודים הנוכחית מפני ש

"מחנכים אותנו

מערכת השעורים

סדר השעורים	יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	הם ששי
1	תנ"ך	אנגלית	תלמוד	תנ"ך	היסטוריה	יגאל אלון
2	חשבון	ספרות	חשבון	אנגלית	צרפתית	חשבון
3	חשבון	היסטוריה	אנגלית	חשבון	תלמוד	ספרות
4	אנגלית	תלמוד	צרפתית	היסטוריה	חשבון	אנגלית
5	ספרות	היסטוריה	תנ"ך	ספרות	אנגלית	צרפתית

כמו עדר!"

לפני כשנתיים הגיע לארץ רב דוקטור אמריקאי שהתיישב בירושלים, פתח משרד רד והחל לעשות למען קרוב בני־ישראל לדת אבותיהם. האיש, דניאל טרופר, קרא לאירגונו גשר, החל מתקשר לתלמידי־תיכון, עימם נפגשו במסגרות שונות והיה מרצה לפנייהם. במהלך מסע־ההתעוררות שלו נעזר הרב טרופר בצעירים דתיים, בעיקר מבני־עקיבא. איתן ממשיך בלהט אופייני של מטיף: "שמעתי לפחות מפקח אחד שהוא לא מרוצה מהמצב וצריך באמת לעשות משהו. כמו שזה עכשיו זה לא יכול להמשיך ואנחנו נדרוש שינוי. איזה שינוי? לא, את זה אני לא יכול לדעת, כי אני לא מורה ולא משרד החינוך. שם יושבים מומחים, שהם יחליטו. התלמידים חולים וצריך לתת להם רפואה. זה בדיוק כמו עם חולה שבא לרופא ומבקש רפואה והרופא מחליט מה טוב לחולה. ואם מה שהוא נותן לא גורם לשיפור, הרופא צריך לחפש תרופה חדשה. עד שהחולה יגיד בכל מאת האחושים שהוא הבריא." איתן מימוני המשיך לדבר בקצב לוחט. מאחורי דבריו לא הסתתרה שום הצעה

של ספק כי יש לנו עניין עם דמגוג. שמו איתן מימוני, והוא חוצב את נאומו בהתלהבות מקצועית מפתיעה לגילו (17.5): "ערב אחד ישבנו כאן, פותח מימוני, ודיברנו המון דברים ועשינו המון השוואות בין הלימודים בבית־הספר, הלימודים בישיבה בה אני לומד, וכותרת המחשבה שמקנה לנו תנועת גשר. דורס אמר: בחיי שנמאס לי ממערכת הלימודים המשעממת של בית־הספר. אני רוצה לעשות משהו! אני הבנתי בדיוק על מה הוא מתלונן. באופן ספונטני לגמרי אמרתי: תביא דף נייר ועט ואני כותב לך עצומה יפה שתשאיר את שר החינוך פעור פה. כך זה התחיל."

למען האמת התחיל הדבר הרבה קודם. פעם היה איתן מימוני תלמיד תיכון כחול־תכלת בדיוק כמו שני רעיו. זה היה בחמישיה. בתחילת שישית החל להתעורר. בקע מקליפתו והצטרף למצפן. אלא שהאירגון השמאלני הותיר במעורבות מיהן שאלות רבות מדי. איתן חיפש הלאה וכך נפל על גשר.

כל מי שכותב עצומה, אומרים עליו שיש מאחורי העניין גורמים שמאלניים פוליטיים. עלינו להכחיש בכל תוקף שיש מאחורינו גורם כלשהו. צריך להיות ברור שמה שעשינו הוא ספונטני בהחלט ואין שום גורם מאחורינו."

גורם שמאלני־פוליטי אמנם אינו מסתתר מאחורי העצומה אך גורם כלשהו, בכל זאת, ישנו: דורס מכנה אותו "האב הרוח"

מה שעשינו הוא ספונטני בהחלט. שום גורם

פוליטי או אחר לא עומד מאחורינו."

ני שלי. "אב רוחני" זה אינו נמנה על תלמידי בית־הספר התיכונים בירושלים ושמו אינו מופיע כלל על העצומה. דמיון זה החיצוניות אינה משאירה רושם מיוחד. דמות כחוושה של צבר תימני, חובש כיפה ומרכיב משקפים. התנהגותו, להבדיל מי צורתו, שופעת בטחון עצום. הוא מתיישב לשיחה בשררה כמעט קיסרית, אך המרגש ליות שהוא מתחיל להפיק מסירות כל צל

דים העירונית בירושלים ותלמיד כיתה י"ב בבית חינוך עירוני ג'. מיכאל קירשנר באום הוא חבר בפרלמנט לנוער וחברו לכתה של דורס. שמות השניים הפועו ראשונים בעצומה לשר. הם היו גם יומי העצומה. דורס ומיכאל גילו רצון כן להסביר את עצמם, אך ראשית, כעסקנים מנוסים, חשו צורך לתת הצהרה: "משום מה,

מחקר סטטיסטי גילה שבשבע שנים עבר כי 75% מתלמידי בית־הספר התיכונים בארץ לא קיימו יחסים מיניים מעורבים. עם זאת נתגלה באותו מחקר כי המין תופס בכל זאת מקום מרכזי במעניהם של הצעירים. הם לא מפסיקים לדבר על הנור שא. מה שעורכי המחקר לא יכלו לדעת בשעת עריכתו הוא כי לא רק ענייני־מין מסתובבים לאורח־המחבר בראש. מכתב תלמידי בית־ספר תיכונים בירושלים אשר נשלח אל שר החינוך והתרבות, יגאל אלון — מוכיח זאת מעל לכל ספק. המכתב בא להביע מורת־רוח משיטת הלימודים הנהוגה ברוב בתי־הספר העל־יסודיים בישראל. חמישה שמות היו חתומים על המכתב ו־1883 חתימות הספדו על־ידי תלמידים מזדהים. תלמידי כיתות י"ב בירושלים הטיחו במישרד החינוך האשמות חמורות. לטענתם:

- רב השינון ומעט החינוך למחשבה עצמית.
- רב הלחץ ומעטה ההנאה מהלימוד.
- רבות הבחינות ומעט הזמן המוקדש לעבודה עצמית ולעיון.
- מרובות ההוראות מלמעלה ומעט מדי המשימות בין מורים ותלמידים.
- "אנו מציעים", כתבו הגימנזיסטים, "כי נקיים במשותף פורום לדיון וליבון בעיות החינוך התיכון, שאנו הנשוא הפסיבי שלו. הפורום יוקם במסגרת ארצית, עירונית, ובית־ספרית. במגמה להגביר את ההידברות בין מורים ותלמידים, לחנך את הנוער לאורחות פעילה ולצמיחה לתוך חברתנו הדמוקרטית."

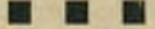
דברים כדרכנות. מי הם העומדים מאחוריהם? דורס ביאליק הוא יו"ר מועצת התלמידים

קונקרטי. לא תמיד היה מובן למה הוא מתכוון. דורס ומיכאל הביטו עליו כעל קדוש המבין לליבם. הם עצמם לא פצו את פיהם. עיניהם הקשובות כמו הסכימו עם כל מילה שיצאה מפי הדובר. כשהופ-נתה שאלה לדורס ונקטע שטמונו האיתן של מימוני, נעלם. האב הרוחני: „אני

„לומדים, לומדים ולומדים

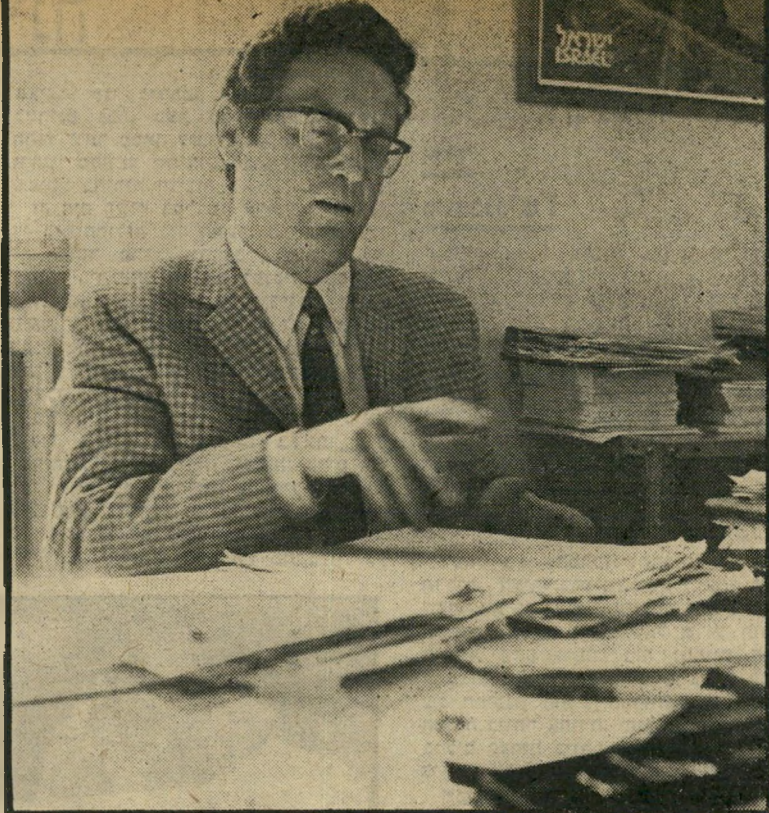
ולא יודעים כלום...

מדבר כי איכפת לי כל המצבו אני מדבר כי אני יודע לבטא את הדברים... „אך אתה הרי אינך חתום על העצומה. תן לבעליהדבר להשמיע משהו.

איתן נאלם, דורס פותח: „אני רוצה שיחנכו אותי לחשוב. אני רוצה לדעת איך להתמודד עם בעיות מציאותיות. מערכת החינוך, כפי שהיא כיום, משאירה אותי לאחר בתי-הספר התיכון בחוסר אונים לנוכח מציאות בעייתית. הצורה בה מלמדים אותנו בבתי-הספר אינה אלא שינון לצורך בחינות. נותנים לנו סיכומי שיעור וכל מה שנשאר לי בזיכרון אינו אלא סיכום השיעור. מעבירים לנו שיעור ריית'ן ולא מראים לנו את היופי שב-תנ"ך. לפי שיטת הלימודים הקיימת איני מבין את התנ"ך. לא כהיסטוריה ולא כספרות. איני יכול לדעת מדוע נבדל עם ישראל מכל העמים.

מוסיף לדבריו מיכאל: „נוצר מן מצב במערכת החינוך העלייסודי, ואין זה אומר שהוא לא קיים בחינוך היסודי, שחומר שמוכא ישירות על-ידי המורים אין לו קשר ושייכות לתלמיד. אנחנו צריכים ללמוד כמות גדולה ולשנן בלי סוף. לומ-

הכל שטויות,

חות, ריקות מתוכן שנשאבו מכלים זרים. אנו ערים לצורך בשינויים ושיפורים מתמידים במערכת-החינוך, אך לסטות מקיצוניות אחת לשנייה ביו-לילה, אי אפשר.

בכל המקצועות הנדרשים עתה. מבלי לתת ביטוי הולם לכשרונותיו ונטיותיו הסגור ליות — נאפשר לו לבחור מתוך שורת מיקצועות צירוף מיקצועות אשר יתאים לידיעותיו ולאפקי התמחויותיו המיוחדים. אנחנו בהחלט מחפשים דרך שיהיה בה מן המיווג של סמכות למחנכים מחד וחופש בחירה אישית לתלמיד, מאידך.

„שהתלמידים לא יניפו

עדין דגלים אדומים.

בחירה. כל צעקות החמס של התלמידים. נאמרו בהגומה והכללה רבה. „בכלל, מחייך רונן, „לשימוש בסיס מאות על מהפכה בחינוך, במגמה לשנות דברים — צריך להתייחס בספקנות. חינוך עוסק בבני-אדם — גם מורים וגם תלמי-דים. לא אלה ולא אלה משתנים במהירות. דעות, עמדות וגישות שייכות לתחומים הקשורים עם הזמן, וכפי שהעולם לא נבנה ביום אחד, כך מערכת-החינוך אינה קופצת מקיצוניות אחת לשנייה תוך לילה אחד. „אנחנו מתיחסים ברצינות לכל טענה או מורת-רוח, ונטה אופן קשבת לכל תל-מיד שמשוה כואב לו. בינתיים רצוי שלא יניפו דגלים אדומים כי אנחנו ודאי שאיננו אנטי-שינוי. ההיפך הוא הנכון. כדי להוכיח כי הדברים אינם מתבצעים רק בשדה המלל, סיפר דן רונן:

מיכאל קירשנבאום

„כל אחד ילמד מה שהוא רוצה.

דורס ביאליק

„אני רוצה ללמוד לחשוב ולא לדקלם!

איתן מימוני

„בישלת לבד, תאכלו בעצמכם.

„ברור לנו שצריכות להימצא דרכים מתאימות לחינוך-מימי בבתי-הספר. אנו מקיימים על כך דיונים תמידיים. ומחפ-שים את הדרך הנכונה. בשלב ראשון הוצאנו חוברת על המשפחה. שנשלחה לכל המורים ותפקידה להיות מועברת בשעות המחנך. במקביל, עומדים לרשותנו מרצים מסוגו של ד"ר עימנואל חגור ואחרים, אשר אנחנו ממליצים לבתי-הספר להשתמש בגישת החינוך-המימי שלהם. „אנו ערים לעובדה כי הקוד המוסרי של ימינו שונה מזה של פעם, ולמעשה כל מערכת-החינוך, שלא לדבר על החברה האנושית, מתלבטת בעניי המוסר. קבור צות שונות באוכלוסייה מתיחסות באופן שונה לבעיה המינית ומערכת החינוך מחפשת את הדרך הנכונה להעברת העי-רים לבעיה המינית. שומצאים בשלבים של השתנות. דבר אחד צריך להיות ברור: האם אנחנו רוצים לשנות את הנוער בהת-אם לדמות העולם כפי שהיא נראית בעיני המבוגרים, או שאנחנו רוצים לעזור לנוער בתהליך השינוי ולאפשר לו ליצור עולם שהוא רוצה להיות בו.

ידי מכל העסק ותאכלו את מה שבישלתם.

אמר ד"ר דן רונן, עוזר שר החינוך: „התלמידים מגוימים. הגומתם נוטה לשימוש בסיסמאות והכללות שאינן מבר-ססות די צורך. אנחנו ערים לצורך בשי-נויים ושיפורים מתמידים במערכת-החינוך והתאמתה לתנאים ולצרכים המשתנים ול-ייחוד האינדיבידואלי של כל תלמיד, אך לסטות מקיצוניות אחת לשנייה. לא זו הדרך. השר עצמו קבע הנחיות לשינויים בבחינות הבגרות, למשל, הנחיות שיביאו לשינויים מהותיים בחוכנות הלימודים. „שינויים יבואו גם בבחינות הבגרות. כשהדגש יושם יותר על חשיבה מאשר על שינון. זאת, מבלי להקל ראש, כמובן, בחשיבותו של ידע וזכרון. גם בבחינות תפוזרנה על פני שלוש השנים האחרונות של בתי-הספר העלייסודי, באופן שהתל-מיד ייבחן במקצוע הנדרש באותה שנה בה הוא סיים את לימודיו במקצוע. „שלישית, וכאן הדגש העיקרי, במקום לתבוע מכל תלמיד לעמוד באורח אחיד

חופשי ושום דבר זה לא חובה. כל תלמיד יכול לבחור לו את המקצועות המעניינים אותו במיוחד ובצורה כזאת הוא לומד עם הרבה יותר חשק ומתפתח למחשבה עצמאית. שיטת-החינוך כפי שהיא קיימת היום בארץ, בפרט עכשיו, כשכל העולם מלא מלחמות, חוטאת כלפי הילדים. „השיטה יוצאת מנקודת ההנחה כי האדם הוא רע מטבעו. זה לא נכון! לפי שיטת החינוך החופשי עליה מדבר ניל בסיפרו, האדם הוא טוב מטבעו. וכשניתן לו החופש הוא יפנה לדברים הטובים. אני לא חושב שהחופשיות יוצרת תסביכים. בשיטת החי-נוך החופשי מורה שווה לתלמיד ותלמיד שווה למורה. ככה הייתי רוצה שיהיה בארץ. מטען עשיר יותר של ידיעות, אך את המטען הזה לא להכניס בכוח אלא על-ידי פיתוח כושר המחשבה. אני בטוח שיגידו שבשיטה כזאת בטח כולם יתפר-פרו אך זו הגישה של אלה החושבים כי אדם רע מיסודו.

איתן מימוני, הקשיב לדברים מוועד: „אני בכלל לא ידעתי שיש לכם דברים כאלה בראש, אמר לחבריו, אני מושך

דים ולומדים אך לא יודעים כלום.

או מה אתם מציעים?

איתן: „אנחנו לא יכולים להציע, אנחנו יכולים רק להתלונן ולהעיר את תשומת הלב. אנחנו חייבים לצעוק חמס עד שיבוא שינוי. איך — זוהי בעיית אנשי החינוך. „גם השינוי שייבוא לא ימצא חן בעיניכם, שהרי לא אתם הצעתם אותו? „נמשיך לצעוק. נמשיך להתאונן עד שיבוא שיפור ממשי. זוהי זכותנו כאזרחי המחר של מדינת-ישראל. הבעיה היא ש-אנשי החינוך מנותקים מהמציאות הקיימת ואם נוכיח להם שלא הכל חלק וטוב כמו שהם חושבים, זה ישנה את נקודת מבטם, ואולי אז ידעו איך להתאים תוכנית-לימודי-דים שתענה על הצרכים של הנוער הלז-מר. אסור לבזבז ארבע שנות לימוד בבית-הספר התיכון על חומר בלתי מעניין ושינוי טפשי. שינוי חייב לבוא.

עם קצת לחץ מוכנים אבות המהפיכה להיות קונקרטיים יותר:

„יש ספר, מספר מיכאל, „שלדעתי הוא ספר חובה למורים: טאמרהיל מאת ניל. מסופר בו על בתי-ספר שבו החינוך הוא

(המשך מעמוד 28)

ושאין מצידו כל התנגדות לנישואיה השניים עם כל גבר שהוא. שבוע אחרי זה קיבלה ורניקה את הגט. אלא שבתחתית הטופס נרשמה בכתב יד הערה קטנה: "לשימוש הבעל בלבד — האשה אסורה להתחתן עד לבירור בבית הדין".

הם רצו לדעת מי אביו האמיתי של רוני, ממשיכה ומספרת ורניקה. "אני רשמית אותו על שמו של בעלי הקודם. במשרד הפנים יעצו לי לעשות את זה. הפקיד אמר לי, שאם אני, שארווין הוא האב האמיתי, יכריזו על הילד כממור. בגלל זה לא רציתי להגיד ברבנות את שם האב האמיתי. אז הם הבטיחו לי, שאם אני, יתנו לי תעודת-גירושין רגילה. בלי כל הערות נוספות. לא היה לי כבר כוח לכל הביורוקרס האלה. לא יכולתי להמשיך יותר בצורה כזאת. חשבתי, שאם אשקל את הגט, אוכל להנשא לארווין, ונעזוב את

הציצו ופנו לדרכם. אחדים חזרו שוב. בטחונם גבר. כעת כבר התקבצו לפני החדר יותר ממאה עובדים של בית-החולים ודרשו מהוועד שמיצגם כביכול דבר אחד פשוט: בחירות חדשות. זה היה השיא במלחמה ארוכה של עובדי בית-החולים נגד הוועד. המלחמה הח' לה כאשר מרדכי גורשטיין מזכיר ועד עובדי בית-החולים יצא לפנסיה. במקומו מינה כמוזכרת הוועד את ידידתו, רבקה סופר, אחות במקצועה. סופר לא הספיקה לחמם את הכסא שניתן לה, וכבר הציעה למנות כיועץ מיוחד לוועד-העובדים את... מרדכי גורשטיין.

גורשטיין הקשיש, הרוח החיה בועד עובדי בית-החולים, היווה בשעתו את ועד-העובדים ומזכירות ועד-העובדים גם יחד. הוועד בבית-החולים המעסיק קרוב ל-1250 איש, כולל 21 נציגים. אלא שכל ה'21 היו רקע דל לפעלתנותו הרבה של גורשטיין. כל החלטות הוועד היו מתקבלות ב-

עובדי ביה"ח ביילנסון עם מרות הפגנה מחמלת מקום לפנסיונר

מוזכרות בת תשעת החברים, שהיו מרימים ידם אוטומטית כמצוות גורשטיין. מצב זה נמשך גם לאחר שגורשטיין יצא לפנסיה והתמנה כיועץ הוועד בהשראת ידידתו ה' מוזכרת.

קבוצה של עובדי בית-החולים בתמיכת חלק מחברי הוועד שלא העזו להתקומם ב' גלוי, החלו מחתימים את העובדים על דרישה לכנס לישיבה את כל עובדי בית החולים. כשהמטרה הסופית הינה עריכת בחירות חדשות לוועד-העובדים.

יוזמי ההתחממות היו: שלמה מלחי — עובד חדר-ניתוח. חביבה עזרא — סלפרי ניסטית, טובה אברהם — אשנכאית ו' סעדיה גרונאי — שרת.

שכם אחד נגד הוועד. הוועד השיג את החתימות של יותר מ' 450 עובדי בית-החולים. הם קיוו שבי' עזרת החתימות וכלו לקיים אסיפה כל' לית של כלל עובדי ביילנסון. אך ועד' העובדים התעלם לחלוטין מהם ומחתימיהם. אז סנו העובדים למזכיר הוועד הארצי של עובדי קופת-חולים, יעקב בן יורי והציגו לפניו את הבעיה. מזכיר הי' ועד-הארצי הקשיב אמנם לטענות, אך הצהיר בסיומן שאין הוא יכול לעשות דבר, בינו לבינם הוא מוכן להודות בצד' קתם, אך לדאבנו אין ביכולתו לעזור.

בראותם כך החליטו אנשי ועד הפעולה כי הנשק היחיד שנותר בידם הוא ההפגנה. הם קראו לעובדי בית-החולים להפגין ביום ששי, 28 לינואר, בין תשע לעשר בבוקר. עם היוודע דבר ההפגנה קיבל ועד הפעולה הזמנה לבוא לבירור נוסף אצל ב' יורי, מזכיר הוועד הארצי. הבירור נקבע בדיוק לשעת ההפגנה. הוחלט לבי' טל את ההפגנה בתקרה למציאת הסדר אצל ב' יורי. אך הישיבה לא העלתה דבר, לא נותר אלא לקבוע תאריך להפגנה חד' שה. בעקבות ההפגנה שנערכה הודיע ועד בית-החולים שהוא מוכן לכנס אסי' פות עובדים, אך לא כללית כי אם קטנת ריאליות. לכן מתנגד ועד-הפעולה. גורעם על כלל עובדי בית-החולים לעמוד שכם אחד נגד הוועד.

הרשות

איך

מתכננים?

כיצד אושר תכנון הקיץ של הטל-וויזיה הישראלית?

אלמלא היה זה עצוב כל כך, היה הדבר יכול להישמע כבדיחה: לישיבת מליאת רשות-השידור, בה חברים 31 איש הופיעו בסך הכל כחריסר חברים. מהם עזבו כמה באמצע. ה'ור היוצא של רשות השידור, ד"ר חיים יחיל והממונה על הטלוויזיה ישעיהו תדמור, הסבירו באריכות את פרטי הצעת התכנון. אחר-כך ניתנה רשות ה' דיבור לחברים. אפשר היה לחשוב, שכו' לם יבקרו חריפות את התכנון, אך לא: רק שני חברים טרחו להעיר הערה כלשהי.

רפאל בש מהמרכז לתרבות של ההס' תדרות, העיר ברצינות כי לדעתו צריך לשדר את פסוקו של יום לפני החדשות של השעה 10. חבר אחר שאל מדוע תופסק תוכנית מדע ודעת. בזה נסתים הדיון הממצה. איש לא התייחס ברצינות לגופו של התכנון החדש המהווה בעצם נסיגה חמורה ביותר אחורה. יחיל סיכם את הדיון במלים קצרות ביותר: "מאחר שאני רואה כי אין מתנגדים — התכנון אושר".

המחאה שלא הוגשה. 30 מבכירי העובדים בטלוויזיה, שהחליטו קודם לכן לפנות לחברי מליאת רשות-השידור ב' בקשה לדחות את אישור תוכנית המישר' רים, החליטו ברגע האחרון, נוכח הולזול הבולט לעין של המליאה, כי חבל על הסיחה.

אבל במחאה, שלא הוגשה, נכתבו דב' רים הראויים שיביאום לידיעת הציבור: "לדעתנו, כתבו העובדים, מתעלם התיכ-

עלידי חברת ישראל-פילם בהשקעה של 30 אלף ל"י, לא נתקבל לשידור על-ידי הנהלת הטלוויזיה, בטענה כי מפיקו לא עמדו בדרישות התסריט. עירבנו פרשיות ולא ראינו את כל אלה שהובטח לראיינם. המפיקים הגישו ערעור על ההחלטה, שהיא חסרת תקדים בתולדות הטלוויזיה הישר' אלה. הסרט הוחזר לביקורת נוספת. למ' רות שהוכנסו בו תיקונים, הוא נפסל שוב. • כאשר כתבה התסריטאית תלמה אלג'ון את תפקיד אוליב של פופאי ל' תוכנית הילדים מה למעלה מ' למטה, היא חשבה על הקומיקאית כליה שפירא, לה יועד התפקיד. אולם בשלבי החזרות המאוחרים, הוציאה טליה את עצמה מן הממונה, מסיבות אישיות. על השאלה: "על מי היא ממליצה כמחליפה?" השיבה: "אין מי שיעשה את זה במקומי". חברי הצוות, שכלל את מומו הקוף, דרורה חבקין, במאי הבידור יוסי צמח וה' מפיקה, רקדנית בעבר, צלילה רוז, היו אובדי עצות. אז הועלה במקרה שמה של שחקנית די אלמונית שהשתתפה בהצגת מחברות החשק, יעל שטרן, בוגרת להקה צבאית. תוך חצי שעה קיבלה יעל חשק להופיע בתפקיד, התייצבה באולם החזרות בבית בני ברית בתל-אביב, עלתה למעלה, ומיד נכנסה לעורה של אוליב. ההפסד כולו היה של טליה שפירא, שהחמיצה הש' תתפות בתוכנית פורים היחידה, שעמדה על רמה בחג זה. • גם הסכסוכניסט אל' כרם פיאמנטה הפסיד, כאשר הודיע שאין באפשרותו להשתתף באותה תוכ' נית. מכל השמות, שהועלו בפני הצוות, לא עלה דבר, רק שם אחד לא הוזכר, באקראי גילתה צלילה רוז, בשיחה טל' פונית, כי במועדון של סורמללו בירושלים מצוי סכסוכניסט צעיר ומוכשר בשם אייבי צמח. השניים נפגשו לשיחה, ו' צלילה התבדחה ואמרה: "אתה יודע, יש

אחים יוסי ואיבי צמח זה בסקסופון וזה במקורפון

לנו במאי בשם צמח, ודאי תסדרו טוב יחד". הצעיר בן ה'23, שהוא סטודנט ל' מדעי המדינה ויחסים בינלאומיים באוני' ברסיטה העברית השיב בקיצור: "כן, הוא אחי".

תדריך

• **סרט טלוויזיה** (יום ד' 8/3, 20.40) — קאתי — בואי הביתה. סרט על זוג צעיר הנכשל בהתלבטויותיו בבעיות דיוור ופרנסה.

• **אנשים צעירים** (יום א' 12/3, 20.20) — סרט תיעודי על שלושה בני טיפס-עשרה: עומר מעין השופט, יורם מתל-אביב ונועם מירושלים — שלושתם דור שני בארץ שגדלו בחממה ביתית, מע' ליהם ניצבת השאלה: האם מתוכם תצמח עילית ישראל החדשה? ביום והפסקה — אסתר דר.

• **תוקפנות** (יום ג' 14/3, 20.20) — שיזור דהוי של תוכנית מדע ודעת על התוקפנות הטבועה בבני-אדם ובחיות, והדרכים להפחתתה. הפקה ובימוי — עודד קסליוק.

• **בידור חו"ל** (יום ג' 14/3, 21.10) — אד סולבן מארח את המתאגפים קאי' סיוס קליי (מוחמד עלי) וג'ז' פריירו עם הומרת ליוה מגלי, בתה של ג'ודי גאר-לאנד, ולהקת קצב בעלת הסגנון האפרי-קני, להקת סנטנה.

החברה הבריטית לאמנות הקולנוע וה-טלוויזיה, שהיא בערך מוסד מקביל ל-אקדמיה לאמנויות הקולנוע בהוליווד, הי-מעניקה את פרסי האוסקר, חילקה בשבוע שעבר את פרסיה לסרטים המצטיינים של השנה.

והנה מסתבר שהבריטים, אולי מתוך חסכנות, חילקו את כל פרסיהם לשלושה סרטים בלבד, שהיו לדעתם הסרטים הטובים ביותר של השנה.

יוס ראשון הארוך של הבמאי ג'ון (קאובי) של חצות, דארלינג) שלזינגר זכה בתואר הסרט הטוב ביותר, שלזינגר עצמו נבחר לבמאי השנה, פיטר פינץ וגלנדה ג'קסון נבחרו לשחקן ושחקנית השנה על הופעתם בסרט זה, ואילו העורך של יוס הראשון הארוך, ריצ'ארד מארדן, זכה אף הוא לפרס.

המקשר של ג'וזף לוי, בעל מדליית הזהב של פסטיבל קאן, הביא לשלושה משותפים פרסים נוספים: למחזאי הארולד פינטר, עבור התסריט; ולשחקנים אדוארד

גדנדה ג'קסון
עוד פרס אחד

מוקס (אחיו של ג'יימס) ומרגרט לייטון, כשחקני המשנה של השנה.

החתן השלישי בשמחה הוא סרטו האי-טלקי של לוקיאנו ויסקונטי מוות בונציה, שהתחרה עם המקשר גם בקאן. הצילומים, התפאורה, התלבושות ופס הקול של סרט זה, זכו כולם לפרסים.

עוד פרס אחד, שאף אחד מן השלושה לא יכול היה לזכות בו — היה פרס הסרט התעודי. זה הוענק לאפוס החריקים של דויד וולפר רשימות הסטרוס המוצג ביימים אלה גם בתלאביב.

תדריך

תל-אביב

**** דקמרון (סטודיו, איטליה) — סיפוריו של בוקאציו בגירסה קולנועית חצופה ומלאת חדות-חיים של פאולוני. מומלץ לכל מי שאינו סובל מדעות קדורות.

*** סיפור אחד של פשע (צפון איטליה) — חיקוי איטלקי למצחקון — מתח בריטי, עשוי היטב, עם הרבה הצחקות, המחפוט על תעלומה לא כליכך סבירה. מבדר.

*** מהחמה ישדום (סינרמה, דו-סיה) — חלקו הראשון של הסרט תיקר ביותר שנעשה אי-פעם. אולי אינו מתרגם נאמנות את טולסטוי אבל מציע מופע מפורא שלא היה דוגמתו. כדאי לראות.

ירושלים

*** איש מושחת היה (ירושלים, ארצות-הברית) — מערבון סרקסטי מעורב בסרט פשע ציני, עם משחק מבריק של קירק דאגלס והגרי פונדה בתפקידים הראשיים. בימיו שגון של ג'ו מאנקיביץ.

חיפה

**** האדם השלישי (חג, אנגליה) — וינה ההרוסה אחרי מלחמת העיר לם השנייה, והעולם התחתון המשגשג בה. כפי שתואר בסרט שגן ומשוכח עלידי הבמאי קארל ריד, המשאיר כיום רושם כמעט כמו ביום בו הוצג לראשונה.

מלחנות

האשכים

גבר איטלי (בן-יהודה, תל-אביב, איטליה) — הכל החל בכך שקאנאריטה מיקלה, בן סיציליה נאלץ לעזוב את כפר מולדתו ולעלות לעיר הצפונית המפורקת ברנאמו, בגלל כמה עבירות-מין קלות-משגל.

תוך כדי בדיקה רפואית הקודמת לתחילת העסקתו כמשרת בברנאמו, הסתבר שהאיש, כדוגמת הגיבור הלא-מי של ברנאמו, קוליאוני, ניהן בתכונה נדירה: יש לו שלושה אשכים. הרופא מספר עליכך בסוד לאשתו, וכמובן שתוך שעות ספורות יודעות עליכך כל נשות ברנאמו, אשר מתות כולן, להיווכח, הלכה למעשה, מה בדיוק קורה לגבר עם מטען מיני מוגבר בצורה זו.

ברור שיש כאן חומר לקומדיה גסה ומפולפלת להפ-ליא, המנוצל רק בחלקו הקטן על-ידי הבמאי מארקו ויקארינו, שמצד אחד צריך היה להיזהר מן הצנזורה האי-טלקית שלא מרשה, למשל, להראות גבר ואשה מתעלסים ערומים (ולכן, בנות הזוג הרבות של קאנאריטה עטופות קומבינון במיטה, גם אם הן נכנסות אליה עירומות) ומצד שני חוזר לעתים קרובות מדי על אותן הסצינות, כנראה מחוסר כישרון המצאה.

עם זאת, יש כאן מצעד רציני מאוד של חתיכות איטלקיות, ובראשן סילבה קושינה ורוזאנה פודסטה (אשתו של הבמאי), אופנה איטלקית שתסנוור לחלוטין עיניה של כל אשה, ודירות פאר שהם חמדה לעיניים. עבור

קושינה: חשופה, אך לא במיטה

דת הצילום מעולה ולאנדו בוזאנקה (קאנאריטה) מצחק, השימוש בניבים האיטלקיים משעשע, ובסך-הכל לא קשה להבין מדוע היה הסרט להיט באיטליה הקאתולית.

להיות

כמו בוגארט

ללא מניע (חור, תל-אביב, צר-פת) — סיפור מתח המבוסס על אחד הפרקים בסידרת ספריו של האמריקאי אד מקביין, אודות פעולתה של תחנת מישטרה בניו-יורק. הרופא פיליפ לאברו, בסרטו הראשון, העביר את מקום ההתרחשות של הסיפור לעיר הקייט ניצה, הפך את הדמויות לצרפתיות, העלה את המפקח קארלה מאי-צוות לדרגת כוכב החקירה, והכניס לתסריט כל מיני מרכיבים אופייניים לתקופה, כמו שעשועוני טלוויזיה ברחוב בהדרת ששה דיסטל, התנכלות למישטרה, לחצים פוליטיים במשך החקירה, ועוד. אולם כל המרכיבים הללו אינם מסתירים את הערצתו של לאברו לסרטי בוגארט משנות השלושים וחארבעים, אותם הוא מחקה בגלוי.

מה שיוצא מן התערובת של סיגנון הפשע משנות הארבעים, עם סיפור פשע בנוסח שנות השבעים, ועם כמה מרי-כיבים טכניים של שנים אלה (כמה משחקים בעריכה ובצילום) הוא סרט מתח מוצלח, המתקדם בקצב מהיר מאוד, וכל סצינה מספקת סיבה נוספת להירתק לכיסא. ונוסף לכך — וכאן אולי הדמיון העיקרי לסרטינו הטובים של בוגארט — דמויות המישנה בסרט מעניינות לעתים לא-מחורות מאשר הגיבור עצמו שהוא המפקח קארלה.

אמנם, בתפקיד זה, טריטניאן אינו מצליח, עם כל הרצון הטוב, לשחזר את הקשיחות של בוגארט, אבל הוא שחקן טוב שבסופו של דבר, רוכש את אמון הקהל. גם

טריטניאן: לא כל כך קשוח

העיר ניצה, הצרפתית והנאה, נראית כרקע לא מתאים ביותר לסוג זה של סיפור, פשוט משום שנדמה שכל מה שקורה שם, הוא הצגה לעידוד התיירות יותר מאשר מעשייה רצינית. אבל כל אלה הסתייגויות חכמניות שאינן צריכות למנוע בעד אף חובב סרטי-מתח מלנסות ולפענח את סידרת הרציחות הפוקדות את ניצה — שהן למראית עין, חסרות מניע.

מיוע צרות

מרוכז

שכנים במלון (גת, תל-אביב, אנגליה) — כל הצרות, המחלות והסבל אשר נמלטו פעם מתיבתה של פאנדורה, כאשר האשה הפתיה פתחה אותה בחוסר זהירות, חוזרים במשך שעותיים בלבד, לתיבה אחת, אותה הכין עבור הקהל העולמי במאי בשם פראנק גולנגס.

למעשה, זהו סיפור על כמה דיירים-בחדרים-שכורים צמודים בלונדון. למעשה, זאת רק הזדמנות כדי לסקור במהירות מטורפת את תכסיסי המלודרמה המוכרים לבמאי. יש כאן אשה זקנה המתאהבת בגבר צעיר, יש כאן גבר צעיר המתעלל באהבתה של אשה זקנה, יש כאן חריון לא רצוי וכוכבת זמר הלועגת למלחין צעיר, יש כאן הומוסקסואליות ומרידות סטודנטים, פגמים במערכת החיי נוד הבריטית, בעלת בית מזדקנת המבליטה את החזה שלה, יש כאן עירום וצלילי פופ, מכונות-מירוף ונסיגות התאבדות, ועוד ועוד ועוד. וכל זה קורה למורה אשר אחרי 30 שנות עבודה מסורה מסולק מבית-הספר (נחשו למח), מנגנת בצ'לו זקנה שלא התחתנה אחרי שארוסה נחר בהמצצות במלחמת העולם השנייה, צעיר חפוף הסו-חט את הזקנה ואת כל מי שניתן לסחיטה, וכמה מידי-דיהם הטובים ביותר.

בתוך כל המרק הזה, מתבוססים בקושי רב שחקנים מעולים ומוכשרים מעל לכל ספק כמו מייקל רדגרייב ובט

רדגרייב: איך נפלו גיבורים?

דיוויס בתפקידים הראשיים, או ליאו ג'ו וקיי ואלש בתפ-קידים משניים. מה יכול היה להניע אותם לשתף פעולה במעשה זדוני שכזה. האמנם הצחק להם הרעב עד כדי כך?

אגד קייצא...

היעילות הרבה
והארגון המופתי של
שירותי "אגד" היו לשם דבר
בשלוש יבשות. חברות תחבורה
וממשלות פונות אלינו בבקשה לתרום
מנסיוננו לארגון שירותים דומים אצלם. אנו
מייצאים ידע ומושגים שליחים-מורים
מקרב חברינו לארצות רחוקות מסינגפור
ועד אמריקה הלטינית
מודריכים אנשי "אגד" אגודות
וחברות בתחומי ניהול,
משק ותנועה.

זהו אגד

דחקי

אינטימיות

=

הנרי ה-8 (ישראל), תעשיות אופנה אינטימית של חזיות ותחתונים בסלונים מובחרים ברחבי הארץ

סמל מסחרי

רומן

טראנס-אטלנטי

תחתון או לא תחתון? זאת השאלה. דרורה חבקין עם דני ליטאני, אני מתכוונת. מרוב הנסיעות שלה אליו לניו יורק, אני בעצמי לא יכולה להחליט. הסיבוב האחרון ברומן הסרנטיאטי לנטי שלה נסתיים בימים אלה, כשדרורה חזרה לארץ מביקור אצל דני, המופיע שם בהצגת איש חסיד היה. ואם הייתם רואים איך היא חזרה: הפסידה כמה ק"י לוגרמים טובים, כלומר, רעים - ועם הגוף שלה, והחזירה מיספר 6 שלה, שלא היתה מביישת אפילו את ג'וני מנספילד - התור צאה היא באמת משביעת רצון. בהחלט. מכל מקום, דרורה מתכוונת בעתיד ה' קרוב ביותר לחזור לביקור נוסף אצל דני. לפני הנסיעה הקודמת, היא הרביצה סיד' רה של חלטורות, כדי לאסוף כסף לנסיעה. אספה, נסעה, היתה אצלו שבועיים, חזרה, ומרביצה עכשיו עוד יותר חלטורות, כדי לאסוף את הכסף לנסיעה הבאה. הפעם, היא נוסעת לשם עם הילדים שלה. ואם זה לא אומר דרשני, אני לא יודעת כבר מה כן אומר דרשני.

אירים שבה לבועז

בועז שרעבי ואירים דוידסקן

אצל אירים דוידסקן, מלכת המים האחרונה, אתם יכולים לראות לפי ההור פעה מי החבר הנוכחי שלה. בזמן האחרון למשל, הבחינו כותבי קור רות העיתים כי היפהפיה נעלמה. לא עוד ניתן לראות אותה בכל פרמיירה, כל ערב בדיסקוטק, או סתם במקום שאנשים באים בו כדי להיראות. וכאשר מישוהו כבר מצליח לגלות אותה, הוא מגלה שאירים המוכרת לאחרונה - היפהפיה הזוהרת, המטופחת, הלבושה הדר - נעלמה. היא חזרה לתקופת הגיינס והסירות. למרות שלא חדלה להיות יפהפיה גם כך.

בשינוי אשם הניתוח של בועז שרעבי. לפני חודש בערך, צילצל ידד של בועז לאירים באמצע הלילה. סיפר לה שבועז שוכב באיכילוב לאחר ניתוח בבטן. אי ריס מיהרה למיטת החולה, חזרה להיות ידדתו. כי אם שכתחם - הם היו כבר פעם חברים. לפני תקופת אורי גלר האחרונה.

מי שנדפק מכל העסק הוא אורי גלר, החבר שלה עד הניתוח של בועז. בתקור

בתיה בנדיקט -

ל"הבימה"?

הסרט TAKE TWO המוסרט עתה, עם אורי לוי. ההצעה נפלה משום שדינר רצה את בתיה בעירום - בסרט, אני מתכוונת - ובתיה החליטה שלא, תודה.

מה תהיה החלטתה הסופית של הבימה אינני יודעת עדיין. אבל מה תהיה החלטתו הסופית של אלני בר-צבלי, תעשיין הנקניק הישראלי היושב בניו יורק והמוכר גם כבעלה של בתיה, אני יודעת לבטח. אלי התקומם נמרצות, כשבתיה סיפרה לו בשבת בבוקר, טלפון נית, על התוכנית המיועדת. הוא הודיע לה בשפה ברורה שאינה משתמעת אפרי לו לפן אחד, שאם לא תהיה תוך 24 שעות בבית, אז, נו טוב, לא צריך להתיי רגש, אם אלי אומר 24 שעות, אז אפשר לאחר קצת, בשבוע או שניים. אבל למי רות זאת החלטה בתיה לקפוץ הביתה. השבוע היא אמורה היתה לעשות זאת, ועד כמה שאני מכירה אותה, זה צריך לקחת לה בין שבוע לעשרה ימים לשכ נע את הבעל לשנות את דעתו, להסכים לכך שתחזור לארץ לתקופה ממושכת, כל זמן שההצגה תרוץ. הכל בתנאי, כמו בן, שהעיסקה תצא לפועל.

אתם שואלים למה הוא מתנגד? אני אגיד לכם: קודם כל, נוסף לכל תפ- קידיה המרובים, היא גם אשתו. ואלי לא רואה כל סיבה מדוע שאם היא אש- תו, הוא יאלץ לראות אותה רק בטל- וויזיה או לקרוא עליה ביקורות. למרות כל הבנתו הרחבה, וכו' וכו'. סיבה שנייה, אם תרשו לי לסמוך על האף שלי, היא השמועות שפשטו בזמן האחרון - ושהגיעו ללא ספק לידי- עתו - שבתיה מתכוונת להתגרש. אז נבואה ניתנה אמנם לשוטים, אבל אני מוכנה להסתכן ולנבא לכם שהיא לא תתגרש. לא היום, ולא מחר. כי היא אמנם סמל הזוהר והפליטה, ואם היא נכנסת לחדר וכולם לא מתהפנטים עליה - היא מרגישה שהיא נכשלה בממוצע ההישגים היומי שלה - והיא נהנית מאוד כמשחזרים אחריה, ואפילו יותר מזה - אבל כשהעניינים מגיעים לעניין, מגלים הנלהבים המאוכזבים ש- היא אשת-איש בעלת הכרה, ומעבר לגבול מסוים שום דבר לא יעזור להם. לרובם, בכל אופן.

מה שעושה אותה, בעצם, לבתי-זוג אידיאלית לאלי שלה. כי גם הוא מקבל דפרסיה, אם עובר שבוע בלי שהוא יראה בפומבי עם איזו יפהפיה מנקרת עיניים. כל פעם אחרת, כמובן. זה פשוט טוב לעסקי הנקניק, אתם מבינים.

כן, אפילו זה ייתכן, מסתבר. כן, אני מדברת בדיוק על בתיה בנדיקט שאתם חושבים. נערת הזוהר, כוכבת איך להצליח בעסקים בלי להתאמץ - אותה הצגה שלימדה את מפיקה, ג'ורג' ג'ו' ד'יק, איך מפסידים את המכנסים בלי להתאמץ.

זו אם כן העלמה - וייתכן שתראו אותה בקרוב על קרשי הבימה. ולא סתם - אלא כבתו של שמעון פינ" קל, במחזה המתבשל שם עכשיו, רוח

בתיה בנדיקט ובעלה

בעלים - קומדיה על המערב הפרוע, בה יופיע גם ניסים עזיקרי. ביום ראשון השבוע נפגשה בתיה עם פינקל, אחרי שהבמאי, ראדו מירון, החליט שהיא בדיוק הנשמה שהוא צריך לתפקיד זה. המיועדת אורגיל לתפקיד היתה דליה פרידלנד, אבל היא עסוקה בבוטיק השקרים.

זוהי ההצעה השנייה שבתיה קיבלה בשלושת חודשי ביקורה הנוכחי בארץ - ביקור בו הביאה איתה את שני ילדיה, ושבאמצעו הספיקה כבר לקפוץ פעם חזר רה לניו יורק, בהשקט ובביטחה. ההצעה הראשונה היתה מברוך דינר, במאי

היורשת של ליאורה לפידות -

שמיניסמית

רק בבית, רק בבית. לא על המסלול, חס וחלילה. עורך-הדין אילן לפידות, שגמר להתגרש מאשתו, דוג מנית-הצמרת ליאורה לפידות, לפני חודשיים - התחתן ביום השישי האחרון עם אשתו החדשה. היורשת של ליאורה היא שמיניסמית בת 17 וחצי, בשם אמלי ירמקוב. אילן הכיר אותה לראשונה לפני כ- שלושה חודשים. מה שקורין בחור זריז, לכל הדיעות.

ואיך הוא הכיר אותה. הוא היה אז בשלבי הסיום של מסע הגירושין שלו מליאורה, כאשר, באמצע המידרכה, נתגלתה לפניו תופעה מרתקת: נערה אל-מונית - שהזכירה לו את ליאורה כמו שתי טיפות מים. טוב, כמו טיפה וחצי, בנסיבות כאלה, ברור שאי-אפשר להא- שים אותו על שהוא ניסה להתחיל איתה. העלמה, כנראה, ניסתה להתחמק ממר גורלה, אבל לא אילן הוא הבחור שאפשר להניא אותו ממטרתו. בייחוד כשהיא רצינית: הרי לא כל יום מזדמנת לבן-אדם האשה החדשה, לפני שהוא איבד עדיין את הראשונה. אמלי הפכה לאשתו החדשה בטקס צנוע ברבנות בת-לאביב, בנוכחות חמיי שים איש, ביניהם ג'יגי פרס, קבלן הבנייה, שאילן הוא עורך-הדין שלו. טוב, נקווה שסוף טוב, הכל טוב.

פתו, נהגה אירים להופיע איתו בפומבי וברוב-העם ופירסומת, ואף קישטה את הור פעותיה.

בועז, בניגוד, הוא ההיפך מאורי מבחינה זו. הוא שונא פירסומת אישית, מבכר בלבות עם אירים בשקט, בלי צלמים, הרחק, יעני, מן ההמון הסוער. אולם מאחר שזו לא הפעם הראשונה שאירים החליפה את שני מחזורה הקביר עים האלה, אני מניחה שזו מן הסתם גם לא הפעם האחרונה. השינוי, אומרים ה' רופאים, יפה לבריאות.

נישואי המשוררת והגיטריסט

אברי זינגר ורותי נוי

כל עולם הלהיט טים היה שם. ביום החמישי האחרון ב' מועדון בר-בריס התל-אביבי, אלד נה טוראק, מז קלר, ממלו. וכי מובן אלברט פיר אמנטיה הגדול, ועוד כמה תריסרי נגני ג'אז. וכולם עשו שמח. במלון הסקסופוניסט הש' תולל על התוף, ניסים ימיני ה' מתוסף ניגן על ה' פסנתר, וכל היתר נהגו גם הם בשי- געון.

הסיבה לכל ה' רעש היתה חתו- נתם של רותי נוי ואברי זינגר. רותי, משוררת ש' הפטרון שלה הוא לא אחר מאשר א' רי צבי גרינברג, עומדת כיום, עם השיר שלה שמש, בראש מיצעדי הפיומנים בשתי התחנות גם יחד. אברי הוא בחור שסיים את לימודי המשפטים כמו ילד טוב, ואחר החליט, בלי להתחיל בכלל בהתמחות, שזה לא זה, עבר להיות גיטריסט ומלחין.

הם הכירו, כפי שמתבקש, אצל המל' חין אריאל זינגר. אברי ביקש להלחין שיר של רותי, וזינגר זימן להם פגישה בביתו. אברי בן ה'27 סקר את השחר חורת בת ה'22, החליט לנסות, יצא איתה ארבעה חודשים, והייתה לחתונה.

היום רוצים כולם להפיק בישראל סרטים, בשיטת שוויילי - מפיק הסרטים שהחל להפיק סרטים בעצמו, כשהוא מזהיר בכנות: „בשביל הכסף, לא בשביל אמונת”

לכולם שהוא היחיד היודע כיום את טעמו של הקהל הישראלי העממי. את פישקה במילואים, סרטו השלישי, שאת תוכנו כתב בעצמו, קטלו כל המבקרים. אבל עובדה: הוא מוצג כבר שבוע חמישי בברודביי (עם הופעה של ג'ו עמאר) ואפילו הניו יורק טיימס כתב עליו ביקורת קטלנית, אבל ביקורת. רק עכשיו סיים את הסרטת סרטו הריבועי, נחציה והגנרל, והוא כבר מונק, נמרץ ככספית להסרטת עוד חצי תריסר סרטים. איך הגיע הצעיר הירושלמי לדרגת „מלך הפילים” של הקולנוע הישראלי? רשות הדיבור לשוויילי עצמו:

„הקהל הישראלי מתחיל לשנוא את הסרטים הישראליים. נמאס לו. שמונה סרטים בשלושה חודשים וכולם אותו דבר. אבל נחציה שלי שונה מכולם. ראשית הוא סרט לכל המישהפה. סרט על ההווה של הצבא. על שלומיאל אחד שבטעות ניקלע למכונת של קצין העיר וחושב שהוא גנרל. הוא מתחיל לטמטם אותו שהוא מרגיש לא טוב ושסור לו לנהוג. כמוכן שהקצין הזה בריא כמו שור ומכאן מתחילות כל הצרות של נחציה, זה השלומיאל, שמשחק אותו יעקוב בודו. הקצין, גדעון זינגר, מחליט לסדר את נחציה וככה מתחילים לחפש אותו עם שני רס"רים, פול סמית ודובי גל, ועם פסיכיאטר - טוביה צפיר - ועם המון שחקנים טובים, ויש המון מקומות יפים, כמו החרמון, ועניינים עם המישרה ועם בלישים, בקיצור כמו דני קיי באל הנשק.

תמיד אהבתי סרטים כאלה. בכלל הייתי משוגע לקולנוע עוד כשהייתי ילד. היינו מישהפה נורא ענייה. אבא שלי בא מקרסאיו ואמא מקוקו. אני נולדתי בעיר התיקה. מישהפה שלמה בחדר אחד. היה זקן אחד שהיה מיסחוב עם מכונת הסר-

שוויילי מלך הפילים

טה ומסריט פעם פעמיים בחודש. אני הייתי מחכה לו בבית הספר, במיגרש. נורא אהבתי את הזקן הזה. והוא כבר ידע שיש אחד. מיכאל שוויילי, שמכין לו את המכונה ואת הווילונות.

„אבל זה לא הספיק לי. כשעברנו לגור בחיפה, הייתי בן תשע ונימאס לי ללכת לבית הספר. התלחתי כבר שאני רוצה לעבוד בקולנוע. הלכתי לקולנוע ארמון וביקשתי שייתנו לי לעזור למכונאי. או, היו צריכים לטובב הכל בידיים. עבדתי שם וראיתי שאני נורא אוהב את זה. אבל הורי התחרטו והחליטו לחזור ולגור בירושלים. תפסתי אחד שהיה מקרין סרטים בבתי הספר. למדתי קצת בערב וכל היום הסתובבתי איתו ועם המכונה. אמרתי לו: בוא נציג הצגות בכל יום. כל יום בבית ספר אחר. וככה הצגתי עם הזקן ביום. סרטים מקרין קיימת ומקרין היסוד. בערב, או שהייתי לומד קצת, או, אם היה לי כסף הייתי ניכנס לקולנוע.”

יאללה עם העיתונאים!

סרטים שהיו אהובים עלי או היו סרטים של אבוס וקוסטלו, או דני קיי, אצלם תמיד היה מלא. ואם היה מלא אז, למה שלא יהיה מלא היום? אני זוכר שהייתי הולך עם כל החברה רק לסרטים כאלה. הייתי רואה סרט כבד - לא הייתי ניכנס. מכל החברה שלי אולי ארבעה הלכו להמלט. מאז אני הולך רק לפי המון. מה קורה? סרט כמו 7 גיבורי עולם מלא עד אפס מקום בכל הארץ. וניקח למשל סרט כמו תיאורמה של פאוליני, היה אצלי במחסן, אז מה? בכל הסרט אין, שוט אחד של מישויל ערום. רק מדברים. אף אחד לא ירצה לראות את זה.

הפורה ביותר. פעם היו שלענו לו בקרב אנשי תעשיית הסרטים בישראל. היום מסתכלים עליו כעל גאון. מפני שמצא שיטה להפיק סרטים בזול ומהר ומפני שנדמה

שלי הייתי בקולנוע. ואני יודע רק דבר אחד: ביום שסרט ישראלי מקבל ביקורת טובה אז זה סימן שזה סרט של תשעה באב. נאום מיכאל שוויילי, מפיק הסרטים המאיים להפוך למפיק הסרטים הישראלי

הבוס מיכאל שוויילי הוא הבוס הבלעדי בסרטי: הוא נותן הוראות לבמאי, מרביץ לשחקנים, ממציא סצנות תוך כדי הסרטתה, אינו עוזב את הסרט מרגע שמתחילים לצלם ועד הצגתו. למרות יחסו הכמעט רודני, הוא אהוב על עובדיו יותר מכל מפיק אחר. הם יודעים: הקולנוע זורם בדמו. כאן נראה שוויילי במשרדו עם הצלם אמנון אבן טוב (מימין), השחקן גבי עמרני ועוזר הבמאי והשחקן פול סמית.

תעשיית הקולנוע הישראלית מתלבטת ומיכאל שוויילי כבר סיים להסריט עוד סרט: נחציה והגנרל - קומדיה פצצה לכל המישהפה. שלושים וחמישה ימי עבודה בסך-הכל מהרגע בו נולד הרעיון ועד הסרטתו והסרט מוכן ומוזמן. בלי בעיות בלי סובסידיות. בלי ועדות הפסטיבלים, בלי מיסחרות עשייה, בלי לחפש קולנוע. עד שכל האחרים יזונו, שוויילי כבר יציג במוגרבי בתל-אביב, בירושלים, בחיפה וברפתח תקווה ואולי גם בברודביי. „בעליה הקולנוע ברמלה כבר ישן אצלי במישרד שבועיים, לא יכול להכות, אומר שוויילי. כי אצל שוויילי זה לא „אולי” יצליח. אצל שוויילי זה „על בטוח”. „פעם, כשאמרתי שאני הולך לעשות סיפור-אהבה עממי, צחקו ממני. עשיתי את אריאנה וזה הכניס כסף בכל המקומות. את פישקה במילואים ראו 700 אלף איש. עכשיו כבר לא צוחקים יותר.”

מהעיר העתיקה לברודביי

יש לו ביטחון עצמי מופרז? בטח שכן. אין יותר מתאים ממנו לפרויקט: „אם אין אני לי - שוויילי”. ואין יותר בשוח ממנו בכך שהוא לא רק איש-קולנוע עם דם אלא גם „איש-קולנוע בדם”. „מה זה פרודיוסר? פרודיוסר זה לא אחד שמשקיע כסף והולך הביתה לישון. לזה קוראים מלוות בריבית או משקיע. פרודיוסר צריך לדעת את הכל על קולנוע. הוא צריך להיות כל הזמן על הסט. הנה גם מייק נייקולס הוא מין שוויילי כזה. אף פעם לא יוציאו אותו מהקולנוע. גם אותי לא, וזה לא יעזור לאף אחד. אני בסך הכל מפיק בן שנה אבל כל החיים

והתיכונות

נערות בסאונה, בסצנה קומית מתוך הקומדיה האחרונה שהפיק שוויילי — נחציה והגנרל. בתוכניתו של שוויילי להפיק מייד אחרי שיפיק מערבון חסידי שייקרא בשם בעזרת השם והפיס סולטה, גם סרט אירוטי, עשוי לפי סרט מצרי ישראלי שוכח אותו.

„בטח שאני חותך סרטים! אין סרט שאני לא נוגע בו. אם זה סרט של מכות, צריך להוריד את הדיבורים. אם זה ארוך מדי צריך לקצר. בסרטים אמנותיים אני לא נוגע. זה רק לקהל מיוחד. באנטוניוני לא נגעתי, ביצאנית הצמרת לא נגעתי. אבל בסרט של מכות צריך לתת רק מכות. שהחברה יהיו מבי-סוטים. פעם עזרתי לאיזה מפיץ מיסכן באיטליה. עשה סרט שני הגלאדיאטורים. שעתיים ורבע. לא הלך בכלל. באתי אליה. לקחתי את הסרט, נכנסתי לחדר והתכתי ממנו שלושת רבעי שעה. עשיתי לי „דיסולבים“ כמו בפלש גורדון — וככה הצלתי לו את הסרט. אני חותך הכל בידיים. אין אצלי שולחן עריכה. רק לפי העיניים. ואין אף עורך שיכול להתחרות איתי.“

לא בשביל מוזיאונים

כשראיתי איך הצלתי את הסרט לי-איטלקי הזה החלטתי שאני הולך לי-הפיק בעצמי. היה לי סיפור שרציתי לעשות ממנו סרט, על מלחמת העצמאות, כשכל החברה שלי נהרגו במשאת שלעתה על מוקש. בדרך לשועפאת. אבל זה לא יצא. כשבא מיכצע סיני חשבת, או — זהו, אני עושה את הסרט, ובסוף כשהיתה מלי-חמת ששת הימים, חשבת: למה לא לעשות סרט על כל המלחמות ביחד? הלכתי ועשיתי את 6 ימים לנצח בפחות מעשרה ימים. ואז ראיתי שכל הגדולים שעשו סרטים על ששת הימים נדפקו ודווקא הסרט שלי הצליח.

„בינתיים ההפצה תפסה אותי יותר ויותר והינחתי את ההפקה. עד שביום אחד היה לי פלופ גדול: שאלקו, סרט עם בריג'ט בארדו ושון קונרי, מהסרטים שקניתי לפני שראיתי. וזה היה חרבון גדול. אז אמרתי לעצמי: אם דבר אחד לא הולך עושים דבר אחר. ואז עשיתי את הסרט העלילתי הראשון שלי: אריאנה.

„ניכנסתי להפקה ואף אחד לא יוציא אותי ממנה. לא המבקרים, המטומטמים ש-כותבים שאלה סרטים לדבילים ולא הערי-תונאים הנחמדים שכותבים שזו בושה להציג את פישקה במילואים באמריקה. מה קוואב להם? שמציגים את פישקה בנייר יורק שבעה שבועות? אז זה בושה לסרט הישראלי? תגידו לגברת הנחמדה שכתבה שזו בושה, שהיא יכולה להתבייש בעצמה. זה יילך אפילו ארבעים שבועות במיפיר וי-אטר! או המבקרים הנחמדים האלה ש-משמיצים אותי, הם סתם מקנאים בי. אותו מבקר שכתב שזה סרט בשביל דבילים. הוא צריך להיזהר. בין 700 אלף הצופים שהוא את הסרט בארץ ישנם גם איזה מאתיים לא דבילים!“

„נכשיו אני בטוח שעם נחציה והגנרל אני מכניס כמה מהמבקרים האלה לבית-חולים. הם פשוט יתפוצצו מרוב קינאה. אם אני ארצה לעשות אמנות, אני אביא את אלן רנה ואגיד לו: קח כסף, תעשה לי משהוא בשביל קאן! אבל בינתיים אני עושה סרטים לא בשביל מוזיאונים אלא בשביל הקהל.“

התחלתי לשלוח מיברקים לכל העולם, לחפש סרטים.

„אשתי בילבלה לי את המוח: תראה, כולם נוסעים לקאן, למה שגם אתה לא תיסע?“

„נסעתי לקאן. לא ידעתי מה זה עניבות, מה זה פרפרים, באתי לשם כמו שטרון בא לג'ונגל. הסתכלתי מסביב. נבהלתי: צע-קות, טלפונים. לא מכיר אף אחד. זהו זה, שוויילי, אמרתי, אשתך רצתה לזרוק אותך מהבית לשבועיים.“

„ישבתי במלון, חשבת, בסוף בא לי רעיון. ירדתי לפואייה, קראתי לחדרן אחד ואמרתי לו: רוצה להרוויח כסף? לך תור-דיע ברמקול כל 5 דקות: „טלפון ליוניטד שוויילי פילם, מאמסטרדם.“ „טלפון לי-יוניטד שוויילי פילם מלונדון“ וכי' וכי'. אחרי עשר דקות כולם שאלו, מי זה ה-

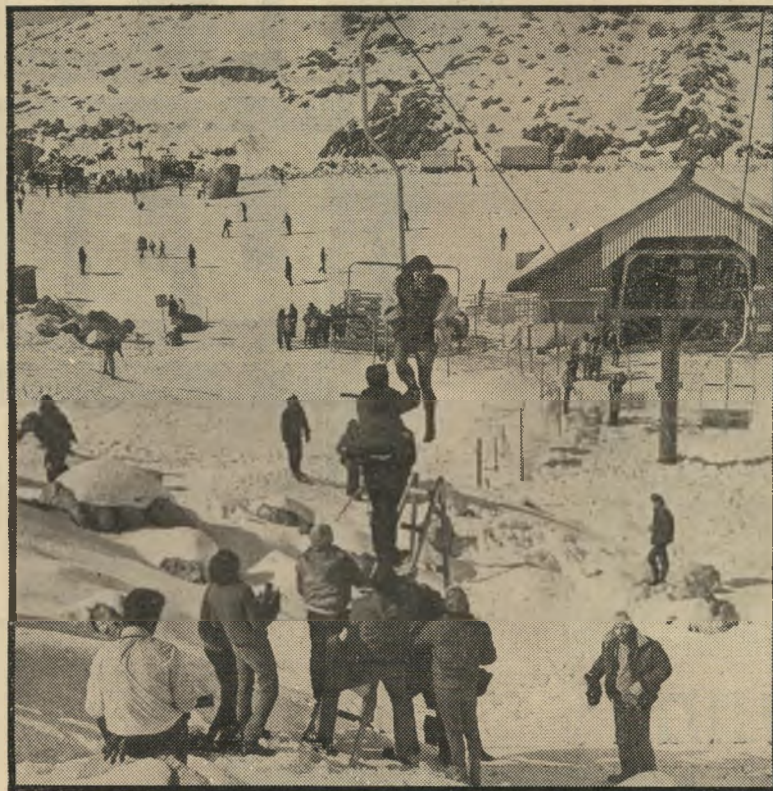
צה"ל - הוא הנושא המסחרי ביותר בישראל, סבור שוויילי. גם סרטו הרביעי, נחציה והגנרל עוסק בצה"ל. בתמונה, הלוקוחה מתוך הסרט נראים (מימין לשמאל) גדעון זינגר, חנה נאמן, דובי גל, פול סמית וגבי עמרני. למרות הביקורות הקטלניות על סרטיה, אין שחקן בישראל שלא יסכים להשתתף בהם.

הביתה. אמא שלי התחילה לבכות: „הש-תגעט? הבאת לי פחים במקום שתקנה חנות?“

כמו שטרון בא לג'ונגל

הלקחתי אותם לקולנוע אור-גיל, באתי למכונאי ואמרתי לו: שמע, זה כל ה-רכוש שלנו. אם בעל הקולנוע שואל אותך איך הסרט, תגיד לו שזה פצצה.“

„בא בעל-הקולנוע ושאל את המכונאי: „גו, איך הסרט?“ אמר לו: „זה יעבוד לא נורמלי!“ שאל בעל-הקולנוע: „ואיך התנאים?“ אמרתי לו: „נורא יקרים. אבל קודם אני צריך להראות את זה גם לציון ולארונע.“ אז כמובן שהוא נתן לי הרבה:

ליורדי ברכב

צוות ההסטה של שוויילי עובד לפעמים 20 שעות ביממה. כדי לצלם סרט במינימום של ימי צילום, דבר המזויל את ייצורו. כאן נראה צוות ההסטה שלו בעת צילום סצנת רדיפה ברכב בחרמון, עבור סרטו נחציה והגנרל בכיכובם של גדעון זינגר, דובי גל וגבי עמרני.

שוויילי הזה? אבל אני עשיתי את עצמי שוויצר כמו השמן והרוזה בג'ונגל ואמרתי שאני עסוק ושיתקשרו אלי מחר בבוקר.

„ובבוקר? התא שלי מלא דואר. הור-מנות לקוקטיילים, כרטיסי ביקור, טלפון-נים בלי סוף. ככה התחלתי לקנות סרטים: 10 דולר בדלת, מאמריקה באהבה, כולם שלאגרים. ככה נעשיתי למפיץ.“

חמשת אלפים ועוד אחושים. והסרט הת-חיל לעבוד לא נורמלי. חיפשו אותי מכל הארץ. התחלתי לקצור כסף.

בינתיים התחתנתי. רציתי עוד סרטים. חזרתי לטרופין וביקשתי ממנו סרטים. „השתגעתי? כולם פושטים את הרגל בענף הזה. ברח לך. קנה חנות ועזוב את ה-שטיות האלה.“ אבל אני, מה פתאום?

„ראו באיטליה שזה לא הצלחה קופתית ניצלו את הכמאי הדגול, ואת השם שלו ועשו איתו את דקאמרון. וזה הולך. אני לא מאמין שיש עוד במאי גדול אחד כמו קרל דרייר, או מה? הוא שוכב אצלי ב-מחסן. את אנטוניוני, המידבר האדום לא הצגתי בחיפה אף פעם. אף אחד לא יבוא. יאללה עם העיתונאים! כשיצאו לי את הפריג'ידר מהבית אף עיתונאי לא יביא לי פריג'ידר אחר!“

„אחרי שהבנתי מה שהולך אצל החברה“

בשלא כשהחלתי שוויילי להסריט בחרמון, לא ביקש רשות מאיש, העלה את צוותו למסוס והחל לצלם בשלגי החרמון. „אם אבקש רשות“, אמר, „עד שיאשרו לי אגמור להציג את הסרט!“

נסעתי לתל-אביב. באתי לאחד שיינמן מההסתדרות ואמרתי לו: תן לי סר-טים. אמר לי: „שלח את האבא שלך.“ אמרתי לו: „שמע, אני מת על קולנוע.“ אמר לי: „אתה יודע, אני אוהב את הפילפל שלך!“ ונתן לי סרטים.

„הייתי שומר על הסרטים האלו יותר משעל עצמי. ראיתי שזה הולך מצויין. החלטתי לפתוח קולנוע. לקחתי את כל הכסף של המישפחה, ופתחתי את חומרי-זה היה עלייד הגבול. הצגנו את נט במילון והפסדנו את כל הכסף. לא עזר כלום, הקולנוע ניסגר.“

החלטתי שאני אהיה יותר גדול. רציתי תי שיהיה לי סרט שלי. הלכתי לאחד, טרופין, ואמרתי לו: תן לי סרט להש-כרה לימי רביעי וחמישי. שאל אותי: כמה כסף יש לך? היו לי 900 לירות. טורי-פין הסתכל עלי, ואמר לי: לך, לך, תקנה חנות, תלמד מיקצוע ותרוויח משהו.

אמרתי לו: לא עוזר. אני רוצה קולנוע. בסוף לקחתי את המטרה בורמה. הצגתי באורינון, בירושלים; היה מלא, מלא. מלא. הייתי מבוסס. חזרתי לטרופין ואמרתי לו: תן לי סרט פרטי משלי. נתן לי לבחור. בחרתי כיתת ח"ש בפעולה. הסרט עלה קרוב לאלפים לירות. הבאתי את הסרט

העולם הזה

סיפורה האישי של המתלוננת בפרשת

המתלוננת

המלישפטן הנאשם בנסיון לאונס

יהלי כהנוב, בן המליונר הירושלמי
שאילד את עולמו בגלל
ערב אחד של אושר

